

Vlaams
Parlement

vergadering **18**
zittingsjaar 2014-2015

Handelingen

Plenaire Middagvergadering

van 17 december 2014

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	4
VERONTSCHULDIGINGEN	4
ACTUELE VRAAG van mevrouw Freya Saeys tot mevrouw Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de toename van het aantal daklozen, ook in kleine en middelgrote gemeenten	4
ACTUELE VRAAG van de heer Chris Janssens tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de afgesprongen onderhandelingen met de kandidaat-overnemer voor de perserij van Ford Genk en eventuele nieuwe onderhandelingen met de Amerikaanse producent van elektrische wagens Tesla	6
ACTUELE VRAAG van mevrouw Caroline Bastiaens tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de ondersteuning van de creatieve economie en de subsidiëring van Design Vlaanderen	10
ACTUELE VRAAG van de heer Björn Anseeuw tot de heer Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de gevolgen van een recent arrest van de Raad van State voor de geplande optimalisatiewerken aan de N8 Ieper-Veurne	13
ACTUELE VRAAG van de heer Joris Vandenbroucke tot de heer Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over het besparingsplan van De Lijn en de impact op de gebruikers van het openbaar vervoer	17
MOTIE VAN ORDE Opheldering over de stand van zaken	21
ACTUELE VRAAG van de heer Wouter Vanbesien tot de heer Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de promotie van de 'excess profit ruling' fiscale constructie door Flanders Investment & Trade	21
ONTWERP VAN DECREET houdende aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2014 – 18 (2014-2015) – Nrs. 1 en 2	
ONTWERP VAN DECREET houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2014 – 19 (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 5	
ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot begeleiding van de tweede aanpassing van de begroting 2014 – 131 (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 11	
ONTWERP VAN DECREET houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2015 – 14 (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 4	

ONTWERP VAN DECREET houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2015 – 15 (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 17	
ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2015 – 132 (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 18	
Algemene bespreking (<i>Voortzetting</i>)	24
Landbouw en Visserij	25
Leefmilieu, Natuur en Ruimtelijke Ordening	35
VOORSTEL VAN DECREET van de heren Joris Poschet, Koen Daniëls, Jo De Ro, Karl Vanlouwe, mevrouw Kathleen Helsen en de heer Kris Van Dijck houdende wijziging van de Codex Secundair Onderwijs, wat het recht op inschrijving betreft – 187 (2014-2015) – Nr. 1	
Voorstel tot spoedbehandeling	52
ONTWERP VAN DECREET houdende aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2014 – 18 (2014-2015) – Nrs. 1 en 2	
ONTWERP VAN DECREET houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2014 – 19 (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 5	
ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot begeleiding van de tweede aanpassing van de begroting 2014 – 131 (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 11	
ONTWERP VAN DECREET houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2015 – 14 (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 4	
ONTWERP VAN DECREET houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2015 – 15 (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 17	
ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2015 – 132 (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 18	
Algemene bespreking (<i>Voortzetting</i>)	52
Energie	53
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	64

OPENING VAN DE VERGADERING**Voorzitter: de heer Jan Peumans**

– De vergadering wordt geopend om 14.07 uur.

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldiging zijn ingekomen van de volgende leden:

Gweny De Vroe: familieverplichtingen;

Imade Annouri, Guy D'haeseleer, Yamila Idrissi, Yasmine Kherbache, Jan Van Esbroeck: gezondheidsredenen.

ACTUELE VRAAG van mevrouw Freya Saeys tot mevrouw Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de toename van het aantal daklozen, ook in kleine en middelgrote gemeenten

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Mevrouw Freya Saeys (Open Vld): Voorzitter, minister, dames en heren, uit onderzoek van het Steunpunt Volksgezondheid, Welzijn en Gezin blijkt dat er in Vlaanderen ongeveer 5000 daklozen zijn. Waarschijnlijk is dat een onderschatting van het reële aantal. Het cijfer is lager dan in andere landen. Dakloosheid komt vooral voor in grote steden. We hebben de voorbije jaren fel geïnvesteerd in die steden inzake winteropvang, denk maar aan Gent en Antwerpen. Nu zien we een toename van het aantal daklozen in middelgrote en kleine gemeenten.

We weten dat veel mensen niet weten waarop ze precies recht hebben. 35 procent van de mensen die recht hebben op een leefloon nemen het ook effectief op. Velen weten niet dat ze recht hebben op een werkloosheidsuitkering of op het Omnio-statuut. Daarvoor zijn er verschillende oorzaken. Een ervan is dat ze gewoon de informatie niet krijgen of als ze de informatie krijgen, deze onvoldoende begrijpen.

Natuurlijk zitten we daar met de digitale kloof. Kansarmen hebben niet echt toegang tot internet.

Een tweede oorzaak is angst. Mensen zijn vaak angstig om bij bepaalde instanties aan te kloppen. Vaak ligt de drempel daar nog te hoog. De bevoegdheid Armoedebestrijding is verspreid over verschillende niveaus, vandaar dat we moeten samenwerken met de federale overheid en de andere departementen.

Minister, welke maatregelen gaat u nemen om de mensen een dak boven hun hoofd te geven en te blijven geven?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mevrouw Saeys, ik ben het absoluut met u eens dat de bestrijding van dakloosheid een gedeelde verantwoordelijkheid is, niet zozeer enkel de Vlaamse Regering maar over de verschillende beleidsniveaus heen. Op 21 november hebben we dan ook een samenwerkingsakkoord afgesloten met de federale overheid ter bestrijding van dak- en thuisloosheid. Tegelijk heb ik een brief verstuurd aan alle Vlaamse provinciegouverneurs om

hen attent te maken op het feit dat ze lokale besturen moeten aanspreken, kleine, middelgrote en grote steden om op hun verantwoordelijkheid te wijzen om initiatieven te nemen.

Wat mijn concrete bevoegdheid armoedebestrijding betreft heb ik recent, vorige week nog, een extra budget van 300.000 euro vrijgemaakt voor de CAW's voor preventie van uithuiszetting. Bovendien bepaalt het kaderbesluit sociale huur een voorrangsregel van 5 procent voor mensen die jammer genoeg in dakloosheid verkeren, om hen voorrang te geven in de sociale huisvesting.

Ik denk dat het een en-enverhaal is, maar dat de Vlaamse Regering absoluut haar verantwoordelijkheid neemt.

Mevrouw Freya Saeys (Open Vld): Minister, in uw beleidsnota spreekt u over automatische toekenning van bepaalde rechten. Ik denk dat er inderdaad een meerjarenplan moet worden opgesteld om na te gaan welke rechten automatisch kunnen worden toegekend en welke niet.

U spreekt over uw federale collega's. Ik vind het zeer positief dat u wilt samenwerken.

Zal het project Housing First worden gecontinueerd?

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx (N-VA): Minister, uw bekommernis is terecht. In uw beleidsnota hebt u ook veel aandacht voor het thema. Ik breng maar in herinnering dat minister Vandeurzen de afgelopen jaren al heel wat op poten heeft gezet. Ik denk dat u daarop kunt voortbouwen. De dakloosheid is een ernstig probleem, niet alleen in de grootsteden, we merken dat het tegenwoordig uitwaait naar de kleinere centrumsteden.

Ik heb dus echt veel respect voor het feit dat de minister de nodige aandacht geeft aan deze problematiek.

De voorzitter: De heer Vandenbroucke heeft het woord.

De heer Joris Vandenbroucke (sp-a): Minister, u hebt in uw eigen bevoegdheden een aantal instrumenten in handen om de strijd tegen dakloosheid tegen te gaan. U bent er een vergeten te noemen, het enige preventieve instrument tegen dakloosheid op de privéhuurmarkt, namelijk het Huurgarantiefonds, dat vorig jaar werd opgericht. Uithuiszettingen zijn een belangrijke oorzaak van dakloosheid en het Huurgarantiefonds neemt tijdelijk de huur over van mensen die ze niet kunnen betalen. Het geeft meer zekerheid voor de verhuurder en voor de huurder. Het instrument wordt onvoldoende ondersteund door de private verhuuractoren. Minister, op welke manier zult u dat instrument een actievere rol laten spelen in uw beleid?

Minister Liesbeth Homans: Mijnheer Vandenbroucke, u hebt gelijk. Het spijt me, maar ik was dat project inderdaad vergeten. Het is heel belangrijk om dat meer onder de aandacht te brengen en zeker ook voort te zetten. Tijdens de bespreking van het regeerakkoord heb ik ook al gezegd dat het een zeer waardevol project is dat is opgezet door mijn voorganger. Ik zal dat zeker honoreren.

Mevrouw Saeys, Housing First is natuurlijk een federaal en zeer waardevol project. Het is aan de lokale besturen en vooral aan de lokale huisvestingsmaatschappijen om daarin hun verantwoordelijkheid te nemen. Ik wil gerust vanuit mijn

bevoegdheid als minister van Wonen de lokale huisvestingsmaatschappijen aanspreken op hun verantwoordelijkheid, want ik vind dit heel waardevol.

Ik ben er wel van overtuigd dat alleen een dak boven je hoofd niet helpt. Er zijn allerlei onderliggende problemen die tegelijk moeten worden opgelost. Daar is een belangrijke rol weggelegd voor bijvoorbeeld de OCMW's.

De automatische toekenning van de rechten is ook heel belangrijk. In het verleden zijn enkele zeer nobele pogingen ondernomen om dat te doen. Nu hebben we de rechten allemaal opgelijst. Het leefloon is een federale bevoegdheid, maar de huurpremie is bijvoorbeeld een Vlaamse bevoegdheid. We hebben de rechten opgelijst en vastgesteld dat het een probleem is van te grote administratieve rompslomp. Daar gaan we aan werken, want de allerzwaksten in onze maatschappij hebben absoluut recht op wat hun toekomt.

Mevrouw Freya Saeys (Open Vld): Minister, ik hoop dat we in de toekomst het aantal daklozen zullen terugdringen.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van de heer Chris Janssens tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de afgesprongen onderhandelingen met de kandidaat-overnemer voor de perserij van Ford Genk en eventuele nieuwe onderhandelingen met de Amerikaanse producent van elektrische wagens Tesla

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

De heer Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister, morgen rolt de laatste auto van de band in de Fordfabriek in Genk, en daarna worden de deuren definitief gesloten. Ook de toeleveranciers slanken af. Uiteraard is dat een moeilijk moment voor de duizenden werknemers die er vaak hun hele carrière hebben gewerkt. Het is ook een moeilijk moment voor Genk en Limburg.

In dramatische situaties zoals Limburg nu alweer meemaakt en in dossiers van deze omvang, waarbij het sociale en economische weefsel van een hele provincie wordt aangetast, hebben meerderheids- en oppositiepartijen vaak de neiging om de handen in elkaar te slaan en aan één zeel te trekken, want met polarisatie is niemand gebaat. Alleen wordt ons dat nu in deze situatie als oppositiepartij wel erg moeilijk gemaakt, omdat in de belangrijkste dossiers geen enkele vooruitgang wordt geboekt. Het Spartacusdossier ligt op zijn gat. Tot daar nog aan toe, wij zijn immers geen voorstander van de nutteloze tramverbinding tussen Hasselt en Maastricht. De zeer belangrijke noord-zuidverbinding voor de ontsluiting van Limburg staat on hold, en belangrijker nog, van nieuwe werkgelegenheid is geen sprake.

Minister, vorige week hebt u de onderhandelingen gevolgd over de eventuele overname van de perserij op de Genkse Fordsite. Die overname gaat uiteindelijk niet door, waardoor nu nog drie kandidaat-investeerders zouden overblijven. De situatie is toch wel erg precair.

Minister, ik lees vandaag in de krant dat de Amerikaanse elektrische autofabrikant Tesla eventueel geïnteresseerd is. De burgemeester van Genk zegt dan dat je met vragen daarover bij minister Muyters moet aankloppen. Kunt u toelichting geven over de stopzetting van de onderhandelingen over de perserij en de eventuele andere onderhandelingen met kandidaat-investeerders?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mijnheer Janssens, ik zal met plezier op uw twee vragen antwoorden. Een eerste vraag ging over Punch. Vorige week heb ik gebeld met de twee partijen Ford en Punch. Ik had de indruk dat donderdag de definitieve bespreking zou plaatsvinden, zijnde met goed resultaat, zijnde met het afspringen van alles. Ik ben donderdagmorgen naar de lokalen van Ford in Brussel gegaan. Ik heb daar zeer snel moeten vaststellen dat er voor Ford geen enkele marge meer was. Ze waren niet van plan om een bestelling te plaatsen van 5.200.000 hits, zoals dat dan heet, naar Punch. Daardoor is de hele businesscase in het water gevallen. De besprekingen zijn dan ook vrij snel afgerond. Ik heb mijn ongenoegen daarover heel duidelijk laten blijken, vooral over het feit dat als de mallen worden afgevoerd er geen bestelling meer zou zijn in de toekomst. Voorlopig is dat afgewend.

Wat betreft het tweede punt heb ik vanmorgen van de Genkse burgemeester Wim Dries een mail gekregen. Ik lees die voor omdat dan duidelijk wordt wat Tesla betekent: "Naar aanleiding van een interview in De Morgen hieronder wat uitleg. Op het einde van het interview vroeg de journalist of Tesla ook was afgesprongen. Het ging in op de artikels in onder andere het Belang van november 2013 waarin stond dat F.I.T. en Tesla aan het praten waren. Hierop heb ik geantwoord dat Tesla nog altijd zoekt in Europa, zie diverse artikels van oktober 2014. Op de vraag of Tesla welkom is, heb ik geantwoord dat ze altijd naar Genk mogen komen, maar dat het eerder hoop is op iets nieuws in plaats van werkelijkheid. Ik merk dat De Morgen het gebruikt om aandacht te trekken." Er is dus geen dossier Tesla, en er was geen dossier Tesla.

De heer Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister, ik neem er akte van dat u misnoegd bent over de beslissing van Ford en dat de burgemeester van Genk misnoegd is over de communicatie in de krant.

Er is nog wel meer reden voor misnoegdheid bij een aantal Limburgers. Twee jaar geleden is de taskforce Limburg geïnstalleerd. Twee jaar later stellen we vast dat een heel aantal belangrijke dossiers on hold staan. Tot nu toe klonken de kritische stemmen nog heel erg stil, maar vanaf morgen, als de fabriek definitief sluit en duizenden mensen in een zwart gat dreigen te vallen, wordt het ook een emotioneel verhaal. Minister, dan zal men ook in de richting van de Vlaamse Regering kijken. U zult dan met een straffere verantwoording moeten komen om aan te tonen dat de Vlaamse Regering met de aanpak van de economische heropleving van Limburg goed bezig is. Ik wil u dan ook met spoed aanzetten om meer daadkracht te tonen en concrete resultaten in dit dossier te boeken.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne (CD&V): Voorzitter, het Tesladossier is jammer genoeg niet meer aan de orde, maar er zijn ongetwijfeld nog andere opportuniteiten. Onze enige oproep is om zoveel mogelijk actief op zoek te gaan naar opportuniteiten om zo snel mogelijk op deze belangrijke en grote site nieuwe tewerkstelling te creëren, om in overleg met F.I.T. zoveel mogelijk buitenlandse bedrijven die in de sector kunnen investeren, aan te spreken. Er zijn veel troeven ter plekke. Er is gekwalificeerd personeel en fiscaal zijn er bijkomende stimuli. Daar moet gebruik van worden gemaakt om zo snel mogelijk nieuwe tewerkstelling te creëren. We rekenen erop dat u daar werk van zult maken.

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen (Open Vld): Minister, collega's, morgen valt het doek. Het is het einde van een tijdperk. Ongeveer 5000 mensen zullen een C4 krijgen. Ik denk dat het er nu vooral op aankomt om kandidaat-investeerdere – mensen die de provincie Limburg terug een toekomst kunnen geven – op een professionele wijze op te vangen en te begeleiden. Vandaag zijn er veel instanties

met de zaak bezig: de heer Urbain Vandeurzen, Locate, het Agentschap Ondernemen, de Vlaamse Regering zelf, F.I.T. Dat is misschien wat veel van het goede. Het is wellicht aangewezen om één aanspreekpunt aan te duiden dat dossiers van kandidaat-investeerders betrouwbaar kan behandelen en opvolgen. Op dit ogenblik is het zo dat die dossiers meteen op straat terechtkomen, en dat is niet de weg om snel succesvolle investeringen te realiseren.

De voorzitter: Mevrouw Lieten heeft het woord.

Mevrouw Ingrid Lieten (sp.a): Minister, ik lees in het artikel dat de heer Wim Dries zegt dat de Groep Essers naar hier komt. Heeft de Groep Essers een gedeelte van de Ford-terreinen gekocht? De groep is al in het noorden van Genk aanwezig. De ruimtelijke plannen worden aangepast: een natuurgebied wordt opgeofferd om de uitbreiding van de groep mogelijk te maken. Vandaar een tweede vraag: is het niet beter om een globale visie te ontwikkelen over de bestemming van de terreinen, in plaats van gedeelten stuk voor stuk te verkopen?

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

De heer Johan Danen (Groen): Minister, collega's, Ford heeft in het verleden heel wat steun van Vlaanderen gekregen. Op een bepaald ogenblik was dat terecht, want de creatie van werkgelegenheid was in het geding. Achteraf blijkt dat heel wat steun onterecht is toegekend. De voormalige minister-president heeft zich hier een aantal keer sterk gemaakt dat hij gedeelten van die steun zou terugvragen. Wat is de stand van zaken op dit vlak? Is er al steun teruggevloeid, zodat we die kunnen inzetten voor duurzame tewerkstelling in onze mooie provincie?

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

De heer Andries Gryffroy (N-VA): Dit is vermoedelijk politiek, mijnheer Janssens. Ik ben ervan overtuigd dat u even hard uw best zou doen voor Volvo als u in het Gentse zou wonen, en dat zou u sieren. Wanneer ik uw actuele vraag analyseer, dan stel ik vast dat die vooreerst gaat over Ford, Tesla en Limburg. U hebt het ook over Spartacus, maar in dat verband moeten we wachten op Nederland. Voorts hebt u het over de Noord-Zuid. Die is voorzien in het SALK, en die zal worden uitgevoerd. Wat evenwel belangrijker is, en over meer gaat dan over het Ford-dossier, is het besef dat in zulke moeilijke dossiers een serene en discrete aanpak essentieel is. Ondernemingen die overwegen iets te ondernemen, vragen dat ook. Laat dus de minister zijn werk doen.

Minister Philippe Muyters: Mijnheer Janssens, u zit ver naast de waarheid wanneer u zegt dat er niets is ondernomen. Mijn collega's zijn ook met het dossier bezig, maar ik beperk me hier tot wat ik doe. Het SALK-plan wordt uitgevoerd. De VDAB heeft vanaf 24 oktober, toen de beslissing van Ford viel, iedereen die het wenst, een loopbaanbegeleiding aangeboden. Vandaag is men met outplacement begonnen. Een vrij groot aantal mensen zijn al vertrokken en hebben ander werk gevonden. Samen met minister Van Overtveldt staan wij dicht bij beslissingen die moeten toestaan om Genk en omgeving te kwalificeren als een ontwricht gebied. Dat zal op korte termijn gebeuren. Er is begonnen met SOC Maakindustrie. Kortom, ik kan zo nog wel een tijdje bezig zijn met een opsomming.

Uiteraard ben ik het eens met de heer Bothuyne dat we proactief moeten optreden. Uiteraard gebeurt dat al. Om dat nog meer gericht te kunnen doen, is al een tijdje terug aan Technum gevraagd te onderzoeken welke aanspreekpunten het meest geschikt zijn om in binnen- en buitenland partners te zoeken die kunnen profiteren van de specifieke omstandigheden, zoals partners

met concrete watergebonden activiteiten of partners die voordeel zouden kunnen halen uit de daar aanwezige bijzondere elektriciteitsvoorzieningen.

Ook Ford heeft aangekondigd dat ze gedurende acht weken een internationaal persoon zullen inhuren om ons erbij te helpen die visie voor het terrein te realiseren. Dat is inmiddels ook begonnen.

Het aanspreekpunt is zeker iets waarover ik met de SALK-collega's zal spreken. Ik zal bekijken of we effectief in die richting verder kunnen gaan. *(Opmerkingen van de heer Marino Keulen)*

De vertrouwelijkheid vind ik wel een essentieel punt. U zult ook regelmatig van mij horen dat ik hierover niet veel kan zeggen. Ik wil die besprekingen zoveel mogelijk in discretie kunnen voeren. De heer Gryffroy heeft dat benadrukt en dat lijkt mij ook juist. Er zijn geen investeerders die de deal willen maken in de krant: je maakt de deal op het veld en met de mensen met wie je een deal moet maken.

Ik zal de informatie over groep Essers dus vertrouwelijk houden en er niets over zeggen. Ik kan wel zeggen dat we de terreinen nog niet hebben. De deal is altijd geweest dat de terreinen pas op 1 januari 2016, niet 2015, in het bezit van de Vlaamse Regering zouden komen. De akte wordt normaal gezien deze week gesloten. Ford heeft nog een jaar om het terrein te verlaten en de nodige maatregelen daarin te nemen.

Wat de terugvordering van de steun betreft, heeft de vorige regering een globale deal gesloten met Ford, waarin ook grondverwerking zat. 'Tot slot van alle rekeningen' – zoals dat dan volgens mij heet, maar ik ben geen jurist – is daarover een afspraak gemaakt.

Wij zullen dus niet zelf ondernemen op dat terrein. Zowel naar de omgevingsfactoren als naar het terrein zelf nemen wij de maatregelen die moeten worden genomen om dit aantrekkelijk te maken voor buitenlandse investeerders. Uiteraard zal ik daar met veel spoed aan voortwerken. Ik denk dat we iets kunnen doen met de buitenlandse medewerking vanuit Ford, maar uiteindelijk zullen het de ondernemingen zijn die zich op een bepaald moment aangesproken moeten voelen. Ik ben het eens met iedereen die zegt dat er potentieel is. Het komt erop aan om ze nu ook waar te maken.

De heer Chris Janssens (Vlaams Belang): Ik word ertoe opgeroepen om de minister zijn werk te laten doen. Ik laat dat graag doen, minister, want dat is nu eenmaal uw job als minister van Werk, minister van Economie, als lid van de Vlaamse Regering. Alleen zou ik dan, twee jaar na de aankondiging van de sluiting van de fabriek, toch ook eens graag resultaten zien. Enkele weken geleden hebt u met de Vlaamse Regering ministerraad gehouden in Genk, Limburg om de taskforce, het directiecomité te vernieuwen. De minister-president heeft bij die gelegenheid gezegd: "Van de Limburgers verwacht ik veel voluntarisme, enthousiasme en dynamiek."

Minister, ik reken ook op die weerbaarheid van de Limburgers en van de Limburgse ondernemingen en potentiële toekomstige ondernemingen die zich in Limburg zouden vestigen. Maar ik reken vooral op de Vlaamse Regering die in dezen echt wel een tandje bij moet steken om concrete resultaten te boeken. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van mevrouw Caroline Bastiaens tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de ondersteuning van de creatieve economie en de subsidiëring van Design Vlaanderen

De voorzitter: Mevrouw Bastiaens heeft het woord.

Mevrouw Caroline Bastiaens (CD&V): Voorzitter, minister, ik had vanmorgen al aangehaald dat de audiovisuele en de culturele creatieve economieën boomen in Vlaanderen. Ze maken deel uit van de groeisectoren in Vlaanderen. Bovendien zijn ze volgens internationale studies waarschijnlijk de derde grootste verschafter van werkgelegenheid, na de bouwsector en de horeca.

Bovendien – en dat is natuurlijk inherent aan die sector – lopen zij voorop in het kader van innovatie en dergelijke. Innovatie is een van de prioriteiten van de Vlaamse Regering, ook van uw eigen beleid. Dat is absoluut terecht.

Groot was mijn verbazing vorige week toen ik op de website van het Agentschap Ondernemen zag dat de subsidiëring of de toelage ter bevordering van vormgeving wordt stopgezet. Ik weet het, dat is geen heel groot element uit Design Vlaanderen, maar toch een belangrijk gegeven om jonge vormgevers verder te kunnen ondersteunen bij de opstart van hun carrière. Volgens mijn informatie was dat recent ook nog positief geëvalueerd, zij het dat dit het best kon worden vereenvoudigd. Maar vereenvoudigen is natuurlijk nog iets anders dan het effectief af te schaffen.

Minister, hoe wilt u die boomende creatieve economie in Vlaanderen verder ondersteunen?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mevrouw Bastiaens, u haalt zelf al de essentie aan. De essentiële steun die naar het creatieve werk gaat, het ondersteunen van creatie en innovatie, dat blijft gewoon bestaan. Dat is 1,22 miljoen euro. Daar heb ik de regels van de besparingen zelfs niet volledig op toegepast. Het is een besparing van 6 procent: van 1,3 miljoen euro zakken ze naar 1,22 miljoen euro. Die steun blijft dus volledig bestaan.

Wat ik afschaf, is een deel dat een negatieve evaluatie kreeg, ten eerste omdat de economische impact ervan klein was, ten tweede omdat het net de jonge groep designers niet bereikte en ten derde omdat de administratieve kost ervan veel te hoog was. Het ging hier over promotie, op een of andere manier. Dat was totaal versnipperd. Het ging om 150.000 euro.

Ik kan u aantonen hoe versnipperd dat was, alleen al door te zeggen welke barema's werden toegepast. Ik lees er u een paar voor. Voor logies met ontbijt is er een barema van 125 euro in de agglomeratie Brussel en van 110 euro in de rest van het land. De maaltijdvergoeding, zowel voor middag als voor avond, bedraagt 10,49 euro. Dan begrijpt u dat de kosten-batenanalyse niet positief was.

Het is alleen dat stukje, dat niet de jonge designers bereikte, dat niets te maken had met de essentie van de zaak, namelijk creatie, innovatie en dergelijke meer, dat is weggeschrappt. Ik denk dat dat aanvaardbaar is, zeker gezien de studie die er was geweest en de negatieve evaluatie voor dat stukje. De rest blijft bestaan.

Mevrouw Caroline Bastiaens (CD&V): Dank u wel voor de verduidelijking. Als er vereenvoudigingen mogelijk zijn, moeten we dat ook absoluut doen. Maar dat neemt niet weg dat de ongerustheid in deze sector redelijk groot is. Ik zou u dan ook willen vragen of u dezelfde geruststellende berichten hebt in het kader van

de audiovisuele sector. Ik denk dan in het bijzonder aan het Vlaams Instituut voor Archivering (VIAA) of het Media Innovatie Centrum (MiX), waar er zeker wel een aantal besparingen voor de deur staan. De dreiging daar is dat begin volgend jaar al een aantal projecten zouden moeten worden stopgezet, en dat we expertise die daar is opgebouwd, zouden kwijtspelen. Ik zie u van neen schudden, minister, dus ik hoop dat u mij kunt bevestigen dat er daar geen enkel risico bestaat, zoals u dat daarnet voor het andere element hebt gedaan.

De voorzitter: De heer De Clercq heeft het woord.

De heer Mathias De Clercq (Open Vld): Ik wil me aansluiten bij de collega. De minister heeft dat betoog ook ondersteund. Het is goed dat dat wordt geëxpliciteerd door geen besparingen door te voeren. De creatieve economie is een van de fundamentele pijlers van de economie van de toekomst, de maakeconomie en dies meer.

Er bestaat daar inderdaad wat ongerustheid, in het bijzonder ook rond VIAA in Gent, in de Waalse Krook, de bibliotheek van de 21e eeuw. Dat is beslist beleid, het is fundamenteel, maar er is onduidelijkheid. Die knoop moet worden doorgehakt. Ik hoop, minister, dat u duidelijkheid kunt verschaffen omtrent deze ongelooflijke rijkdom die wij in Vlaanderen hebben rond archief en dies meer. Dat zou daar perfect passen in de Waalse Krook, de bibliotheek van de 21e eeuw. Er moet echt duidelijkheid komen van de Vlaamse Regering. Mevrouw Lieten heeft dat vroeger vanuit Innovatie altijd zeer sterk ondersteund. Ik verwacht van de bevoegde minister en de regering in haar totaliteit een krachtig signaal om daarmee verder te gaan.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Mevrouw Katia Segers (sp.a): Minister, ik vrees dat u het kind met het badwater gaat weggoaien. Met dit zogezegd kleine, symbolische bedrag dat u schrappt, geeft u echt een verkeerd signaal. Design Vlaanderen heeft een heel lange traditie, sinds 1964. Het is het paradepaardje van ondernemend en creatief Vlaanderen. Het wil Vlaanderen op de kaart zetten op het vlak van design.

U weegt het af op een apothekersweegschaaltje, maar u moet begrijpen dat innovatie enkel kan worden gerealiseerd door zaaigeld te investeren. Dat is cruciaal. Symbolisch geeft u een heel belangrijk signaal dat u de creatieve economie niet nodig hebt voor innovatie.

Mijnheer De Clercq, u neemt mij de woorden uit de mond. VIAA is een traject dat is opgezet met heel veel succes. Het is heel cruciaal. Het gaat over de digitalisering van het Vlaams audiovisueel erfgoed en het staat nergens gealloceerd in de begroting. VIAA verkeert in onduidelijkheid en ik zou graag hebben dat u duidelijkheid geeft.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron (Groen): In het verleden was Design Vlaanderen een instelling die altijd wat heeft gependeld tussen een culturele insteek en een economische insteek. Het is in de loop van de tijd toegevoegd aan een ander departement. Het belangrijkste is dat het, net zoals bij kunstensubsidies, gaat over innovatie en vernieuwende producten van designers die mooi zijn en die ook een grote economische waarde hebben. Er is een traditie geweest om jonge designers altijd goed te steunen. Ik ken de techniciteit van de subsidieweide onvoldoende, maar het is voor dit soort van absolute innovatie doodjammer, zoals ook mevrouw Segers zei, dat er geen zaaigeld meer zou zijn, ook al komt niet elk plantje uit.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

De heer Lorin Parys (N-VA): Ik ben heel blij dat iedereen het belang van de creatieve economie inziet. Ik denk dat het een sector is die kan concurreren met het buitenland omdat we betekenis en emotie toevoegen aan een product en zo echt op toegevoegde waarde concurreren. We moeten niet kijken naar internationale studies. Flanders DC heeft een studie gemaakt over wat de creatieve industrie waard is bij ons: het gaat over 125.000 jobs in Vlaanderen, 3 procent van de economie, 22,5 miljard euro omzet en 7 miljard euro toegevoegde waarde.

Mevrouw Segers trekt het een beetje op flessen: ze heeft het over het kind met het badwater weggooien omdat er een aantal subsidies om hotelkosten te recupereren in het buitenland die meer kosten aan administratie dan wat ze effectief kosten, worden afgeschaft. Minister, ik zou u willen vragen om te focussen op wat echt belangrijk is. En ook dat kunnen we leren uit een andere studie van Flanders DC: wat zijn de drempels voor de creatieve economie om internationaal door te breken? Dat gaat eerst en vooral over adequate financiering die vaak moeilijk te vinden is. Ten tweede gaat het over managements- en ondernemerschapsvaardigheden bijbrengen in die sector, ten derde over steunmaatregelen afstemmen op die specifieke sector en ten vierde piraterij aanpakken.

Minister Philippe Muylers: Wat de heer Parys naar voren brengt, is net wat we bewaren. We blijven 1,22 miljoen euro geven aan Design Vlaanderen dat de designers steunt.

Men spreekt over zaaikapitaal, maar de studie zegt dat die 125 euro net dient voor hotelkosten, promotie, drukwerk enzovoort en dat de jongste groep designers niet wordt bereikt. Ik heb dan de indruk dat dit een soort kost is waarvoor de sector zelf kan instaan en niet door de Vlaamse Regering moet worden betaald. De kosten die iemand maakt als hij in het buitenland is of in het binnenland op een beurs staat, veroorzaken vaak meer administratieve kosten, zowel voor Design Vlaanderen als voor de aanvrager. We moeten durven te zeggen om daarmee te stoppen en dat is niet het kind met het badwater weggooien, maar een bewuste keuze. We doen het negatieve weg en zorgen dat we het positieve wel kunnen bewaren en er zelfs minder op te besparen dan met de kaasschaaf.

Iemand zei daarnet al dat VIAA tussen twee zaken zit. Er is zelfs een regel binnen Europa die zegt dat de ontsluiting van documenten niet via innovatiesteun kan en mag worden gesubsidieerd, behalve in bepaalde omstandigheden. Het is een element waarrond minister Gatz en ik samen een document op de ministerraad zullen agenderen.

Voor MiX en drie andere hebben we gezegd dat het bereik naar bedrijven relatief beperkt is. We houden de werkingskosten, die zijn gegarandeerd. Wat ze niet meer automatisch krijgen, zijn bedragen om onderzoek te doen. Maar zij kunnen perfect projecten indienen bij de klassieke organen en daarvoor dan subsidies krijgen. Ze houden dus de werkingskosten, maar voor wat er bovenop komt, zullen ze projecten moeten indienen.

Een aantal hebben daarop gereageerd dat het geen enkel probleem is, dat ze sterk genoeg zijn, en hun subsidie wel zullen binnenhalen binnen de projecten. Dat vind ik op zich een goede regeling: we betalen een deel van de werkingskosten, maar geven voor de rest niet zomaar geld, enkel als er goede projecten zijn. Dat lijkt me aanvaardbaar. Dat doen we hier.

Het is een goede manier om iedereen op projecten te laten werken, en niet zomaar geld te geven om eender welk onderzoek te doen. Ik zeg het te zwart-wit, ik wil zeker niemand beledigen, maar ik denk dat u het begrijpt. Voor MiX en drie andere is het dus zo: werkingskosten gegarandeerd, projecten kunnen worden ingediend en als die goed zijn, is de kans zeer groot dat ze verder worden gesubsidieerd.

Mevrouw Caroline Bastiaens (CD&V): Minister, ik onthoud twee elementen uit uw antwoord. VIAA is voor u ook heel belangrijk. We moeten heel snel op zoek gaan naar de juiste subsidiëring. Voor MiX is het uiteraard belangrijk dat er projecten op poten worden gezet en dat die worden gemotiveerd wanneer ze worden ingediend, maar we moeten ook op zoek gaan naar een voldoende flexibel instrument. Dat mag niet log zijn, want net in de creatieve sectoren is dat af en toe een grote hinderpaal.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van de heer Björn Anseeuw tot de heer Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de gevolgen van een recent arrest van de Raad van State voor de geplande optimalisatiewerken aan de N8 Ieper-Veurne

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister-president Bourgeois.

De heer Anseeuw heeft het woord.

De heer Björn Anseeuw (N-VA): Minister-president, eind november vernietigde de Raad van State een stuk van het GRUP voor de N8, de verbindingsweg tussen Veurne en Ieper. Het ging meer bepaald over een geplande ringweg rond Brielen en Woesten. Daarmee hebben heel wat tegenstanders van dit toch wel dure project gelijk gekregen. De andere onderdelen van het GRUP bleven overeind, waaronder de bypass rond Hoogstade en het schrappen van het traject voor de doortrekking van de A19.

Dat brengt ons in een nieuwe situatie, waarbinnen we kunnen werken aan een duurzame en breed gedragen oplossing voor meer leefbaarheid in al die kernen langs de N8. Persoonlijk denk ik dat het op korte termijn mogelijk zou moeten zijn om de geplande verbeteringswerken aan het bestaande traject, de bestaande baanvakken, inderdaad uit te voeren, met het oog op meer leefbaarheid. De Raad van State ziet daarin ook geen problemen in het arrest. Verbeterde doortochten door die kernen moeten op korte termijn mogelijk zijn.

Minister-president, zullen als gevolg van het arrest de verbeterwerken op de lange baan worden geschoven? Willen minister Weyts en de Vlaamse Regering de geplande werken onverkort uitvoeren, met het oog op een betere leefbaarheid op en rond de N8?

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Mijnheer Anseeuw, u hebt de gevolgen van het arrest correct geschetst. Het is zo dat het geen enkele impact heeft op de werken met betrekking tot het bestaande wegdeel. Minister Weyts wil daar met grote urgentie werk van maken. Er moeten nog studies en grondverwingen gebeuren, maar zijn kabinet laat mij weten dat de aanbesteding normaal gezien eind dit jaar kan plaatsvinden en de uitvoering van de werken volgend jaar.

Wat Hoogstade betreft, zijn de zaken gecompliceerder. Ter zake loopt er nog een procedure bij de Raad van State. Dat is dus een zaak die moet worden

afgewacht. Bovendien zullen daar ook een aantal onteigeningen moeten gebeuren. Dat is een omleidingsweg. Er moeten ook nog werken gebeuren. Een concrete timing daarvoor kan dus niet worden gegeven.

Wat Woesten en Brielen betreft, is er inderdaad een vernietiging. Dat lijkt me nu de kans te zijn om te zoeken naar een nieuwe, breed gedragen oplossing die zo duurzaam mogelijk is.

De heer Björn Anseeuw (N-VA): Minister-president, het verheugt me alvast dat de geplande werken kunnen plaatsvinden, wat op korte termijn voor die N8 echt wel een verbetering kan betekenen op het vlak van de leefbaarheid en de mobiliteit.

Tegelijk lijkt het me belangrijk dat, wanneer er wordt gewerkt rond Brielen, Woesten en eventueel ook Hoogstade, als dat nodig zou blijken na misschien een volgende arrest van de Raad van State, we inderdaad ook ruimer zouden durven te kijken dan de tot op vandaag geformuleerde oplossingen. Ik bedoel daarmee dat we de durf aan de dag moeten leggen om de noden van vandaag en de verwachte noden van morgen – er zijn immers ook een aantal ontwikkelingen op het vlak van verkeer in die omgeving – in overweging te nemen, en niet de noden van tien en meer jaar geleden. We stellen immers uiteindelijk vandaag al vast dat die noden met betrekking tot die doorstroming op de N8 vandaag al heel anders zijn dan tien jaar geleden, bij het begin van dit dossier.

De voorzitter: De heer Crombez heeft het woord.

De heer John Crombez (sp-a): Voorzitter, minister-president, geachte leden, het gaat hier om een belangrijk dossier. Het is niet omdat het een regionaal dossier is dat het niet in de plenaire vergadering hoeft te komen. Het is echter niet onbelangrijk te weten dat die discussie ook in de commissie zal worden gevoerd. Er zijn vragen om uitleg ingediend. Er zitten een aantal mensen in dit parlement die deze discussie al jaren voeren.

In die zin geef ik de heer Anseeuw gelijk: we moeten niet alleen die voorbije tien jaar in ogenschouw nemen. Het lijkt me ook belangrijk om die discussie te kunnen voeren met de commissieleden die daar al lang over discussiëren, zoals de heer Durnez uit Ieper en mevrouw Godderis, die zelfs aan die weg woont en de situatie zeer goed kent.

Minister-president, dit is een goed antwoord van u, in het verlengde van wat u al had gezegd. U had al duidelijk gemaakt dat u voor het veeleer minimale scenario was, waarbij we al zo snel mogelijk doen wat we kunnen. Als we het daar dan allemaal over eens zijn, en ik hoop dat, dan gaat dat snel. Dan kunnen we de rest van de discussie het best snel in de commissie brengen. Dan hebben we immers – hopelijk – één stuk opgelost, namelijk de aanpassingswerken en de opleidingswerken rond Hoogstade, maar dan is er nog het andere stuk. Mijnheer Anseeuw, ik meen dat dat de echte vraag is. Laten we dat debat voeren in de commissie.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron (Groen): Minister-president, ook voor mij is dit een al vele jaren durende discussie. Dit doet ons een evenwicht zoeken tussen de leefbaarheid van de dorpen waar die weg passeert en de grondinname bij landbouwbedrijven of in de open ruimte, in de natuur enzovoort. Ik meen dat het scenario van een snelweg nu toch weg is, hoewel ik vrees dat er straks nog een dromende collega in de zaal zal zitten.

Ik zou graag duidelijk van u willen horen dat u dus niet kiest voor een groot, ambitieus project, maar wel voor een verbeterde weg die op een redelijke en vlotte manier Ieper met Veurne verbindt, waarbij de dorpen zo veel mogelijk worden gespaard, want ook de leefbaarheid van die dorpskernen is zeer belangrijk, en met een zo duurzaam mogelijke aanpak. Met duurzaam bedoel ik: zo weinig mogelijk grondinname. Is het dat? Graag had ik daarop een antwoord.

Ik had nog een kleine opmerking. Mijnheer Anseeuw, een van de grote problemen is het probleem van de vrachtwagens die naar Calais rijden en eigenlijk verkeerdelijk die weg nemen. Daarvoor zou er een oplossing moeten worden gevonden met de gps-leveranciers.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Voorzitter, in de Westhoek hebben we twee slagvelden: het ene slagveld is dat van '100 jaar Grote Oorlog', het andere is het politieke slagveld rond de N8. Mijnheer Anseeuw, dat dossier sleept niet een paar jaar aan, maar decennia. Dat is een dossier dat eigenlijk door opeenvolgende regeringen politiek werd verknoeid. Nu zitten we natuurlijk met de gebakken peren. Mijnheer Caron, u kunt natuurlijk zeggen dat het scenario van de autosnelweg van de baan is, maar had men destijds beslist om de A19 door te trekken, dan zaten we nu niet met alle problemen van dien.

Minister-president, u kunt wel zeggen dat u voor een aantal zaken geen timing kunt geven, omdat er nog grondverwingingen moeten gebeuren, zowel bij bewoners als bij landbouwers, maar er is natuurlijk ook nog zo iets als de rechtszekerheid voor die mensen. Het is nu al jaren dat bewoners aan de N8 in rechtsonzekerheid leven. Daarvoor moet er dringend een oplossing worden gevonden.

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Mevrouw Martine Fournier (CD&V): Minister-president, ik denk dat iedereen of toch op zijn minst iedere West-Vlaming hier aanwezig overtuigd is van het belang van de missing link tussen Ieper en Veurne. Dit heel belangrijke traject moet aangepast worden. Er zijn heel veel gevaarlijke kruispunten en fietspaden. De leefbaarheid van de dorpskernen moet aangepakt worden. Het is vooral ook voor de economische ontwikkeling van de Westkust, de Westhoek en bij uitbreiding heel West-Vlaanderen, een noodzaak om het traject aan te pakken.

Wij vinden het natuurlijk jammer dat een deel van het traject vernietigd werd door de Raad van State. Wij zijn dan ook wel vragende partij om het noordelijke deel aan te pakken. Maar ik heb begrepen dat u dat zeker zult doen.

Ik verwijs ook nog even naar het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Daarin staat dat er een rechtstreekse verbinding moet zijn tussen de N32 en de N8. Ik wil de voorzitter van de commissie vragen om dit dossier in de commissie zelf te behartigen en uitgebreid te bespreken in januari, en het niet hier in dat ene minuutje dat we hebben naar voren te brengen.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Mevrouw Emmily Talpe (Open Vld): Minister-president, de Raad van State heeft terecht de beslissing van de regering na de eerdere schorsing vernietigd. Model 5 was een politiek doorgedrukt akkoord met een te zwaar kostenplaatje. Wij vragen de minister dan ook om op korte termijn de broodnodige aanpassingswerken te laten uitvoeren aan de bestaande N8.

Minister-president, hiermee is de missing link in de Westhoek niet aangepakt. Wat ons betreft, moeten alle opties worden herbekeken. Ook de doortrekking van de A19, die volgens ons nog altijd de enige degelijke aanpak is van die missing link. Wij vragen minister Weyts dan ook om op korte termijn een studie te laten uitvoeren die opnieuw alle pistes onder de loep neemt, ook de doortrekking van de A19, waarbij rekening wordt gehouden met verkeersveiligheid, tijdswinst, leefbaarheid van de dorpen, economische ontwikkeling van de regio en een degelijke ontsluiting tussen noord en zuid, in het bijzonder voor het zware vrachtverkeer. Dit dossier sleept al meer dan vijftig jaar aan. Het is hoog tijd voor actie.

Minister-president Geert Bourgeois: Voorzitter, er zijn nog heel wat punten. Ik leid daaruit af dat er nog heel wat stof is voor verdere discussie in de commissie. Het gaat over een heel belangrijk dossier.

Collega's, na het arrest van de Raad van State is er een pak duidelijkheid bijgekomen. Ik weet dat mensen duidelijkheid en zekerheid vragen in verband met een dossier dat inderdaad al heel lang aansleept.

Zoals ik zei, er is geen probleem om de werken op het bestaande, noordelijke gedeelte uit te voeren, uiteraard met aandacht voor de leefbaarheid, de veiligheid en de duurzaamheid. Ik heb de timing genoemd: normaal kunnen die werken worden uitgevoerd in 2016.

Hoogstade is niet vernietigd, maar er loopt nog een procedure bij de Raad van State. Je kunt dus niet zonder meer zeggen dat die werken op dat moment een aanvang zullen nemen. Er moeten daar ook onteigeningen gebeuren, en er moet een omleiding komen. Men werkt daaraan op een heel intelligente manier. Maar je moet natuurlijk de rechtstatelijke regels respecteren. Dit wordt uiteraard op het kabinet van minister Weyts goed opgevolgd.

Tegelijk wil ik erop wijzen dat er ook op de ring rond Diksmuide en op de ring rond Poperinge werken worden uitgevoerd. Ook dat is een belangrijk onderdeel van het geheel van de werken aan de doorstroomproblemen.

De A19 was geschrapt en werd niet aangehouden in de plannen. Dit is overleefd. Het traject van de A19 is dus niet meer aan de orde. We spreken dus over alternatieven. Heel concreet, tussen Woesten en Brielen is er een vernietiging gekomen van de omleidingsweg. Er werd op gewezen dat de verkeerssituatie er anders is dan tien jaar geleden. Ik ken die weg ook vrij goed omdat ik er zowel met de auto als met de fiets geregeld op rijd. Het is daar zeer gevaarlijk voor de fietsers. Maar de situatie is er veranderd, onder andere door het feit dat het massale bietenvervoer er is verdwenen, jammer genoeg omdat de suikerfabriek er ook verdwenen is. Er is daar veel minder verkeer dan vroeger. Ik ga ervan uit dat minister Weyts en het agentschap werk zullen maken van een traject dat rekening houdt met de leefbaarheid, de verkeersveiligheid, de fietsveiligheid en de duurzaamheid.

Wat het grote verkeer betreft dat naar Calais moet, hebt u een punt. Er zijn plannen die ernstig moeten worden bestudeerd, om daar met een drietand te werken om ervoor te zorgen dat het zware verkeer, weliswaar met een iets langer traject, maar op een goede manier, op de bestaande hoofdwegen naar de haven kan rijden. Dat is perfect doenbaar. Men kan daar met de gps op inspelen. Men kan dat ook doen via allerlei verkeersreglementering.

De weg ligt open om te komen tot definitieve duurzame oplossingen voor dit belangrijke probleem.

De heer Björn Anseeuw (N-VA): Ik ben tevreden met uw antwoord. Het doet me ook plezier vast te stellen dat men bijna kamerbreed het belang onderstreept van een duurzame oplossing voor die N8. Er moet rekening worden gehouden met de leefbaarheid en er moet een evenwicht worden gezocht tussen natuurbelang, erfgoed, landbouw enzovoort. Ik heb met deze vraag helemaal niet de indruk willen wekken dat met deze aanpassingswerken op het bestaande traject van de N8, de problemen zijn opgelost. Ik heb wel het debat willen openen. We kunnen dat voortzetten in de commissie zodat we kunnen komen tot een breed gedragen duurzame oplossing. We hoeven elkaar er niet van te overtuigen dat dit belangrijk, nuttig, nodig en dringend is.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van de heer Joris Vandenbroucke tot de heer Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over het besparingsplan van De Lijn en de impact op de gebruikers van het openbaar vervoer

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister-president Bourgeois.

De heer Vandenbroucke heeft het woord.

De heer Joris Vandenbroucke (sp-a): Minister-president, we hebben hier enkele weken geleden een stevig debat gevoerd over de forse tariefverhogingen bij De Lijn, die sociaal en rechtvaardig heten te zijn. Vandaag hebben we vernomen wat de mensen in de plaats krijgen voor een duurder busabonnement, met name minder bussen. Dat plan is vanmorgen voorgelegd aan de raad van bestuur. Dat vloekt toch een beetje met mijn rechtvaardigheidsgevoel. Ik denk, in alle eerlijkheid, dat het ook niet zo verstandig is om de mensen meer te laten betalen voor minder. Ik zie namelijk niet in hoe zij op die manier kunnen worden verleid, zoals de regering dat noemt, om hun wagen te laten staan en in de plaats daarvan het openbaar vervoer te gebruiken. En dan hebben we het nog niet gehad over de mensen die geen wagen hebben. Een op zes Vlaamse gezinnen heeft geen wagen en is aangewezen op de bus en de tram. Voor hen is het een regelrecht drama wanneer wij het aanbod van De Lijn verder afbouwen.

U zult me zo dadelijk proberen gerust te stellen door te zeggen dat er een beetje zal worden beknipt op de zondagsdienst, in de vroege uurtjes en in de late uurtjes. Maar minister-president, u weet ook dat dit nog maar het begin is. De regering heeft namelijk al beslist – dat staat in het regeerakkoord – dat de basismobiliteit, de garantie dat men een bus in de buurt heeft, zal worden afgeschaft zonder dat vandaag duidelijk is wat het alternatief is. Wat wel vaststaat, is dat we met zijn allen meer zullen moeten betalen voor minder openbaar vervoer. Mijn vraag is dat ook over hoeveel minder openbaar vervoer het gaat. Ik had graag wat meer toelichting gehad over het plan dat is voorgelegd aan de raad van bestuur.

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Er is vandaag een beslissing van de raad van bestuur. Mijnheer Vandenbroucke, het debat dat u nu voert over de inkomstzijde is natuurlijk al een tijdje geleden gevoerd. Het traject komt neer op een besparing van 34,8 miljoen euro, de helft aan inkomstzijde, de helft aan de uitgavenzijde. De beslissing van vandaag komt erop neer dat dit voor twee derde gebeurt met efficiëntieoefeningen zoals betere planning, minder verbruik, minder consultancy, besparing op goederen en diensten en voor een derde op het aanbod. In het licht van wat deze regering wil, namelijk een vraaggestuurd openbaar vervoer waarbij de bussen met de allerlaagste bezettingsgraad niet langer worden

aangeboden, behalve in de dertien centrumsteden en op plaatsen waar er effectief een vraag is, lijkt me dat een goede en terechte beslissing.

U refereert aan het decreet Basismobiliteit, dat we inderdaad willen vervangen. Ik wil erop wijzen dat nu slechts 90 procent daarvan wordt bereikt. Het Rekenhof heeft opgemerkt dat die laatste 10 procent niet wordt dichtgereden. Wij gaan voor een verstandige keuze waarbij we uitgaan van de vraag. Het aanbod stemmen we daarop af. Dat is een heel slimme beslissing.

Mijnheer Vandenbroucke, tijdens de vorige legislatuur is voor 65 miljoen euro aan besparingen doorgevoerd. U hebt daaraan meegewerkt. Die besparingen zijn voor twee derden bij het aanbod doorgevoerd. Nu gaat het slechts om 34,8 miljoen euro. De verdeling is fiftyfifty tussen de inkomsten en het aanbod.

De heer Joris Vandenbroucke (sp.a): Minister-president, het gaat nu om een besparing van 34,8 miljoen euro. We weten echter dat De Lijn tegen het einde van de legislatuur 61 miljoen euro moet besparen. U kunt efficiëntiewinsten blijven zoeken. U bent nu al begonnen met knippen in het aanbod. Er zal nog verder in het aanbod moeten worden geknipt.

U hebt naar een vraaggestuurd openbaar vervoer verwezen. Als inwoner van Gent heb ik er natuurlijk geen enkel probleem mee dat we meer trams en bussen krijgen. Ik wil er echter op wijzen dat meer dan 4 miljoen Vlamingen niet in de centrumsteden wonen en dat een zesde daarvan geen wagen heeft. Welk antwoord wilt u die mensen geven?

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

De heer Björn Rzoska (Groen): Voorzitter, vorige keer hebben we een actualiteitsdebat gevoerd op basis van een beslissing die de raad van bestuur van De Lijn over de tarievennota had genomen. Ik heb uit de communicatie afgeleid dat opnieuw een beslissing is genomen. Ditmaal gaat het om een besparingsnota. Ik hoop dat we die transparantie opnieuw zullen zien en dat die nota aan het Vlaams Parlement kan worden bezorgd. We zouden die nota in de commissie deftig moeten kunnen bespreken.

Minister-president, op de website www.deredactie.be, waar ook over dit punt is gecommuniceerd, staat te lezen dat er sprake is van een jaarlijks oplopend besparingsplan tot 65 miljoen euro in 2019.

Klopt dit bedrag? Is er een besparingspad? Zo ja, kan ik daar toelichting bij krijgen? Ik zou graag zien dat het Vlaams Parlement de kans krijgt dit besparingspad te bespreken. In de commissie is die vraag al meermaals gesteld. We hebben tot nu toe geen antwoord gekregen. U weet nochtans dat het openbaar vervoer in Vlaanderen bijzonder cruciaal is.

De voorzitter: Mevrouw Van dermeersch heeft het woord.

Mevrouw Anke Van dermeersch (Vlaams Belang): Voorzitter, als ik de beslissingen van de raad van bestuur van De Lijn lees, krijg ik een verontrust gevoel. De berichtgeving is diffuus en heeft niet enkel betrekking op de besparingen. Ik heb gelezen dat de bussen wifi en lederen zetels krijgen. Er zullen echter geen bussen meer rijden.

Er zullen geen bussen meer rijden op zondagavonden. Ik vraag me af waar de mensen heen moeten die met de bus moeten gaan werken of die, vooral op zondagavonden, als student naar hun kot moeten. Dergelijke studenten wonen niet in de centrumsteden. Aangezien ze niet over eigen vervoer beschikken, hebben ze het openbaar vervoer nodig.

Minister-president, mijn bijkomende vragen sluiten aan bij wat de heer Vandembroucke al heeft gezegd. Welke criteria zal De Lijn hanteren om in het aanbod te beknibbelen? Zal dit vooral buiten de centrumsteden gebeuren? Er zal sowieso vraag zijn. Hoe zult u hierop inspelen? Welke alternatieven zullen worden geboden? Naast trein, tram en bus wordt wel eens over collectieve taxi's gesproken. Hoe ziet u dat?

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder (N-VA): Mijnheer Rzoska, ik heb er totaal geen probleem mee de besparingsplannen in de commissie te bespreken. De raad van bestuur van De Lijn heeft dit punt deze ochtend besproken. U moet begrijpen dat de minister-president hier niet in extenso op kan antwoorden. *(Rumoer)*

De raad van bestuur van De Lijn heeft deze ochtend vergaderd. *(Opmerkingen van de heer Joris Vandembroucke)*

Ik neem aan dat we dit punt in de commissie, waar het ook thuishoort, uitgebreid zullen kunnen bespreken. Ik wil het echter ook over de grond van de zaak hebben.

We willen de mensen niet meer laten betalen voor minder. *(Rumoer)*

Wat wij doen, is realistisch laten betalen voor ander en beter. *(Rumoer. Applaus bij de N-VA)*

De raad van bestuur heeft een dappere beslissing genomen. Die beslissing is, met uitzondering van de vertegenwoordiger van de ACOD, overigens unaniem goedgekeurd. De gewezen kabinetschef van voormalig minister Van Brempt heeft dit mee goedgekeurd. *(Rumoer)*

Dit valt eigenlijk onder de openbaarheid van bestuur.

De raad van bestuur heeft beslist het vraaggestuurd openbaar vervoer verder uit te rollen.

Dat wil zeggen dat lege bussen op zondag voor 10 uur en na 19 uur niet zullen blijven rondrijden zodat meer kan worden ingezet op plaatsen waar er wel nood is aan bussen.

Minister, ik lees dat er, op vraag van de liberale en christelijke vakbond, meer wordt ingezet op sociaal overleg. Kunt u bevestigen dat dat gebeurt in de schoot van De Lijn? Op welke manier?

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Mevrouw Karin Brouwers (CD&V): CD&V is tevreden dat een zeer groot deel van de besparingen zal gebeuren in de interne organisatie van de Lijn terwijl er toch geen naakte ontslagen moeten vallen. Dat laatste was een van onze bekommernissen. De ingreep in het zondagsaanbod kan redelijk lijken, maar wij willen toch vragen de bereikbaarheid en de ontsluiting van het platteland te blijven garanderen. In het regeerakkoord staat een passage over het vermijden van vervoersarmoede. Ik begrijp dat de minister niet in extenso zal kunnen antwoorden, maar mijn vraag is hoe ver het staat met de uitwerking van de alternatieve, de innovatieve vervoersconcepten. Er zijn naar verluidt een aantal experimenten met buurttaxi's, buurtbussen, en dergelijke, gaande, maar wanneer worden die gecoördineerd en, gericht op de eigenheid van elk gebied, over heel Vlaanderen, aangepakt? *(Applaus bij sp.a en Groen)*

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen (Open Vld): In de inspanningen die De Lijn nog verder moet leveren, is het vooral belangrijk dat de organisatie zuinig leert te zijn op zichzelf. We hebben nog altijd sterk uitgebouwde provinciale directies. We moeten oppassen met de term 'baronieën'. Die term klinkt clichématig, maar is in dit geval misschien wel van toepassing.

Voorts moet er meer met pachters worden gewerkt, want die zijn een stuk goedkoper dan het werken met personeel en met bussen van de Lijn. (*Rumoer bij sp.a*)

Tot slot is overleg met de steden en gemeenten nodig, om tot een openbaarvervoersaanbod te komen dat door de vraag wordt gestuurd. Tot slot, collega's van sp.a, uw vertegenwoordigers hebben mee de besparingen goedgekeurd, op de vertegenwoordiger van het ABVV na. Ook die waarheid heeft haar rechten.

Minister-president Geert Bourgeois: Ik wil beginnen waar de heer Keulen is geëindigd. Het is inderdaad belangrijk dat de raad van bestuur van De Lijn zijn verantwoordelijkheid op dit punt heeft genomen. De bijkomende besparing, bovenop de besparingen die de vorige regering aan De Lijn heeft gevraagd, kan voor 50 procent met efficiëntie-ingrepen gebeuren. Dat is heel belangrijk. Mijnheer Vandenbroucke, ik wijs er nogmaals op dat in de vorige periode, toen uw partij meebestuurde, er een besparingstraject werd opgesteld van 65 miljoen euro, dat voor twee derde betrekking had op het aanbod. Nu gaat het om de helft efficiëntie-maatregelen, en de helft maatregelen die het aanbod betreffen. De maatregel gaat inderdaad uit van de visie in het regeerakkoord dat we het aanbod zullen richten op de vraag. Een aanbod van 100 procent was er trouwens niet en is niet realiseerbaar. Kijk maar naar de rapporten van het Rekenhof. Daarom kiezen wij voor de beste oplossing met het oog op de mobiliteit van de mensen.

U vraagt welke criteria daarbij zullen worden gehanteerd. Het is aan De Lijn om de criteria te bepalen, want zij heeft daar zicht op. De Lijn weet perfect op welke lijnen er een lage bezettingsgraad is en waar dus kan worden ingegrepen in het aanbod. Die oefening moet De Lijn maken, net zoals de oefening in het sociaal overleg. Ik heb de gedelegeerd bestuurder van De Lijn vandaag op het radionieuws gehoord. Hij zei dat De Lijn geen mensen zal ontslaan. Hij zei te kiezen voor een inspanningsverbintenis waarbij De Lijn individueel zal overleggen met mensen die nu premies krijgen op zondag en dergelijke meer. In het kader van een antwoord op een actuele vraag kan ik niet meer tekst en uitleg geven. Dat kan wel in commissie. Ik neem aan dat collega Weyts daarover te gepasten tijde een commissievergadering zal organiseren.

Mijnheer Vandenbroucke, het is onze visie om efficiënter om te gaan met de middelen. Daarover gaat het hele debat van de voorbije twee dagen. We moeten zorgen dat de overheid de middelen waarover ze beschikt zo efficiënt mogelijk gebruikt, met een zo groot mogelijke output. Een van de elementen daarvan is ervoor te zorgen dat er bij De Lijn dat er meer efficiëntie is.

Wij opteren er dus voor om zo vol mogelijke bussen te hebben. Aan lege bussen hebben we niets, die moet je niet subsidiëren. Je moet zorgen dat je effectief inzet waar de noden en de vraag het hoogste zijn. Dat is de idee die erachter steekt en die nu wordt uitgewerkt. Ik ben blij dat de raad van bestuur zijn verantwoordelijkheid daarin genomen heeft en, ik herhaal het, dat voor de helft zal doen met efficiëntieoefeningen.

De heer Joris Vandenbroucke (sp.a): Minister-president, meer tekst en uitleg is wat we hebben gevraagd in de commissie bij de bespreking van de begroting en de beleidsnota. Samen met mevrouw Brouwers van CD&V vraag ik me af: wat

is het alternatief van deze regering voor de afschaffing van de basismobiliteit en voor de plaatsen waar u knipt in het aanbod? (*Applaus bij sp.a*)

De Gezinsbond heeft het berekend: 19 tot 250 procent meer vraagt u aan de Vlaamse gezinnen om de bus en de tram te nemen, maar er is geen enkel antwoord over wat ze daarvoor in de plaats krijgen. Het enige antwoord dat we tot op heden gekregen hebben, is minder bussen voor duurdere busabonnementen. (*Applaus bij sp.a en Groen*)

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

MOTIE VAN ORDE

Opheldering over de stand van zaken

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 50 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Björn Rzoska bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Rzoska heeft het woord.

De heer Björn Rzoska (Groen): Voorzitter, de minister-president heeft niet echt geantwoord op mijn vraag, maar ik ga ervan uit, net zoals de vorige keer bij het actualiteitsdebat dat toen door de N-VA-fractie was gevraagd op basis van een goedgekeurde nota op de raad van bestuur in de ochtend, dat we ook van deze beslissing die vanmorgen is gevallen op de raad van bestuur, de nota ter beschikking kunnen krijgen in het parlement.

De voorzitter: Ik neem akte van uw vraag. Ik zal het nodige doen.

Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van de heer Wouter Vanbesien tot de heer Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de promotie van de 'excess profit ruling' fiscale constructie door Flanders Investment & Trade

De voorzitter: De heer Vanbesien heeft het woord.

De heer Wouter Vanbesien (Groen): Ik heb een vraag over de promotie die onze Vlaamse dienst Flanders Investment & Trade (F.I.T.) in het buitenland doet voor de regeling van de excess profit ruling. Ik zal heel kort uitleggen wat dat is. Dat zijn deals die op Belgisch niveau gemaakt worden met multinationals om hier minder belastingen te betalen. Ik heb met dat systeem verschillende problemen.

Ten eerste is het niet transparant. Het zijn geheime deals. We weten niet met wie die gesloten zijn en wat erin staat. Ten tweede is dat fiscaal onrechtvaardig. Niet alle bedrijven komen daarvoor in aanmerking. Het zijn specifieke bedrijven die minder belastingen moeten betalen op hun winsten. Ten derde lopen we daardoor wel wat belastinggeld mis. Dat is belangrijk, ook voor Vlaanderen. We moeten met zijn allen uit de schuld geraken. België wordt als één geheel gezien. Dat wat de excess profit ruling betreft.

Vlaanderen en F.I.T. gaan naar buitenlandse bedrijven. Dat is heel goed en belangrijk. Het is hun opdracht om de bedrijven te overtuigen om investeringen te doen in Vlaanderen. Ze brengen een scala aan argumenten mee: dat we goede werkkrachten hebben, dat de kwaliteit van het leven hier goed is, dat er een goed cultureel aanbod en goed onderwijs is, dat er een ondernemingsvriendelijk klimaat is. En het gaat natuurlijk ook over het fiscaal klimaat en hoeveel

belastingen ze hier moeten betalen. Alle mogelijke uitzonderingen en regelingen worden aangeprezen aan de bedrijven.

Die excess profit ruling is een fiscaal onrechtvaardig systeem, en daarom moet Vlaanderen zijn verantwoordelijkheid nemen en dat element in de promotie van Vlaanderen naar internationale bedrijven niet meer meenemen en uit die presentaties halen.

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Mijnheer Vanbesien, u zegt het zelf: F.I.T heeft een dubbele taak. Het heeft de taak om export te promoten. Het doet dat zeer goed, iedereen is daar heel tevreden over. Het heeft ook een taak om investeringen aan te trekken, investeringen die staan voor een bijzonder groot deel van onze tewerkstelling. Ik denk dat ongeveer de helft van de tewerkstelling hier te danken is aan buitenlandse investeringen.

Daarbij maakt F.I.T. inderdaad promotie voor wat hier te bieden is. U hebt zelf een aantal elementen opgesomd. Vergeet niet dat er ook wat handicaps zijn die altijd moeten worden overwonnen. We zijn wel ondernemingsvriendelijk enzovoort, maar we hebben een aantal handicaps, die u kent en die onze competitiviteit dwarsbomen. Er wordt inderdaad gewezen op de werkzaamheidsgraad, de arbeidsethiek, onze logistieke troeven. Er wordt ook informatie gegeven – u hebt die al acht dagen, u bent een beetje laat met uw actuele vraag – over de fiscale regels, net zoals dat gebeurt over de sociaalrechtelijke regels.

Dat gaat over holdingstructuren, de notionele intrestaftrek, de kortingen voor O&O en de excess profit ruling. Het systeem bestaat al een tijd in België. Op een zeshonderdtal rulings die gesloten worden, zijn er een zestigtal die hier onder vallen. F.I.T. doet daar wat het moet doen, namelijk de situatie schetsen en de fiscale maatregelen in dit land. F.I.T. moet aan potentiële investeerders de toepasselijke regels in dit land meedelen.

De heer Wouter Vanbesien (Groen): U trekt een zeer grote paraplu open voor een politiek nochtans zelfbewuste minister-president. Als Europa zegt dat de pps'en in de begroting moeten, dan gaat u met Europa onderhandelen. In uw regeerakkoord schrijft u dat de loonlasten in België te hoog liggen en u gaat met België onderhandelen en erop aandringen dat dit verandert.

Nu plots, betreffende fiscale onrechtvaardigheid, hebt u het over een Belgische beslissing; daar hebt u niets mee te maken en wilt u niets te maken hebben. Nu ligt er een verantwoordelijkheid bij Vlaanderen, namelijk F.I.T. Dat is een Vlaamse dienst, die wordt Vlaams aangestuurd, wij kunnen die opdrachten geven. U kunt perfect de opdracht geven om dat element van fiscale rulings er niet in te stoppen "wegens onrechtvaardig". U doet dat niet, u wilt zich daar niet mee bezighouden. Ik vraag me af wat het verschil is met de andere dossiers die ik genoemd heb.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele (N-VA): Het gaat hier om een federale wet uit 2004 en, mijnheer Vanbesien, u ontkent het bestaan daarvan niet. U wilt daar wat verdachtmakingen rond spuien en zo, maar dat is een federaal debat, laten we dat zo houden. U verwijt de minister-president dat hij een paraplu opentrekt, maar er is een federale wet.

F.I.T. valt onder de administratie, dat zijn ambtenaren. U komt hier vertellen dat zij zelf moeten inschatten welke regels en wetten zij rechtvaardig vinden en welke niet. Op basis van die afweging kunnen zij gaan zeggen met welke

argumentatie en criteria ze naar het buitenland kunnen gaan om bedrijven te overtuigen om naar Vlaanderen te komen.

U zegt dat wij als wetgever niets te doen hebben, in dit geval heeft de federale wetgever niets te doen. Of die wet nu bestaat of niet, de ambtenaar zal bepalen of die wordt gebruikt om promotie te maken of niet.

F.I.T. doet hier 100 procent zijn werk, die regeling bestaat en zij moeten die regeling meenemen in de promotie die ze maken om bedrijven naar Vlaanderen te trekken. Ik hoop dat ze daar zoveel mogelijk succes mee hebben want die bedrijven hebben we hier broodnodig. Ik vind het jammer dat u daar tegen zou zijn.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen (sp.a): Een kleine suggestie. Als F.I.T. objectief als Vlaams overheidsinstelling een overzicht geeft van de regelgeving en wetgevende initiatieven in België, is het misschien nuttig om investeerders erop te wijzen dat er ook een wet bestaat die aanvaardbare ontwijking verbiedt. Ik denk dat daarmee al een heel groot deel van de bekommernissen kan worden weggenomen. Dan moeten we hier het debat niet voeren over de opportuniteit van een federale wet, maar nemen we wel heel evenwichtig onze verantwoordelijkheid zoals we dat in het verleden ook al gedaan hebben. Ik verwijs naar de discussie over de diamanten laarsjes. Dat F.I.T. te allen tijde een vorm van sociaal verantwoord ondernemen promoot, zowel in het buitenland als in Vlaanderen.

Minister-president Geert Bourgeois: F.I.T. trekt geen fiscale brievenbussen aan. F.I.T. trekt geen fiscale constructies aan. F.I.T. trekt investeerders aan die investeren in tewerkstelling of in Onderzoek en Ontwikkeling, meer niet. Ik wil dat beklemtonen. Het is geen propagandamachine om hier brievenbussen te installeren.

Ik trek helemaal geen paraplu open. Dit is bestaande federale wetgeving. U bent een voorstander van prinselijke missies. De FOD Financiën gaat dan mee en steekt daar speeches af om al die voordelen op te sommen, waaronder deze.

Dan wilt u dat F.I.T. dat in de volgende individuele contacten in z'n eentje doet, omdat Wallonië en Brussel dat wel doen. Dan roepen dat het voor Vlaanderen niet telt, ondanks het feit dat het wel een federale wet is: komaan, je moet ernstig blijven. Dit is federale wetgeving.

Los van mijn persoonlijke bedenkingen – want u alludeert erop, u moet de Europese Commissie adieren – heb ik toevallig een press release bij van de European Commission van vandaag, onder de titel "State aid: Commission extends information enquiry on tax rulings practice to all Member States." Ik bespaar u de hele lectuur, maar zeg toch dit: "The Commission is looking at the compliance with EU state aid rules of certain tax practices in some Member States in the context of aggressive tax planning by certain multinationals with a view to ensure a level playing field."

De Europese Commissie is daarmee bezig, wil niet alleen komen tot transparantie en zegt dat we moeten kunnen komen tot een level playing field. Het is voor iedereen duidelijk dat dit de enige manier is om dit op te lossen. Ik moet de Europese Commissie daar niet op attenderen, dat weet men daar voldoende. Er zijn interpellaties over geweest aan de hand van LuxLeaks enzovoort.

Ontlok mij geen waardeoordeel daarover. Ik blijf erbij dat F.I.T. in contacten met bedrijven objectieve informatie geeft over alle regels die gelden in dit land, en er

uiteraard aan toevoegt dat onregelmatige ontwijking, dat fraude niet kan, godbetert. Dat is vanzelfsprekend. F.I.T. levert geen enkele medewerking aan het aantrekken van brievenbusbedrijven. (*Applaus bij de meerderheid*)

De heer Wouter Vanbesien (Groen): Mijnheer Diependaele, ik heb op geen enkele manier gevraagd dat de ambtenaar van F.I.T. moet afwegen wat er wordt gepromoot. Mijn vraag is een politieke vraag aan de verantwoordelijke minister om F.I.T. een opdracht te geven om die 'excess profit ruling' niet meer te promoten.

Minister-president, ik ben het helemaal met u eens dat Europa veel actiever moet zijn om de fiscale concurrentie tussen lidstaten te bestrijden, want dat is nefast. Minister-president, u hebt een beleidsnota geschreven waar waardegedreven buitenlands beleid een kerntaak van is. Een van die waarden is fiscale rechtvaardigheid. U hebt een verantwoordelijkheid, u hebt de kans om iets te doen. U doet het niet, en dat vind ik jammer.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ONTWERP VAN DECREET houdende aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2014
– 18 (2014-2015) – Nrs. 1 en 2

ONTWERP VAN DECREET houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2014
– 19 (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 5

ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot begeleiding van de tweede aanpassing van de begroting 2014
– 131 (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 11

ONTWERP VAN DECREET houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2015
– 14 (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 4

ONTWERP VAN DECREET houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2015
– 15 (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 17

ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2015
– 132 (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 18

Algemene bespreking (*Voortzetting*)

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de voortzetting van de algemene bespreking van het ontwerp van decreet houdende aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2014, het ontwerp van decreet houdende de tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2014, het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de tweede aanpassing van de begroting 2014, het ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2015, het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2015 en het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2015.

Landbouw en Visserij

We bespreken nu het onderdeel Landbouw en Visserij.

De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Voorzitter, minister, collega's, in dit korte tijdsbestek wil ik een lans breken voor onze Vlaamse land- en tuinbouwers en hun gezinnen.

Het economische belang van onze land- en tuinbouwsector – daar zijn we het allemaal over eens – is niet te onderschatten, zowel inzake de toegevoegde waarde als de export en de tewerkstelling. Ik volg in het Vlaams Parlement nu al tien jaar lang het beleidsdomein Landbouw en Visserij, en zoals ze bij ons zeggen: "Ge moet eigenlijk goed zot zijn om landbouwer te blijven, of meer nog, te willen worden."

Geef toe, in de afgelopen jaren en decennia is de land- en tuinbouwsector in Vlaanderen steeds meer onder druk komen te staan: hogere maatschappelijke, ecologische en milieueisen, een verstikkende administratieve druk, strengere regels inzake dierenwelzijn, rigide en soms waanzinnige Europese regelgeving, uit de pan swingende loonkosten, gebrek aan een level playing field, torenhoge energiekosten, een dalend inkomen, geen correcte prijzen voor het eindproduct, en ga zo maar door. Daarbovenop kwam nog de economische en financiële crisis die in de land- en tuinbouwsector extra hard toesloeg, de voortdurende crisis in de varkenshouderij, het Russisch embargo en u zult begrijpen dat het beroep van land- of tuinbouwer nog weinig aantrekkingskracht heeft.

Collega's, minister, om de sector nog een toekomst te geven is het aan de overheid om hiervoor een ondersteunend kader te scheppen, een kader dat toelaat om te ondernemen, uit te breiden en nieuwe initiatieven te ontwikkelen. Laten we dus met z'n allen ons gezond 'boerenverstand' gebruiken en onze Vlaamse land- en tuinbouwers een perspectief en toekomst bieden. In uw beleidsnota geeft u daartoe op papier een aanzet, nu is het wachten op daden. U zult in ons een constructieve partner vinden ten voordele van de land- en tuinbouwsector in Vlaanderen.

Voorzitter, ik heb de voorbije twee dagen meermaals kunnen vaststellen dat sp.a bij monde van de heer Crombez vindt dat er te veel middelen worden geïnvesteerd in de landbouw. Ik zal die boodschap overmaken.

De voorzitter: De heer Engelbosch heeft het woord.

De heer Jelle Engelbosch (N-VA): Voorzitter, dames en heren, met een eindproductiewaarde van 5,8 miljard euro mag het belang van de land- en tuinbouw voor onze economie niet worden onderschat. Hoewel het voor de meeste landbouwsectoren een prachtig productiejaar was, was 2014 voor onze landbouwers een rampjaar. Onder andere ten gevolge van de Russische boycot daalde het inkomen van een landbouwgezin met gemiddeld 15 procent, en helaas is het einde nog niet in zicht. De landbouwsector is voor onze fractie een belangrijke sector. De uitdagingen zijn niet min. Er is de druk op het leefmilieu, het moeilijke evenwicht aangaande het gebruik van de open ruimte, er is het aanslepende debat over faire landbouwprijzen, er is een versmelting van de bedrijfs- en privérekeningen, waardoor problemen in de familie vaak te laat worden gedetecteerd enzovoort.

De voorliggende beleidsnota en de begroting proberen daar binnen de budgettaire context een antwoord op te bieden. Daarom ben ik ook tevreden met de voorziene ondersteuningsmogelijkheden voor onze boeren. Zo bestendigt het

Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF) zijn rol als motor van duurzame investeringen in de land- en tuinbouw. Er moet een selectie- en innovatiesysteem worden ontwikkeld om die investeringen te subsidiëren die een wezenlijke bijdrage leveren tot verduurzaming. We zijn het er allemaal over eens dat de absolute milieudruk van de landbouw en van andere sectoren naar omlaag moet.

N-VA is zich ten volle bewust van de bezorgdheid van de landbouwers in het kader van de instandhoudingsdoelstellingen (IHD) en de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS). De getroffen veeboeren moeten zo snel mogelijk rechtszekerheid krijgen. We moeten zo snel mogelijk tot een correcte, rechtszekere en toekomstgerichte oplossing komen voor de zwaarst getroffen bedrijven. Het is aan u, minister, om hiervoor zo snel mogelijk een plan uit te werken.

De crisis in de sector is ook een kans, een kans die de sector verplicht om creatief na te denken. Nichemarkten moeten volop worden ontwikkeld. Korte keten, streekproducten, plukboerderijen, hoevertoerisme zijn ontwikkelingen waar deze meerderheid wil blijven op inzetten. Het zijn economische, ecologische en trouwens ook sociale ontwikkelingen die zich perfect inpassen in een verhaal van multifunctioneel plattelandsgebruik. Ook voor de biolandbouw worden er middelen uitgetrokken voor de verdere uitrol van een strategisch programma. In vergelijking met het buitenland hinkt Vlaanderen nog achterop.

De pachtwetgeving zal worden geëvalueerd en bijgestuurd. Het moet voor eigenaars weer aantrekkelijk worden om gronden te verpachten, maar het moet voor landbouwers voldoende zekerheid bieden om gronden langdurig in pacht te hebben. Het is voor onze fractie belangrijk dat deze hervorming het mogelijk maakt dat jonge boeren aan voldoende landbouwgronden geraken.

De crisis noodzaakt de sector ook tot het ontdekken van nieuwe markten. Daarin zal VLAM een leidende rol blijven opnemen. Alles op alles zetten om toegelaten te worden tot nieuwe markten, zoals vandaag met de peren in Canada, Brazilië en India, is slechts het halve werk. We moeten ervoor zorgen dat onze producten in die landen ook bekend en bemind raken. Een peer en een appel zijn voor hen even exotisch als voor ons vroeger een kiwi of een mango. Daarop moet worden ingezet. We hebben een hoorzitting met VLAM gehad en ik ben er echt wel van overtuigd dat daar werk van zal worden gemaakt.

Ten slotte gaat ook de nodige aandacht naar de visserij. Zo zal het Europees gemeenschappelijk visserijbeleid verder worden geïmplementeerd en wordt de visserijsector begeleid dankzij de geleidelijke introductie van de aanlandingsplicht. Het financieringsinstrument van de Vlaamse visserij zal helpen om de visserij te verduurzamen. Ook het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO) zal een partner zijn, en met onderzoek helpen een antwoord te bieden op de uitdagingen voor de sector. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

De heer Bart Dochy (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, de begroting voor landbouw is evenwichtig. Het VLIF als motor voor duurzame groei blijft het centraal instrument van het landbouwbeleid. Er wordt aandacht opgebracht voor verbreding en verduurzaming, voor biologische landbouw en voor innovatie ondersteund vanuit de verspreide maar toch gecoördineerde onderzoeksinstellingen in Vlaanderen. Het openzetten van de kmo-portefeuille blijft evenwel nog een ambitie. De land- en tuinbouwsector heeft nood aan een positieve drive, aan een positieve benadering, en dat is zeker zo in tijden waarin het onder meer ingevolge de Ruslandcrisis ook economisch niet voor de wind gaat.

Bovendien wil ik de aandacht vragen voor de instandhoudingsdoelstellingen (IHD) en de programmatische aanpak van stikstof (PAS). Gisteren en vandaag voerden

wij hier over de partijen heen een discussie over sociale correcties. Dat is terecht. De heer Crombez zei gisteren dat hij meer dan zeshonderd mails had gekregen van bezorgde leden van het COV, met daarin terechte bekommernissen. Ik heb er zelf ook een honderdtal gekregen. Bovendien krijg ik geregeld brieven van landbouwers die worden geconfronteerd met het IHD/PAS-verhaal. Als voorbeeld wil ik er u eentje voorlezen.

“In 2011 is onze zoon Bart (27 jaar) gehuwd met Veerle (26 jaar). In 2013 is hun zoontje Thibaut geboren. Ze hebben het ouderlijk bedrijf van Veerle overgenomen. Het betreft een gemengd bedrijf met melkvee en een 100-tal zeugen. Zoals het hoort, wilden ze hun bedrijf klaarzetten voor de toekomst. Ze kregen in 2011 de kans om een kippenstal op 300 meter van hun bedrijf aan te kopen. Ze besloten om dat te doen en deze stal om te bouwen tot een varkensstal.” Ze kregen de uitbreidingsvergunning, maar het werk is nog niet af. De investering is nog niet volledig uitgevoerd. “Dan krijgen ze een PAS-brief van de Vlaamse overheid, waarbij de ene exploitatie een oranje kleur krijgt, de andere een rode kleur.” In het laatste geval is een nieuwe vergunning niet meer mogelijk, terwijl in het eerste geval zware extra investeringen nodig zullen zijn.

Anderen, ook de heer Engelbosch, zegden het al: we zijn blij met het engagement van het Vlaams Parlement. Ik pleit ervoor om niet enkel aandacht te hebben voor de sociale problemen, maar ook voor de financiële problemen van die mensen. Graag zou ik willen dat we dat over de partijgrenzen heen kunnen doen.

De heer Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Voorzitter, ik krijg de indruk dat u, mijnheer Dochy, meer en meer tot de oppositie behoort. Dat was gisteren zo, en vandaag gebeurt dat opnieuw. U uit hier kritiek op de instandhoudingsdoelstellingen, hoewel dat in het luik leefmilieu thuishoort. Voor mij is dat om het even. Die instandhoudingsdoelstellingen zijn wel het resultaat van het beleid van uw partijgenoten. Hier komt u een emotionele brief voorlezen van iemand die zijn vergunning niet meer zal krijgen, maar als lid van een meerderheidspartij bent u medeverantwoordelijk. Jarenlang al voert u een beleid dat ook een Europees beleid is dat ertoe leidt dat mensen een brief krijgen waarin wordt aangekondigd dat hun levenswerk ten einde is.

En u hebt natuurlijk gelijk: er wordt continu, op allerlei domeinen, over sociale correcties gesproken. Alleen in de landbouw is dat blijkbaar niet nodig.

Ik vind het bijzonder erg, daarover hebben we het al gehad. U hebt in de commissie, naar aanleiding van de hoorzitting, gezien hoe dit leefde bij de landbouwers, zeker bij de mensen die de boodschap hebben gekregen dat ze moesten verhuizen of dat hun vergunning stopte.

Maar mijnheer Dochy, u moet toch erkennen dat dat een gevolg is van het beleid en van uw stemgedrag net voor het reces.

De heer Bart Dochy (CD&V): Mijnheer Sintobin, ik dank u voor de aanvulling, want mijn tijd was op. Het is inderdaad een gevolg van een akkoord. Als ik goed ben ingelicht in dat dossier – en ik denk dat ik dat ben – draagt dat akkoord een aantal elementen in zich. Er is de uitvoering van de instandhoudingsdoelstellingen (IHD) en de programmatische aanpak stikstof (PAS), maar er is ook een flankerend beleid. Dat flankerend beleid geeft het sociaal accent en zorgt ervoor dat de mensen die getroffen worden, op een correcte manier worden vergoed of een bedrijfsverplaatsing kunnen krijgen.

Ik stel vast dat er daarbij vandaag vragen worden gesteld. Voor ons is het natuurlijk heel belangrijk dat het akkoord in zijn totaliteit wordt uitgevoerd. Vandaar die emotionele brief. Ik heb er nog vele dergelijke liggen. Het zijn

schrijnende gevallen. Ik denk niet dat wij de verantwoordelijkheid kunnen nemen om een akkoord dat gemaakt is, half uit te voeren.

Vandaar de oproep naar iedereen, kamerbreed, om mee te werken aan een deftige oplossing voor de mensen die daarmee worden geconfronteerd. (*Applaus bij de meerderheid*)

De heer Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Mijnheer Dochy, wat de steun voor de landbouw betreft, zitten we natuurlijk op dezelfde golflengte. Ik weet dat. U verwijst naar het flankerend beleid. We hebben die discussie over het flankerend beleid ook gevoerd in de commissie, maar dat werd nog niet concreet gemaakt. Waarop is dat flankerend beleid gericht? Welke middelen worden daarvoor uitgetrokken?

De landbouwers die hun vergunning kwijt zijn of misschien kwijt zullen zijn, weten echt niet waar ze aan toe zijn. Dat is jammer voor de rechtszekerheid van die mensen.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron (Groen): Mijnheer Dochy, ik wil alvast een bijdrage leveren om partijoverschrijdend naar een oplossing te zoeken.

Net als u heb ik tal van die brieven gekregen. Een aantal landbouwers die in dat geval zijn, ken ik ook persoonlijk.

Ik wil het volgende kwijt: deze regel komt uit Europa. Het is niet alsof we dat pas sinds gisteren weten. We weten al jaren dat het komt. Toch zijn er de laatste jaren nog belangrijke investeringen gedaan in risicovolle gebieden, als ik het zo mag zeggen.

Dat verwijt ik vooral aan de Vlaamse Regering. Eigenlijk moest men daarop anticiperen. Als men straks compensaties wil geven aan landbouwers om elders te investeren, is dat twee keer geld geven voor hetzelfde. Eerst laat je toe om een stal te bouwen in een delicaat gebied en dan moet je nog eens geld geven om weer een nieuwe stal te bouwen. Dat verwijt ik u niet, maar wel de Vlaamse Regering.

Ook de landbouworganisaties hebben volgens mij een beetje – ik ben voorzichtig – hun kop in het zand gestoken en daar niet voldoende op geanticipeerd.

Dat was het verleden, nu wil ik het over de toekomst hebben. (*Opmerkingen van de heer Bart Dochy*)

Wacht even, laat mij uitspreken. Ik wil het over de toekomst hebben.

Ik ben het met u eens dat er een oplossing moet worden gevonden: niet door het naar beneden halen van de natuurdoelstellingen – hopelijk bent u het daarover met mij eens –, maar wel door voor de getroffen landbouwers, voor wie de oplossing niet voor de hand ligt, oplossingen te helpen zoeken, investeringssteun te geven via landbouwkredieten, en die daarop te oriënteren, zodat de leefbare landbouwbedrijven in dat geval – al dan niet deels – kunnen delokaliseren, om op die manier daar een oplossing voor te vinden. Daar zijn we ook voor.

Ik denk dat we beide doelstellingen kunnen dienen. We hoeven niet in elkaars zakken te zitten. Ik denk dat we op die manier veel begrip kunnen creëren tussen de – helaas – vaak concurrerende sectoren.

De voorzitter: De heer Ceyssens heeft het woord.

De heer Lode Ceysens (CD&V): Voorzitter, ik dacht even dat er slechte akoestiek was in de zaal, omdat ik de heer Sintobin hoorde zeggen dat de heer Dochy kritiek had op de IHD's.

Ik had begrepen dat de heer Dochy vooral pleit voor het flankerend beleid dat onderdeel uitmaakte van die IHD's. Want die IHD's zijn inderdaad de vertaling van de Europese doelstellingen die geformuleerd zijn en die we in Vlaanderen hebben omgezet. Vooraleer we die IHD's zullen realiseren, moeten we de mensen die vandaag met een rechtmatige vergunning die stikstofdepositie, die schadelijk en nefast is om die soort in stand te houden, hebben, op een correcte manier vergoeden of de mogelijkheid geven om te verplaatsen of een bedrijfsreconversie te doen. Daarover kan geen onduidelijkheid bestaan.

Ik heb daarjuist het pleidooi van de N-VA ter zake gehoord om daarin te voorzien. Ik hoor van onze mensen precies hetzelfde. Ik denk dus dat dat opdracht nummer één is, voordat we daar verder aan werken.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts (CD&V): Mijnheer Sintobin, wat de doelstellingen en bezorgdheden rond landbouw betreft, moet u er niet aan twifelen dat we daar op dezelfde golflengte zitten. Maar het helpt de landbouwers wel niet verder als men het hoofd in het zand steekt.

Waarom is er in de vorige legislatuur uiteindelijk tot een akkoord gekomen? Omdat er een sluipende vergunningenstop dreigde te komen. Daar zou elke landbouwer apart door getroffen worden. Daar zouden de volledige landbouwsector en de individuele, familiale landbouwbedrijven de dupe van worden. Er is toen gezegd dat dat niet kon en dat we tot een geheelakkoord moesten komen, waar duidelijk twee onderdelen in zitten, zoals collega Dochy daarnet heeft aangehaald.

Ik kan het niet goed verdragen dat collega's tijdens de hoorzitting, maar zeker ook tijdens de plenaire vergadering, vooral als de landbouwers er niet bij zijn, de schuld bij de landbouwers zelf leggen. Als het de overheid is die vandaag pas de kennis heeft op welke manier zij haar vergunningenbeleid moet gaan aanpassen, kun je niet zeggen dat de landbouwer daar in dezen de schuld van draagt en zelf het hoofd in het zand heeft gestoken.

Het is met de kennis van vandaag dat de overheid de regelgeving heeft aangepast. Als die kennis en die regelgeving vandaag zo'n dergelijke impact hebben op landbouwbedrijven, is het ook de verantwoordelijkheid van de overheid om die ten volle te nemen en ervoor te zorgen dat de nodige flankerende maatregelen worden genomen om op een goede manier de toekomst uit te bouwen, zowel voor de natuur als voor de landbouwbedrijven.

De heer Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Het is altijd gemakkelijk om de paraplu open te trekken en te zeggen dat het de schuld van Europa is. Wij waren vroeger de enige kritische partij ten opzichte van Europa, maar de laatste jaren, en zeker in de aanloop naar de verkiezingen, is dat toch een beetje veranderd. Ik wil toch opmerken dat het beleid van Europa ook gevoerd wordt door partijen die hier aanwezig zijn.

Mijnheer Caron, die fundamentele discussie kunnen we hier niet voleindigen. U zegt dat we de natuurdoelstellingen niet gaan verminderen, maar wat is de prioriteit inzake landbouw? Zijn het de natuurdoelstellingen of is het het economische belang van de landbouw? Voor mij is het het economische belang van de landbouwer. Uw partij en sp.a vergeten soms dat de landbouw instaat voor de voeding van een maatschappij, van de hele wereldbevolking. Als we straks zonder landbouwers zitten in Vlaanderen, zullen we alles moeten

importeren uit landen waar minder regels zijn dan hier vandaag. U weet immers ook dat er geen level playing field is tussen de Europese landen en de landen buiten Europa.

Mevrouw Rombouts, wij zitten inderdaad meestal op dezelfde lijn, net als mijnheer Ceysens. Maar nu krijgen mensen, zonder hen te verwittigen, gewoon koudweg een brief in de bus met de mededeling dat hun vergunning waarschijnlijk zal verlopen en dat ze een oranje of rode kaart hebben. Er wordt dan gesteld dat men het zal oplossen en dat er in flankerend beleid wordt voorzien. Alleen weet men nog niet wat dat zal zijn of hoeveel middelen daarvoor zijn. En dat vind ik verkeerd. Ik weet ook wel dat er een aantal vergunningen zouden aflopen en zo, maar dan moet je er eerst voor zorgen dat je aan de mensen kunt zeggen wat het flankerende beleid zal zijn en welke middelen daarvoor worden vrijgemaakt. U draait het om, en dat vind ik niet correct.

De heer Bart Caron (Groen): Mevrouw Rombouts, ook wij zijn naar de infomomenten van de Boerenbond geweest over de instandhoudingsdoelstellingen. Ook wij gaan luisteren naar wat de landbouwers te zeggen hebben. Ik weet niet of u geweest bent. Ik heb ondertussen trouwens geen enkele landbouwer aangevallen. Ik wil er wel even bij zeggen dat die landbouwers zware kritiek hadden op hun eigen organisaties. Mijn kritiek slaat dus in eerste instantie op de overheid, en in tweede instantie op de landbouworganisaties.

Mijnheer Sintobin, ik weet dat het Vlaams Belang goed is in het maken van intentieprocessen. Ik herhaal wat ik gezegd heb, en luister goed: volgens mij is het perfect mogelijk om de economische doelstellingen van de landbouwers te verenigen met de natuurdoelstellingen. Het zal ons iets meer kosten als samenleving, maar ik denk dat we dat ervoor over moeten hebben, om kwaliteitsvolle landbouwproducten op ons bord te krijgen en de landbouw leefbaar te houden, en tegelijk een kwaliteitsvolle, natuurlijke leefomgeving te hebben.

De heer Bart Dochy (CD&V): Ik denk dat we het over twee dingen eens zijn. Ten eerste treft landbouwers individueel geen schuld als ze over correcte vergunningen beschikken. Sommigen redeneren dat iemand die een rode brief krijgt, in overtreding is en geen vergunning had. Ik heb dat gelezen in een verslag van de commissie Leefmilieu. Dat is dus absoluut niet waar. Die mensen hebben geen schuld, zij hebben rechtsgeldige vergunningen. Ten tweede moet er een afweging worden gemaakt tussen doelstellingen en mogelijkheden om die doelstelling te bereiken. Als ik een grote chique auto wil maar het geld niet heb, dan moet ik eerst sparen. Eigenlijk moet de overheid zo ook redeneren.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, er is al zoveel gezegd zodat ik kort en bondig mag zijn. Ik wil toch even vier punten onderstrepen.

Eerst en vooral, voor ons is landbouw een economische sector. Minister, vandaar dat het bijzonder belangrijk is dat u het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF) op het peil, zoals gepland in het regeerakkoord, hebt kunnen houden.

Ten tweede vinden wij het ook zeer terecht dat voor Boeren op een Kruispunt de noodzakelijke financiering behouden blijft en dat hier geen besparingen gebeuren, gezien de grote financiële crisis in de sector.

Ten derde zou ik uitgebreid ingegaan zijn op het flankerend landbouwbeleid, maar ik ga dat niet doen. Minister, in de eerste plaats is dit uw verantwoordelijkheid, maar niet alleen die van u maar ook die van de minister

van Financiën, de minister-president en de hele regering. Ik hoop dat ze die boodschap ook horen terwijl ze koffie aan het drinken zijn, waarvoor ik alle begrip heb. Maar afspraken uit het verleden moeten worden gehonoreerd.

Ten vierde wil ik even stilstaan bij de crisis in de varkenshouderij, die reeds jaren duurt maar die nu op een bijzondere manier versterkt is door het importverbod van Rusland. Ik ben – en ik wik mijn woorden – eigenlijk zwaar ontgoocheld over de resultaten van de Landbouwministerraad van eergisteren. Ik weet dat u samen met zes andere landen, waaronder Denemarken, Frankrijk, Polen en nog een aantal andere landen, de problematiek van de varkenshouderij hebt aangekaart. Ik zou nogmaals willen onderstrepen dat na Finland en Litouwen, België het zwaarst getroffen is in het landbouwinkomen. Eurostat meldt dat wij op de derde laatste plaats staan wat betreft het landbouwinkomen, of beter geformuleerd dat wij het derde meest achteruitgaan wat betreft het landbouwinkomen. Bovendien is de conjunctuurbarometer – en dat is niet onmiddellijk uw verantwoordelijkheid – het laagst sinds 2007. In de varkenshouderij is het inkomen het laagst in vijf jaar.

Minister, ik zou erop willen aandringen dat u voor de Landbouwministerraad in januari voorafgaandelijk een aantal bondgenoten zoekt om Europa te overtuigen dat er wel een tegemoetkoming mag gebeuren en zelfs moet gebeuren. Ik merk dat voor Finland, dat zwaar is getroffen in zijn melkveehouderij, er wel serieuze inspanningen zijn gebeurd. Ik reken erop dat u zich, samen met een aantal bondgenoten, zeer goed voorbereidt om Europa te overtuigen om wel maatregelen te nemen. Minister, kan Vlaanderen bijkomende maatregelen nemen?

De voorzitter: De heer Vanderjeugd heeft het woord.

De heer Francesco Vanderjeugd (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, de landbouw heeft het moeilijk. Niemand zal dat ontkennen. De collega's die al hebben gesproken, hebben dat ook benadrukt. Maar laat het geen reden zijn om de moed te laten zakken. Dat doen onze landbouwers, die ondernemers zijn, ook nooit, ook niet wanneer ze worden geconfronteerd met crisissen, Ruslandboycots, uitdagingen als IHD, PAS of MAP 5.

Ik wil meteen hulde brengen aan de mensen van Boeren op een Kruispunt. Zij zijn een belangrijke steun voor heel wat land- en tuinbouwers in nood. Ondanks de moeilijke context zien wij drie opportuniteiten: het nieuwe gemeenschappelijke landbouwbeleid (GLB), de regionalisering van het Landbouwrampenfonds en het ambitieuze hoofdstuk over Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid in het Vlaamse regeerakkoord.

Mijnheer Crombez, deze ochtend haalde u aan dat er niet wordt bespaard op landbouw. Ik wil u eraan herinneren dat in de jaren 80 70 procent van de Europese begroting werd gereserveerd voor landbouw, terwijl dat vandaag een schamele 30 procent is. Maar goed, dat is hervormd. Belangrijker nog is dat door de hervormingen de melkplassen en boterbergen, de symbolen van overproductie, zijn aangepakt. Die hebben plaatsgemaakt voor bedrijfsgerichte ondersteuning, die inspeelt op de multifunctionele rol van de land- en tuinbouw. De nieuwste GLB-hervorming zet daar nog uitdrukkelijker op in.

Minister, wij zullen erop toekijken dat de afgesproken overgang van pijler 1 naar pijler 2 de nodige aandacht krijgt en dat die maximaal ten goede zal komen aan actieve landbouwers. Voor mezelf en mijn fractie is de spoedige ontwikkeling van een verzekering tegen extreme weersomstandigheden een prioriteit. Naast de regionalisering, die ik al aanhaalde, is de private verzekeringssector de missing link. Ook daar hoop ik dat u de nodige initiatieven zult nemen.

Collega's, we weten allemaal dat landbouw voornamelijk komt uit Europa. Dat maakt de beleidsruimte beperkter dan ons allemaal lief is, zeker in tijden van crisis. Toch denken we aan een assertief beleid van het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM), om nieuwe afzetmarkten aan te snijden. Daarnaast willen we aandacht vragen voor de minder zichtbare gevolgen van de Ruslandcrisis. We denken dat het totale kostenplaatje omvangrijker is dan op het eerste gezicht lijkt.

De gevolgen van de melkquota mogen we evenmin onderschatten. Op korte termijn dreigen onze melkveehouders te worden geconfronteerd met een superheffing die kan leiden tot liquiditeitsproblemen. Ik heb het reeds aangekaart, maar de achterstand bij het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF) blijft ons zorgen baren. Niet alleen omdat de machtiging aan het VLIF voor 2015 enkele miljoenen lager ligt, alweer een besparing bij landbouw, maar ook wegens de aankondiging tot verbreding van de VLIF-steun naar milieugerichte investeringen ten gevolge van de nieuwe verplichtingen in het kader van de IHD- en PAS-problematiek. We zijn daar op zich niet tegen, zolang de economische dimensie van het VLIF niet ondergesneeuwd geraakt.

Tot slot geef ik drie belangrijke aandachtspunten. De loonwerkers, die doorgaans vergeten worden, worden evengoed geconfronteerd met zware investeringen, waarvoor ze niet kunnen aankloppen bij het VLIF. Hun problematiek moet ook dringend in kaart worden gebracht.

Wat zal de impact zijn van de nieuwe Europese regeling inzake de visquota voor onze Vlaamse vissers? Het ontwerpvoorstel belooft alvast weinig goeds. Daarom pleiten wij ervoor om de begrotingsmiddelen optimaal in te zetten voor het opvangen van de gevolgen.

Ten slotte is er de kwestie van het flankerend beleid en de middelen voor de instandhoudingsdoelstellingen en de Programmatorische Aanpak van de Stikstofproblemen. We hebben in de commissie gezien welke schrijnende toestanden er op ons af zullen komen. Ik meen dat ook daarvoor in de nodige middelen moet worden voorzien.

Minister, u hoort het: ik denk dat we onze middelen accuraat zullen moeten inzetten, zodat Vlaanderen niet het museum van de landbouw wordt. (*Applaus bij de meerderheid*)

De heer Bart Caron (Groen): Mijnheer Vanderjeugd, dat was een heel goede speech. Dan heb ik het niet over de inhoud, maar over de vorm. We zijn het misschien over alles eens, en misschien ook niet. Ik wil een vraag stellen aan u, en tegelijk ook aan de minister. Een van de thema's in de landbouw is de schaalgrootte van landbouwbedrijven. Het nieuwe gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) zet eigenlijk in op een instrumentarium dat op veel vlakken verdedigbaar is, maar ook als effect heeft dat het vooral grootschalige landbouwbedrijven stimuleert en kleinschalige ontmoedigt. U kent het klassieke voorbeeld van de twintig zoogkoeien die men minimaal moet hebben om steun te krijgen. Is het ook het standpunt van Open Vld dat men ter zake moet streven naar schaalvergroting, en dat die kleinere bedrijven dan geen steun meer mogen krijgen?

De heer Francesco Vanderjeugd (Open Vld): Mijnheer Caron, ik denk niet dat dit het standpunt is van onze fractie. Het is heel belangrijk dat de landbouw met zijn tijd mee evolueert. Het is niet omdat men spreekt van schaalvergroting dat dit geen familiebedrijven kunnen zijn, integendeel. Ik zie ook in mijn eigen gemeente dat op tien jaar tijd het aantal landbouwbedrijven drastisch is verminderd, met de helft. Dat is inderdaad schrijnend. Op zich blijft het landbouwareaal echter wel gelijk. U haalde dat aan. We zullen dus te maken hebben met grotere bedrijven, die daarom echter niet minder familiaal zijn, die

de aspecten hebben van de familiale landbouw. Dit gaat ook over de korte keten voor kleinere bedrijven. Ik meen dat ook in het regeerakkoord staat dat die korte keten ook de nodige aandacht moet hebben. Ik meen dus dat ook ter zake voldoende ademruimte wordt gegeven in het regeerakkoord en de beleidsnota. *(Applaus bij Open Vld)*

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, ik wil alle leden bedanken voor hun bijdragen, waarin ook heel wat aspecten van de nota werden onderstreept. Ik herhaal nogmaals dat wij met de beleidsnota heel uitdrukkelijk gaan voor een duurzame landbouw, en dan heb ik het heel uitdrukkelijk over de drie pijlers: de economische en de ecologische, maar ook de sociale. Eigenlijk zijn die drie aspecten even belangrijk in de beleidsnota en in het beleid dat we de komende vijf jaar zullen voeren.

We hebben ook heel veel aandacht voor nieuwe instroom in de sector, voor het ervoor zorgen dat jongeren nog heel uitdrukkelijk voor de landbouwstiel kiezen. Collega's, dit is geen kwestie van alleen voor grootschalige landbouwbedrijven zijn, of ook voor familiale landbouwbedrijven, geen kwestie van voor of tegen de biologische landbouw zijn. U zult zien dat we in de beleidsnota alle soorten landbouw kansen willen geven, en voor al die soorten landbouw ook ondersteuningsmechanismen hebben. Daarvoor is inderdaad ook het VLIF bijzonder belangrijk. Mijnheer Vanderjeugd, het klopt dat de generieke besparing die we samen hebben afgesproken binnen de Vlaamse Regering, natuurlijk ook wordt toegepast op het VLIF, maar vanaf volgend jaar is er ook een nieuwe VLIF-regeling. Er zal ook sneller duidelijkheid zijn bij wie een dossier aanvraagt of die al dan niet een beroep zal doen op dat VLIF. Er zal ook snel uitsluitel zijn.

Er zijn heel wat vragen gesteld en bezorgdheden geformuleerd over de instandhoudingsdoelstellingen, en terecht. Dit is een belangrijk dossier, dat wij ook verder goed zullen blijven volgen. Ik wil herhalen dat dit dossier van de instandhoudingsdoelstellingen in april door de vorige Vlaamse Regering is goedgekeurd. We hebben dit goedgekeurd omdat we zo snel mogelijk rechtszekerheid willen geven aan landbouwers. Hadden we geen beslissing genomen, dan zouden heel wat individuele dossiers – milieuvergunningen en dergelijke meer – op de helling zijn komen te staan. We hebben dat willen vermijden. Daarom hebben we een totaalpakket goedgekeurd, waarmee we zo snel mogelijk rechtszekerheid willen geven. Aan de andere kant hebben we ook duidelijke afspraken gemaakt over een flankerend beleid.

We zullen niemand in de kou laten staan. Ik heb het al een aantal keren gezegd. Ook voor de 135 bedrijven die een negatieve rode brief hebben ontvangen, zullen wij oplossingen op maat zoeken en bekijken hoe wij hen individueel kunnen helpen. Een aantal van die bedrijven zal verder op die plaats kunnen blijven boeren, voor andere bedrijven zal een andere oplossing moeten gezocht worden. Je moet dat inderdaad goed uitwerken. We hebben daarvoor een inrichtingsnota klaar. Het was ook de afspraak dat wij in december met een inrichtingsnota naar de Vlaamse Regering zouden gaan. Dit staat vrijdag op de agenda van de regering. Ik hoop dan ook dat alle partijen een goed flankerend beleid willen en dat er vrijdag een goede beslissing kan worden genomen over de inrichtingsnota en het flankerend beleid, waar dan ook de nodige middelen tegenover moeten staan.

Er zijn ook heel wat bezorgdheden geformuleerd over de varkenssector. Dat is terecht. We zijn heel hard getroffen door de Ruslandboycot. U weet dat Europa heel snel na onze vraag maatregelen heeft genomen voor de fruit- en groentesector. Dat is zeer goed, en wij maken daar ook heel veel gebruik van. Het

is anders voor de varkenssector. Gisteren werd nog in de Europese Landbouwraprad heel hard gepleit om maatregelen te nemen, maar wij stoten bij de Europese Commissie op een 'njet'. Je hoort daar steeds het verhaal dat het dieper zit dan de Ruslandcrisis, dat er een structureel probleem is. De Europese Commissie is niet bereid extra maatregelen toe te laten. Wij zitten daar dus een beetje vast. Wij kunnen niet ingrijpen in de markt als er geen toelating is van Europa.

Wij hebben ook gevraagd om een Europees observatorium op te richten om alles goed in kaart te brengen en voldoende transparantie te kunnen krijgen. Wij blijven daar verder op doorgaan. Het is nog maar een week geleden dat we daarover samenzaten. Morgen is er opnieuw een varkensoverleg, waarbij wij de volledige keten samenbrengen om te bekijken of we daar nog bijkomende oplossingen kunnen vinden.

Mijnheer De Meyer, het klopt niet dat er in Denemarken wel maatregelen kunnen genomen worden voor de varkenshouderij. Finland heeft voor zijn melkvee­sector een aantal bijkomende maatregelen kunnen nemen omdat het vlak naast Rusland ligt en daardoor zware gevolgen moet ondergaan. Daar heeft Europa een uitzondering gemaakt.

Ik zei daarnet al dat de VLIF-steun belangrijk is om de toekomst veilig te stellen. We zullen er verder op toezien dat dat goed en vlot verloopt.

Mijnheer Vanderjeugd, het is niet zo dat er met betrekking tot de visquota een ontwerpbeslissing op tafel ligt. Er is gisterenavond laat een beslissing genomen. Toen jullie hier de begroting aan het bespreken waren, waren wij aan het onderhandelen in de Europese Visserijraad. Daar werden de nieuwe vangstquota voor 2015 vastgelegd. Voor onze visserijsector was er voor wat betreft tong een grote bezorgdheid. De Europese Commissie stelde voor om de vangst van tong naar min 60 procent en min 35 procent te brengen. Dit was voor ons dramatisch omdat onze sector vooral op tong vist. Nu is het wel zo dat het tongbestand het heel slecht doet. Er komt heel weinig nieuwe tong. Dat komt inderdaad onder druk te staan. Door te onderhandelen en door heel goed te duiden wat de grote economische gevolgen zijn voor onze visserijsector, hebben wij die min 60 procent kunnen terugdringen tot min 28 procent. En het voorstel van de min 35 procent hebben wij kunnen terugdringen tot min 15 procent. Dat was het maximale dat wij daar hebben kunnen uithalen. Dit geeft iets meer ademruimte voor onze vissers. Maar het zal een moeilijke beslissing blijven. We zullen goed moeten overleggen en bekijken hoe wij aan de ene kant kunnen zorg dragen voor de tongbestanden en daar de duurzaamheid garanderen, en aan de andere kant ook onze vissers een mooie toekomst kunnen geven.

Voorzitter, ziedaar mijn antwoorden op de vragen. Ik heb vooral begrepen dat heel wat collega's veel van hun bezorgdheden terugvinden in de beleidsnota Landbouw, Visserij en Platteland, en dat we daarover de komende jaren nog heel veel van gedachten zullen kunnen wisselen in de commissie.

De heer Jos De Meyer (CD&V): Minister, om elk misverstand te voorkomen: ik heb niet gesproken over Denemarken, dat daar speciale maatregelen zijn genomen. Ik heb wel gezegd dat zeven landen, waaronder België, Denemarken, Frankrijk en Polen, bijzondere maatregelen vragen voor de varkenshouderij. Ik heb eraan toegevoegd dat wat mogelijk is voor de melkveehouderij in Finland voor deze landen toch ook mogelijk zou moeten zijn voor de varkenshouderij.

Ik lees in een persbericht vandaag dat de Landbouwcommissaris wel bereid is om de vraag opnieuw te evalueren in de maand januari. Volgens hem is dit geen Europese crisis in alle landen maar in een beperkt aantal landen. Wat de melkveehouderij betreft, is het ook geen crisis in alle Europese landen, Finland is het zwaarst getroffen. Daar zijn wel speciale maatregelen genomen.

Ik hoop ook dat er nog eens wordt nagegaan of er eventueel Vlaamse maatregelen kunnen worden genomen. Ik weet dat die nooit van dezelfde aard en even groot kunnen zijn, maar misschien kan voor de Rendac-factuur worden nagegaan of een tegemoetkoming vanuit Vlaanderen mogelijk is.

De heer Bart Caron (Groen): Ik vind het fijn voor de Vlaamse vissers dat ze minder hard worden aangepakt. Men moet echter het geheel bekijken. Wanneer het gaat over visbestanden, mag men niet denken aan morgen maar aan overmorgen. We moeten die visbestanden kunnen herstellen. Wordt dat dan gecompenseerd binnen een Europese context? Blijven de totale quota van de Europese landen op hetzelfde niveau? Of wordt er gecompenseerd in andere soorten voor onze vissers?

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer De Meyer, ik had uw vraag anders begrepen. U zei dat in Denemarken een aantal maatregelen worden genomen. Het klopt dat Denemarken met een beperkt aantal Europese lidstaten ook vragende partij is om iets te doen aan de varkenssector. Wij blijven dat ook vragen en zullen blijven proberen Europa te overtuigen om ons toe te laten een aantal bijkomende maatregelen te nemen. De toestand is immers heel acuut.

Op dit moment gaan we na hoe we via een aantal andere maatregelen de sector iets meer ademruimte kunnen geven. De Rendac-factuur is een van de zaken die wij bekijken maar dat betekent dat er middelen moeten worden gevonden om daar een oplossing voor te vinden. We bekijken momenteel hoe we daar een antwoord op kunnen bieden. We laten dit dossier zeker niet los. We zitten morgen opnieuw rond de tafel om te blijven zoeken naar oplossingen.

Mijnheer Caron, om die visbestanden duurzaam op peil te houden hebben we eigenlijk tijd tot 2020. We hebben nu een meer geleidelijke afbouw kunnen bedingen, geen min 60 procent maar wel min 28 procent. De Vlaamse visserij heeft zich ook geëngageerd om een aantal bijkomende maatregelen te nemen om meer zorg te dragen voor het tongbestand. Onze eigen vissers hebben voorgesteld om de gaten in hun netten groter te maken zodat de kleine jonge vissen gemakkelijker door de netten kunnen zwemmen en dus niet worden gevangen.

Er is ook afgesproken dat in de kuit- en paaigebieden niet zal worden gevestigd. Op die manier streven we naar een duurzaam visbestand en willen we tegelijk de visserijsector meer ademruimte geven. Dat wordt verder opgevolgd. Het engagement houdt ook in dat dit wetenschappelijk verder wordt bekeken om de duurzaamheid van het visbestand maar ook van onze eigen sector in evenwicht te kunnen houden.

De heer Francesco Vanderjeugd (Open Vld): Dat is heel positief nieuws voor onze vissers. Het zag er zeer dramatisch uit. Het is dan ook positief dat die vermindering met 60 procent is teruggedrongen.

Leefmilieu, Natuur en Ruimtelijke Ordening

De voorzitter: Dan gaan we nu over naar het onderdeel Leefmilieu, Natuur en Ruimtelijke Ordening.

De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): De beleidsnota Omgeving is een bijzonder document. Het is de eerste keer dat Leefmilieu, Natuur en Ruimtelijke Ordening op een gecoördineerde en geïntegreerde manier worden behandeld.

Collega's van mijn fractie zullen straks ingaan op specifieke thema's. Ik noem er slecht een paar.

De waterproblematiek blijft een belangrijk aandachtspunt. Voortbouwend op de vorige legislatuur moeten we zeker werk maken van ruimte voor water. Methodieken zoals die met betrekking tot de signaalgebieden worden voortgezet. Ik heb er lang op moeten aandringen, maar uiteindelijk besloot de vorige regering dat ook het Rubiconfonds kan worden ingezet om lokale besturen te helpen om planschade te betalen als ze waterzieke gebieden herbestemmen. We moeten natuurlijk vermijden dat het Rubiconfonds uitdroogt. Dat moeten we in de gaten houden.

We weten dat er nood is aan blijvende inspanningen om ons afvalwater te verzamelen en te zuiveren. Het is daarbij zeer belangrijk dat de gemeentelijke saneringsbijdragen worden aangewend voor wat het decreet voorschrijft, namelijk het onderhoud, de vervanging en de aanleg van rioleringen, en niet voor andere leuke zaken.

We moeten voortwerken op basis van de conceptnota van de vorige Vlaamse Regering met betrekking tot de afstemming tussen de verschillende financiële compensatiemogelijkheden. De kloof tussen de regelingen voor de planschade en de planbaten moet kleiner worden.

Op het einde van de vorige legislatuur is een plan van aanpak opgesteld om de ruimtelijk meest bedreigde bossen te herbestemmen. We hopen op de nodige planningsinitiatieven, waaronder sectorale ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP's).

Aangezien we hier twee weken geleden een debat over de klimaatproblematiek hebben gevoerd, zal ik dit punt kort houden. De Vlaamse overheid moet en zal haar verantwoordelijkheid nemen.

Tal van dossiers bevinden zich op het snijvlak tussen Landbouw en Leefmilieu. Dit punt is hier al aan bod gekomen. Hoewel we de milieudoelstellingen natuurlijk moeten halen, moeten we tegelijkertijd de landbouwers op een rechtvaardige en correcte wijze behandelen. Volgens mij bestaat hierover een consensus. Ik denk hierbij onder meer aan de programmatische aanpak van stikstof. Ook het Mestactieplan komt op ons af.

Verder zijn er ook meer streekgebonden dossiers. Ik denk hierbij aan de poldergraslanden. Het openbaar onderzoek is afgesloten. Ik hoop dat de definitieve lijst nu snel kan worden vastgesteld. Elke dag die we verliezen, betekent ook een bijkomend verlies aan waardevolle graslanden.

Tot slot wil ik nog iets over ruimte voor wonen zeggen. Planologisch beschikken we momenteel nog over een ruime hoeveelheid aan woongebied. Het gaat om onbebouwde kavels en om de mogelijkheid grote percelen te splitsen. Er is, met andere woorden, nood aan een activering van het woonaanbod. Het beleid moet gericht zijn op inbreiding, op de renovatie van bestaande woningen, op de versterking van kernen en op het mogelijk maken van innovatieve woonvormen. Zolang we over voldoende woonzones beschikken, houden we onze woonuitbreidingsgebieden het best als reserve. Indien het echt nodig is, kunnen we die gebieden aansnijden. Waar ze slecht liggen, moeten we ze echter, zoals in het Vlaams regeerakkoord staat, durven schrappen. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De heer Ceysens heeft het woord.

De heer Lode Ceysens (CD&V): Voorzitter, ik wil me tot Ruimtelijke Ordening beperken. Mevrouw Rombouts zal het straks over Leefmilieu hebben.

Wat de ruimtelijke ordening betreft, komen we elk jaar tot de vaststelling dat de impact van de ruimtelijke ordening op de begroting omgekeerd evenredig is aan de impact van de ruimtelijke ordening op ons dagelijks beleid. Ik wil de beperkte tijd waarover ik beschik gebruiken om op twee heel belangrijke uitdagingen op het vlak van de ruimtelijke ordening in te gaan.

Minister, vorige maand hebt u in Oostende het startschot gegeven van het inspraakproject met betrekking tot het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen. Tijdens de vorige legislatuur hebben we vijf jaar aan het groenboek gewerkt. Het wordt stilaan tijd om, op basis van de inspraak, te landen.

We vinden het enorm belangrijk dat de principes in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) niet zomaar op de schop belanden. We vinden het een goed principe dat de vierkante meters bij de opmaak van een RUP niet meer op een apothekersweegschaaltje zullen worden gelegd. Tegelijkertijd vinden we het goed om de kwantitatieve doelstellingen van het RSV te bewaren. Het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen moet volgens ons voldoende dynamisch en flexibel zijn om ons niet in nutteloze juridische discussies vast te rijden. Tegelijkertijd moet het de ambitieuze doelstellingen van een realistische ruimtebalans voor ogen houden.

Voor mijn volgend punt grijp ik ook even terug naar de vorige legislatuur. Gedurende drie maanden hebben we in de zogenaamde commissie-Sauwens over een versnelling en verbetering van onze procedures gebrainstormd. Ik wil hier terecht niet enkel over een versnelling spreken. Indien onze procedures beter worden, zullen ze op termijn ook sneller worden. Het akkoord dat toen over de partijgrenzen heen is bereikt, bevat een heel belangrijk gegeven, namelijk de omgevingsvergunning. We staan aan de vooravond van een omwenteling van de wijze waarop vergunningen in Vlaanderen worden afgeleverd.

Minister, de uitdagingen zijn dan ook niet min. Ik wil ze nog even in herinnering brengen. Eerst en vooral zijn er de uitvoeringsbesluiten die er nu moeten komen in de geest van de aanbevelingen die we hebben gedaan voor de omgevingsvergunning. We hebben gezegd dat de omgevingsvergunning ervoor moet zorgen dat we maar één keer over hetzelfde discussiëren, één keer over hetzelfde beslissen en één keer over hetzelfde eventueel in beroep gaan of handhaven. Daarmee heb ik stap twee en stap drie uiteraard ook al genoemd. We hebben een sluitende beroepsprocedure nodig. Ik wil niet uit den treure, zoals ik vorige legislatuur heb gedaan in de commissie, het proces maken van de Raad voor Vergunningsbetwistingen. Ik denk dat we het fiasco van de Raad voor Vergunningsbetwistingen het liefst zo snel mogelijk uit ons geheugen wissen, maar wel gebruiken als een goede les om te zorgen dat het bestuursrechtcollege dat minister Homans zal moeten installeren, een performant college wordt waar degenen die in beroep zijn rechten zoekt, dat op een korte termijn en op een duidelijke manier kan en zal vinden. Minister, uiteraard zal er handhaving moeten gebeuren over de grenzen van Ruimtelijke Ordening en Milieu heen.

Het laatste stuk is misschien nog het belangrijkste, en dat is het stuk van de opleiding. Minister, al die architecten en studie bureaus die vandaag bouwvergunningsaanvragen en milieuvergunningsaanvragen doen, zullen op relatief korte termijn moeten leren om een omgevingsvergunning aan te vragen. De gemeentebesturen zullen moeten leren om die af te leveren. Hiermee doe ik een warme oproep aan alle collega's in het parlement. Ik herinner me de discussie destijds over het Vrijstellingenbesluit en het Meldingenbesluit. Er was onzekerheid bij ambtenaren. Besluiten die werden genomen, werden naderhand door de politici die ernaar hadden gevraagd, opnieuw in twijfel getrokken. Collega's we hebben allemaal samen gepleit voor de omgevingsvergunning. Ik ga

ervan uit dat we, over de partijgrenzen heen, daar onze schouders mee onder zetten.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters (Open Vld): Voorzitter, minister, de heer Vandaele heeft het al gezegd: we willen u feliciteren met het feit dat u hier vandaag een globale beleidsnota Omgeving presenteert. Het gaat niet meer om twee aparte dingen, Leefmilieu en Ruimtelijke Ordening. In de regeringsverklaring stonden ze nog apart, maar nu hebben we één beleidsnota Omgeving. Ik hoop uiteraard dat dat ook een voorbode mag zijn voor een efficiënt en integraal beleid inzake Leefmilieu en Ruimtelijke Ordening.

Minister, onze fractie juicht alleszins de rode draad in uw beleidsnota to. Dat is vooral vereenvoudiging, efficiëntiewinst, minder administratieve lasten, subsidiariteit, geen betutteling of bevoogding van lokale besturen en een oplossingsgerichte administratie die faciliteert en projecten vooruit helpt. Dat is alleszins voor ons zeer belangrijk.

De heer Ceyskens heeft het al een paar keer aangehaald: zeker de operationalisering van het Omgevingsdecreet maar ook de evolutie naar een echte omgevingsplanning is iets waar we met zijn allen naar uitkijken en waarvan we oprecht hopen dat het een bijdrage kan leveren aan een efficiënter, sneller en uitvoeringsgericht vergunningenbeleid.

We weten evenwel dat er nog heel wat werk op tafel legt, niet alleen voor het Omgevingsdecreet waarvan we hopen dat het uitvoeringsbesluit eind 2015 ten uitvoering kan komen, maar er is legistiek nog heel wat werk wat dat betreft, en zeker ook wat betreft de begeleiding en ondersteuning van de lokale besturen. Hierbij wil ik ervoor pleiten dat men enerzijds de bestaande knowhow bij de lokale besturen, zeker de ontvoogde lokale besturen, niet mag miskennen. Anderzijds hoop ik uiteraard dat men middelen als vooroverleg en advies in het kader van de omgevingsvergunningcommissie facultatief zal maken zodat het geen vertragende middelen zullen worden.

Enerzijds is er nog veel werk, maar anderzijds wil ik nogmaals een oproep doen om zeker bepaalde dingen vooruit te schuiven. We pleiten er zeker voor om nu reeds onmiddellijk de socio-economische vergunning mee op te nemen in heel de omgevingsvergunning. We denken dat dat zeer belangrijk is. Immers, een handelszaak, ik denk bijvoorbeeld aan een doe-het-zelfzaak, die vandaag weliswaar een milieuvergunning en bouwvergunning krijgt, maar daarna geen exploitatievergunning of socio-economische vergunning, staat nog nergens, zeker niet als de socio-economische vergunning ook nog wordt aangevochten.

Een ander item waarop we de nadruk willen leggen, is de digitalisering. We weten dat dit heel belangrijk is als men sneller en efficiënter vooruit wil gaan. Het is ook belangrijk voor de uitwisseling van de diverse data tussen de verschillende instanties. Op dit ogenblik zijn inzake ruimtelijke ordening een aantal pilootgemeenten bezig met digitalisering. Tot op heden zijn er echter nog maar een tiental digitale vergunningen ingediend. Inzake milieu is onlangs het eMIL online van start gegaan, waarmee in de toekomst milieuvergunningen digitaal moeten kunnen worden ingediend, maar vandaag kunnen er enkel gegevens digitaal worden ingebracht. We hopen dat ook op dat vlak de trein iets sneller kan gaan.

Een ander belangrijk item is de modernisering van het instrumentarium en een krachtdadige, evenwichtige gedifferentieerde handhaving. Wat het instrumentarium betreft, is er nog heel wat werk op het vlak van de planprocessen en de planningsinstrumenten. We moeten heel snel werk maken van de integratie

van de MER-procedure in de planprocedure. Voor een gewestelijk GRUP bedraagt de gemiddelde doorlooptijd ongeveer 680 dagen, en een MER-procedure duurt gemiddeld 730 dagen. Er schort op dat vlak dus nog een en ander. We moeten zeker sneller vooruitgaan.

Mevrouw de minister, wat de typevoorschriften betreft, juich ik ook uw initiatief toe om betere en adequatere voorschriften in te voeren. Ik hoop dat ook daarvan snel werk wordt gemaakt. Zeker wat de instrumenten betreft, die voor onze fractie heel belangrijk zijn, is het onderzoek naar de invoering van de *lex silentio* positief. In het verleden stond men daar eerder vijandig tegenover, maar voor onze fractie is het zeer belangrijk dat de stilzwijgende vergunning er eindelijk komt. Als een overheid te lang talmt met de aflevering van een vergunning, mag dat een individu uiteraard geen schade berokkenen.

Ik wilde nog iets zeggen over de woonuitbreidingsgebieden.

De voorzitter: Daarvoor is het te laat, mevrouw Peeters.

Mevrouw Lieten heeft het woord.

Mevrouw Ingrid Lieten (sp.a): Beste collega's, minister, ik ben bezorgd. Ik ben bezorgd over de gevolgen van de slechte luchtkwaliteit op de gezondheid van onze kinderen en kleinkinderen. Daarom is het heel belangrijk dat de nodige maatregelen worden genomen en dat er een visie is die erin bestaat de industrie niet zozeer te compenseren maar om te bouwen en die onze kmo's de kans geeft om nieuwe technologieën te kunnen uitdragen, die ervoor zorgen dat onze bedrijven minder energie nodig hebben, energie kunnen recupereren, minder uitstoten en minder grondstoffen nodig hebben. Kijk naar Duitsland, waar effectief werd gekozen voor een dergelijk beleid.

Minister, ik zeg dat omdat ik vind dat u in de steek wordt gelaten door uw collega's. Ik zie dat de regering de strategische focus om te werken aan duurzame mobiliteit, aan een duurzaam energiebeleid en aan eco-innovatie gewoon heeft verlaten. Daardoor komen we voortdurend in een systeem terecht waarin we bedrijven compenseren voor de kosten, maar niet werken aan de vernieuwing van onze kmo's en niet werken aan de verbetering van onze luchtkwaliteit, noch aan de verbetering van onze competitiviteit.

Ik ben ook bezorgd over de veiligheidsrisico's die heel wat van onze inwoners lopen door de opwarming die zich doorzet en die voor een stijging van het waterpeil zorgt. Mensen die aan de kust of in de poldergebieden wonen, maar ook in rivierbekkens of in grote steden als Antwerpen, worden bedreigd. Daarom roep ik u op verder te werken aan een preventief beleid. Gebruik de instrumenten van de ruimtelijke ordening, maar werk ook verder aan een strategische visie en aan de plannen om inzake rivierbeddingen een keuze te maken zowel voor het economische belang, de veiligheid, maar ook voor de kwaliteit van het leven en de biodiversiteit. En vooral, voorzie daarvoor in voldoende middelen. Dat gebeurt op dit moment niet.

Collega's, ik ben ook bezorgd over de achteruitgang van het welzijn en de geluksbeleving van onze mensen. Er ontstaat steeds meer een onevenwicht tussen het hectische leven enerzijds en onze verbondenheid met de natuur. U zult van mij aannemen dat ik geen geitenwollensokken naïeveling ben. Ik voel en ik weet – heel wat studies tonen het aan – dat mensen die ontheemd geraken en te weinig natuur hebben, gaan stresseren.

Minister, zet toch in op die kleine natuurgebieden, op de nabijheid van natuur, op de speel- en stadsbossen. Die maken het mogelijk dat mensen even kunnen ontsnappen aan het hectische stedelijke leven. Dat doet u niet door te besparen

op de subsidies voor natuurverenigingen, minister. Doe dat alstublieft ook niet door – onder het mom van de besparingen – de resterende middelen in te zetten voor de grote Europese natuurprojecten, ten nadele van de nabije natuur.

Minister, ik ben bezorgd over het verdwijnen van de biodiversiteit. Dit gaat zeer snel en de schade is onherstelbaar. U hebt vele bondgenoten: de provincies die het voortouw nemen om klimaatneutraal te worden, de gemeenten die een bedreigde diersoort adopteren, de natuurverenigingen die een sterk engagement hebben in het ontwikkelen en beheersen van natuur, de bekende Vlamingen die hun nek willen uitsteken, en mijn partij die vanuit de oppositie haar verantwoordelijkheid wil opnemen.

Minister, respecteer uw bondgenoten en trek ze dicht naar u toe in plaats van ze af te stoten. Neem hun subsidies niet af maar maak ze sterker. Geef hen zuurstof om hier samen met u hun schouders onder te zetten.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): Minister, collega's, ik zou willen beginnen met de volgende stelling. De omgeving in Vlaanderen staat onder druk. Onze leefomgeving staat onder druk.

Ik heb het niet alleen over de lucht- en waterkwaliteit, over het materialengebruik en de klimaatverandering, de bodemkwaliteit, de toenemende verharding van de open ruimte; nee, ik heb het in de eerste plaats over het beleidsdomein Omgeving. Dat omvat nu Leefmilieu en Ruimtelijke Ordening. Dat beleidsdomein staat onder druk. Het budget van Omgeving staat onder druk. Een aantal punctuele zaken tonen dat aan.

Ik kan een aantal voorbeelden geven. Het gaat niet alleen over generieke besparingen. Er valt een parallel te trekken met Cultuur. We hebben onlangs het grote klimaatdebat gehad. Wel, het Klimaatfonds heeft sinds 2013 nul euro erbij gekregen. Er wordt steeds gezegd dat er geld komt, dat er geld op een rekening staat van de Nationale Bank, 188 miljoen euro. Dat moet nog worden verdeeld met de federale overheid en de andere gewesten; en dan komt dat allemaal in orde. Dat horen we intussen al vijf jaar en ik neem daar geen genoegen meer mee.

Er is onduidelijkheid over de financiering van het klimaatbeleid vanaf 2015. Het is bijna 2015! Het gaat hier over het begrotingsontwerp 2015! Wel, er is geen enkel budget in het Klimaatfonds voor bijkomend beleid. Het gaat nog altijd over de uitwerking van het beleid dat we beslist hebben voor 2013 en 2014.

Voor het luchtbeleid: geen nieuwe middelen. De verminderde toelage aan de drinkwatermaatschappijen staat expliciet in het begrotingsontwerp: vanuit een beleidsbeslissing 48 miljoen euro bespaard. Hoe wordt dat gecompenseerd, minister-president? Door een belastingverhoging natuurlijk. U hebt altijd gezegd: geen belastingverhoging! Dat doen alleen de socialisten! Dat was uw credo. *(Opmerkingen van de heer Matthias Diependaele)*

We stellen vast dat de bovengemeentelijke saneringsbijdrage zal stijgen omdat jullie de toelage aan de drinkwatermaatschappijen verminderen. Regionale Landschappen en Bosgroepen zijn geëvacueerd uit de Leefmilieubegroting, kwamen in het Provinciefonds terecht, tenminste de middelen daarvoor of toch een groot stuk daarvan, en ondertussen is het Provinciefonds afgeschaft.

Het Rubiconfonds dan: men verwacht voor 2015 inkomsten uit de planbaten. Wat gebeurt er met die inkomsten? Die gaan naar de algemene middelen. Daar wordt nu niets mee gedaan.

Een laatste voorbeeld: via een regeringsamendement in de commissie Financiën, dus na de discussie in de commissie Leefmilieu, wordt er nog beslist om 10 miljoen euro minder dotatie te geven aan het Minafonds. Dat fonds dient echt om milieubeleid te financieren. Het wordt gewoon uit de milieubegroting gehaald en het gaat dan naar studietoelagen.

Minister, ik leid daaruit af dat het budget voor Omgeving een reservepot is voor alle andere beleidsdomeinen. Als er ergens geld nodig is, maak u geen zorgen, want er is nog altijd een Omgevingsbudget waar nog wel iets kan worden afgepitst. Minister, dat is eigenlijk in lijn met wat uw beleidsnota stelt, namelijk dat er twee uitgangspunten zijn: 'no gold plating' en een sterk investeringsklimaat. 'No gold plating' betekent dat we vooral niet meer doen dan wat Europa ons vraagt, terwijl Europa nu net aan een afbouw bezig is van milieuwetgeving. Minister, ik ben het met u eens dat economie een belangrijke focus is, maar u bent minister van Omgeving en u moet vertrekken vanuit de bekommernis voor Omgeving en niet vanuit een economische bekommernis. (*Applaus bij Groen*)

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

De heer Piet De Bruyn (N-VA): Collega's, wat de planologische verankering van gerealiseerde natuurgebieden betreft, is het voor ons in de eerste plaats belangrijk dat de effectieve bos- en natuurgebieden maximaal worden gevrijwaard, net als de rest van de open ruimte. We vinden dan ook dat dit een belangrijk uitgangspunt moet zijn in het nieuwe beleidsplan Ruimte Vlaanderen en bij alle beslissingen van de Vlaamse Regering om in bijkomende ruimte te voorzien voor harde functies.

Vanuit het principe van verstandig ruimtegebruik zou het nogal vreemd zijn om bestaande natuurgebieden op te offeren voor bijvoorbeeld nieuwe bedrijventerreinen, terwijl we terecht moeten focussen op bijkomende natuur, onder meer in het kader van de instandhoudingsdoelstellingen (IHD). Ja, daar zijn ze weer.

Wie IHD zegt, zegt Programmatische Aanpak Stikstof (PAS). Een van de laatste parlementaire beslissingen van de vorige legislatuur betrof het wijzigen van het Natuur- en Bosdecreet om uitvoering te geven aan de instandhoudingsdoelstellingen, iets waar Europa terecht op wees en toe verplichtte. Keerzijde van deze positieve evolutie is de onzekerheid die over een aantal landbouwbedrijven is gekomen. We menen dat we met PAS daar een gepast antwoord op kunnen geven: een combinatie van maatwerk, flankerend beleid, diversificatie, herstructurering, nieuwe technologieën, en die moeten het mogelijk maken om rechtszekerheid en bedrijfsvoering maximaal te behouden.

Soortbescherming is al jaren een wat moeilijk verhaal. Het gaat behoorlijk traag. De aanzet van de minister in de beleidsnota om vier dieren, vier planten per jaar te beschermen gaat in de goede richting en kan op onze volle medewerking rekenen. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts (CD&V): Voorzitter, minister, dames en heren, sta me toe mijn betoog te beginnen met nog even terug te komen op de opmerkelijke bevoegdheidsverdeling binnen de Vlaamse Regering. U hebt een zeer mooie en coherente bevoegdheidsportefeuille. De kruisbestuivingen en wederzijdse verrijkingen die mogelijk zijn met de combinatie Leefmilieu, Ruimtelijke Ordening en Landbouw biedt kansen en zullen zeer belangrijk zijn in de uitdagingen die in de drie beleidsvelden op ons afkomen. Natuurlijk zal een interessante bevoegdheidsverdeling er niet voor zorgen dat de tegengestelde ruimtevragen plots wegsmelten. Betere instrumenten zullen het kader waarin die

veelheid aan ruimteclaims tegen elkaar afgewogen worden, transparanter en vlotter maken.

Tegelijkertijd hebt u in uw verschillende bevoegdheden ook nog grote sectorale uitdagingen. Voor Leefmilieu en Natuur is de inzet op de instandhoudingsdoelstellingen om te komen tot een veerkrachtige natuur, een rijkere biodiversiteit en een beter leefmilieu, als prioritaire doelstelling opgenomen in het regeerakkoord en beleidsnota. Tegelijkertijd moet er in voldoende budget voorzien worden voor zowel natuurherstel als voor mitigerende maatregelen die de, soms moeilijke, beslissingen moeten omkaderen. Onderschat niet, minister en misschien vooral collega's, de impact van deze maatregelen op honderden familiale bedrijven in Vlaanderen.

We doen zeer moeilijke en grote inspanningen om de natuur in Vlaanderen te versterken en te verduurzamen. In het kader van de Europese instandhoudingsdoelstellingen wordt gevraagd om de stikstofdepositie in de speciale beschermingszones radicaal aan te pakken. Dit zal zware inspanningen vragen vanuit industrie, verkeer en landbouw. Tegenover deze zware inspanningen voor natuur moet er een eerlijk en fair mitigerend beleid worden uitgewerkt voor de getroffen bedrijven.

Door de verwevenheid van het agrarische gebied en de speciale beschermingszones, de ligging van de bedrijfszetels en de specifieke stikstofuitstoot, staat de landbouwsector op de frontlijn in deze discussie. Alle landbouwbedrijven werden de voorbije maanden geïnformeerd. Velen kregen een moeilijke tot zeer moeilijke boodschap. De informatiebrieven hadden onmiddellijk impact op de bedrijfsvoering in honderden familiebedrijven die nu al investerings-, uitbreidings-, verhuis- of andere plannen hadden.

De heer Dochy citeerde daarstraks uit een brief, waarbij ik spijtig genoeg moet vaststellen het geen unieke brief is, en dat naast de vele telefoontjes en gesprekken. Een landbouwersgezin van dertigers besliste een tijdje geleden dat Vlaanderen te klein was voor hun ondernemerschap en zij zochten een nieuwe uitdaging in het buitenland. Deze zomer vonden zij het landbouwbedrijf van hun dromen in Frankrijk. Zij onderhandelden en tekenden het contract onder voorwaarde dat ze hun huidige Vlaamse bedrijf konden overdragen. Gelukkig gaat het hier over een modern, goed uitgerust bedrijf en vinden zij op korte tijd een overnemer. Tijdens de onderhandelingen en op het punt van ondertekening valt de PAS-brief in de brievenbus: rood! Er is geen financiering meer voor de overname. De overname wordt stopgezet en het aankoopcontract in Frankrijk wordt vernietigd.

Collega's, de problemen zullen niet enkel ontstaan bij het aflopen van de milieuvergunningen, zoals velen foutief denken. De problemen zijn er nu en vragen nu een oplossing. Op de hoorzitting was er een kamerbrede consensus dat deze bedrijven en bedrijfsleiders correct en fair moeten worden behandeld. Deze regering maakt zich sterk dat ze een verstandig natuurbeleid wil voeren en ondernemersvriendelijk wil zijn. Ik hoop dan ook dat de woorden die zijn uitgesproken tijdens de hoorzittingen en tijdens deze vergadering meer waren dan louter het bewijzen van lippendienst. Ik kijk niet enkel naar u, minister, zoals sommigen wel naar u kijken. Zij weten dat er een nota op de tafel ligt en dat het nu misschien aan hen is om de stap te zetten. Ik hoop effectief dat het over de partijgrenzen heen oprecht de bedoeling is om een serieus antwoord te bieden op de noodkreet, en dat met spoed. Ik kijk dan ook uit naar vrijdag. *(Applaus bij CD&V)*

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

De heer Axel Ronse (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, jaarlijks wordt meer dan 2.000 hectare extra ruimte in Vlaanderen in gebruik genomen. Dat zei u tijdens de relance van het beleidsplan Ruimte Vlaanderen. Terecht stelt deze regering dat we onze manier van omgang met ruimte moeten herdenken. Het is daarom erg belangrijk dat u, voortbouwend op het Groenboek, het beleidsplan Ruimte Vlaanderen zult realiseren. Inbreiding en herbestemming zullen daarbij essentieel zijn, want de beschikbare ruimte is schaars. Het beleidsplan Ruimte Vlaanderen zal ook bepalend zijn voor onze mobiliteit en onze klimaatdoelstellingen. Een beleidsoverschrijdende aanpak is dus aangewezen. Onze fractie zal u steunen bij het uitwerken van een eigentijds, visionair en sterk gedragen kader, zodat Vlaanderen zijn ecologisch en economisch potentieel kan blijven waarmaken.

Minister, u voorziet niet alleen in een nieuw kader, maar ook in nieuwe procedures over hoe we onze ruimte zullen benutten. U zult immers de omgevingsvergunning en het decreet over de complexe projecten in de praktijk omzetten. Ik volg daarbij de teneur van de uiteenzetting van de heer Ceysens. Het betreft twee instrumenten die inzetten op een betere kwaliteit van beslissingen en vereenvoudigde procedures. Het is heel belangrijk dat deze instrumenten goed zijn uitgewerkt alvorens ze in werking treden. Daarbij denk ik aan een aantal zaken die voor ons belangrijk zijn. Een: volgens de huidige regelgeving is de milieuvergunning geldig voor twintig jaar. In het kader van de omgevingsvergunning wordt die permanent, maar wordt ze wel geëvalueerd aan de hand van de best beschikbare technieken. Het is dan erg belangrijk dat er duidelijkheid is over de aanleiding van de evaluatie en de overgangperiodes waarin vergunninghouders na een evaluatie zich kunnen regulariseren.

Twee: de beroepsprocedure voor milieuvergunningen wordt vandaag door de Raad van State behandeld. Na de inwerkingtreding van de omgevingsvergunning worden ze ook door een administratief bestuurscollege behandeld. Het is cruciaal dat we de behandeling van beroepen op zijn minst even vlot laten verlopen als dat vandaag door de Raad van State gebeurt. Zonder garantie op goede beroepsprocedures is elk nieuw instrument per definitie zinloos. Drie: het decreet over de complexe projecten voorziet in kortere procedures en versnelde adviezen voor projecten van groot maatschappelijk belang. Daarbij is het erg belangrijk dat de Vlaamse Regering van bij de aanvang duidelijkheid schept over de criteria die zullen worden gehanteerd. Een vierde punt betreft de omgevingsvergunning. Er is nood aan grote aandacht voor de implementatie door de lokale besturen. Het digitaal loket kan dan van belang zijn om daarin het milieuaspect op te nemen.

Ten slotte nog dit: ons ruimtelijk beleid is even bepalend voor het ondernemersklimaat als de loonkost en de fiscaliteit. Uw beleidsnota bevat alle elementen die nodig zijn om de uitdagingen aan te gaan. Uw beleid zal geslaagd zijn wanneer ondernemers op een eenvoudige en rechtszekere manier hun vergunningen kunnen verkrijgen, zodat ze in optimale omstandigheden aan onze welvaart kunnen bouwen. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

De heer Bart Nevens (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, ik heb de eer u te onderhouden over het meest welriekende onderwerp: het Mestactieplan. Ondertussen staat er een nieuw plan in de steigers. Ik heb begrepen dat dit een moeizaam proces is geworden en ook nog steeds is. De discussie met de Europese Commissie over de oppervlakte en de grondwaterkwaliteit in het voorliggend ontwerp is nog gaande. Voorts is er het wantrouwen van de milieubewegingen over wat er vandaag op tafel ligt. Ook onze fractie maakt zich

zorgen. We vragen ons af of dit nieuwe plan, dat voortbouwt op het vorige en dezelfde focus heeft, de waterkwaliteitsdoelstellingen zal realiseren.

In elk geval lopen we vandaag al achter bij de realisatie van de doelstellingen. Het klopt dat we van ver komen en dat er al heel wat inspanningen zijn geleverd, maar u weet ook dat de laatste loodjes het zwaarst wegen.

En dat is in dit dossier niet anders. Men start altijd met de gemakkelijkste inspanningen, wat evident is omdat het kosten-batenefficiënt is. Daarom is het voor onze fractie van belang dat er ditmaal resultaatsverbintenissen in het MAP 5 staan. Het is niet meer voldoende om te proberen, het moet ook tot resultaat leiden. Een inspanningsverplichting alleen is niet voldoende.

Tot slot wil ik stilstaan bij het fosfaatprobleem in onze bodems. Het debat lijkt in dezen te vervallen in een of-ofverhaal, terwijl het voor ons juist een en-enverhaal moet zijn. Landbouw en milieu kunnen en moeten hierin samengaan. Helaas lijkt het fosfaatprobleem er alleen maar groter op te worden. We zijn benieuwd of de minister de intentie heeft om dit probleem daadwerkelijk structureel aan te pakken.

Naar ik verneem, blijft dat een van de twistpunten met de Europese Commissie die aandringt op maatregelen, terwijl dat vandaag in de ontwerpfase van MAP 5 zwaar onderbelicht is.

Beste collega's, we willen dat het nieuwe MAP 5 doeltreffend is en daadwerkelijk effect heeft op het terrein. Het nieuwe MAP 5 mag voor onze fractie dus gerust ambitieuzer zijn. Gelet op de kanttekening die ik zonet uitte namens mijn fractie, maar die ook anderen zoals de milieubeweging en de Europese Commissie hebben, ben ik ervan overtuigd dat er nog werk aan de winkel is. Maar er is nog ruimte tot aanpassing. Ik hoop dan ook dat de minister wil meeschrijven aan positief verhaal. Onze fractie is er alleszins toe bereid om daar volop aan mee te werken.

Ik wil graag nog iets zeggen over het Stookolietankfonds. Dat is iets waar tal van burgers met een vervuilde bodem ten gevolge van lekkage van hun stookolietank, al een tijdje op wachten. Er is de wachtlijst bij de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM), die maar aangroeit omdat het fonds, in weerwil van de goede voornemens, maar niet van de grond geraakt.

In 2009 stond het reeds in het regeerakkoord. Nu staat het er opnieuw in. Minister, ik wil u vragen de koe nu daadwerkelijk bij de horens te pakken en het Stookoliefonds op te nemen. *(Applaus bij de N-VA)*

De heer Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Mijnheer Nevens, ik ben toch wat verrast over de teneur van uw toespraak in de mestproblematiek. Ik heb u misschien verkeerd begrepen. Maar als ik u goed heb begrepen, pleit u er eigenlijk voor om het MAP 5 nog strenger te maken dan het nu voorligt. Verder pleit u er vooral voor om de verantwoordelijkheid bij de landbouwers te leggen. Nu, ik heb de discussie meegemaakt van MAP 3 en MAP 4. Steeds was het volgende MAP een verstrenging.

We hadden het daarnet over de discussie over de IHD's. In mijn algemeen betoog heb ik gesteld dat de land- en tuinbouwsector het afgelopen jaar steeds meer onder druk komt te staan, door allerlei zaken als het MAP en de Europese richtlijnen ter zake. Nu zegt u dat er een tandje moet worden bij gestoken. Het verbaast mij van jullie fractie. Ik dacht dat er in het verleden een ander standpunt werd ingenomen. U kunt mij misschien zeggen of het klopt wat ik over uw betoog zeg? Of heb ik het volledig verkeerd begrepen?

De heer Bart Nevens (N-VA): Mijnheer Sintobin, men heeft ons hier al voor cultuurbarbaren versleten en nu verslijt u ons voor klimaatbarbaren. *(Opmerkingen van de heer Stefaan Sintobin)*

Wij vragen hier enkel wat Europa ons oplegt. Wij vragen om uit te voeren wat men ons vraagt. Niet meer of niet minder. Wij vragen de minister om dat nieuwe MAP niet vrijblijvend te maken, maar om daar effectief doelstellingen aan te koppelen waarvan men weet dat die ook kunnen worden gerealiseerd.

U moet begrijpen dat we vandaag een probleem hebben rond stikstof en fosfaten in ons grondwater. Als we daar vandaag niets aan doen, schuiven we de boodschap inderdaad door naar de toekomst. Wij willen dat onze fractie daar effectief vandaag oplossingen voor vindt. Wij vragen de minister om rekening te houden met wat Europa ons vandaag oplegt en om dat te verwerken in dat nieuwe MAP 5. *(Applaus bij de N-VA)*

Mevrouw Tinne Rombouts (CD&V): Ik erger mij nog altijd een beetje aan het feit dat er zo'n eenzijdige benadering is van de hele MAP-discussie, alsof er een gigantisch groot probleem is met de Europese Commissie, omdat er een partner aan tafel gaan lopen is. In dezen wordt er naar één kant van het verhaal geluisterd, wij hebben de gewoonte om naar de twee kanten te luisteren. Ieder zijn eigen manier van werken, maar ik heb er wel een beetje een probleem mee dat de discussie zo eenzijdig benaderd wordt.

Los daarvan wil ik u een heel punctuele vraag stellen, collega Nevens. U haalde in het begin van uw betoog aan dat u resultaatsverbintenissen wenst in het MAP 5. Aan welke resultaatsverbintenissen of methodieken denkt u dan? *(Applaus bij de heer Stefaan Sintobin)*

De heer Bart Nevens (N-VA): Ik ga hier vandaag geen resultaatsverbintenissen op tafel leggen. Het is de taak om samen aan tafel te zitten om oplossingen te zoeken en om haalbare en betaalbare oplossingen in het MAP 5 te verwerken. Maar daarvoor is er dialoog nodig. Die is essentieel om een MAP 5 op tafel te krijgen dat werkbaar en realiseerbaar is. We pleiten ervoor om opnieuw die dialoog aan te gaan met de natuur- en milieubewegingen, om samen een oplossing te zoeken voor het probleem dat vandaag reëel is, want er zitten vandaag veel te veel fosfaten en stikstof in ons grondwater.

Mevrouw Tinne Rombouts (CD&V): Als u ervoor pleit om opnieuw aan tafel te gaan zitten, ga ik ervan uit dat u, in plaats van het verhaal eenzijdig te bekijken, het van twee kanten bekijkt en misschien ook de partners zelf aanmoedigt om samen aan tafel te zitten.

Ik ga er ook van uit dat u de mestactieplannen uit het verleden en de hele evolutie ervan kent, dat u weet op welke manier er gewerkt en samengewerkt wordt met sectoren om resultaten te behalen. Als u aangeeft dat er in het verleden geen goede methodieken gebruikt werden, en u pleit nu voor resultaatsverbintenissen, mag ik u toch vragen aan welke methodieken u specifiek denkt?

Mevrouw Ingrid Lieten (sp-a): Mevrouw Rombouts, uw opmerking verbaast mij. Het is niet zomaar een partner die weggelopen is van de onderhandelings-tafel. Het zijn de natuur- en milieuverenigingen, die kennis van zaken hebben over deze problematiek, die een groot engagement hebben en die ook in het verleden een heel grote onderhandelingsbereidheid en realiteitszin hebben getoond. Als die opstappen van de onderhandelings-tafel, omdat ze geen goodwill meer zien en het niet meer zien zitten, is dat wel een ernstig signaal. Het verbaast mij dat u, als voorzitter van de commissie Natuur en Leefmilieu, dat zomaar een beetje minnetjes beschrijft.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Mevrouw Rombouts heeft de heer Nevens dingen horen zeggen die ik hem niet heb horen zeggen. Hij zegt dat we moeten doen wat Europa vraagt. Dat is ook wat in het regeerakkoord staat. Meer heeft hij niet gezegd, en ook niet minder.

Hij zei ook dat dialoog nodig is. Hij verwees naar de natuurverenigingen, omdat die nu opgestapt zijn. Ik heb het daar zelf onlangs over gehad. Dat is dus geen geheim. Maar uiteraard wil de collega ook dat de landbouwsector daarbij betrokken is, want anders heb je geen dialoog. Ik heb hem dat alleszins niet zo horen zeggen zoals u het interpreteert.

Wat die resultaatsverbintenissen betreft: wij zeggen ook niet dat het allemaal verkeerd is wat in het verleden is gebeurd. We stonden telkens achter de stappen die gezet zijn. We hebben dat ook samen gedaan. We zijn allemaal blij dat er veel verbetering is opgetreden en dat er stappen gezet zijn. Maar goed, de eisen verstrengen, de techniek gaat vooruit, er zijn dingen mogelijk die in het verleden niet mogelijk waren. Ik denk dat we nu inderdaad kunnen gaan naar resultaatsverbintenissen in plaats van inspanningsverbintenissen.

Mevrouw Tinne Rombouts (CD&V): Mevrouw Lieten, voor een goed begrip: ik heb niet gezegd dat ik dat niet spijtig vind. Ik vind het zelfs erg. Maar ik heb wel de gewoonte om de twee kanten te aanhoren. Ik zal dan ook beide partners stimuleren om opnieuw aan tafel te gaan zitten. Over die eenzijdige benadering heb ik zonet mijn repliek al gegeven.

De heer Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): Als het over mest gaat, is er altijd wat nervositeit in het parlement. Collega's, ik ben het helemaal eens met collega Nevens. Hij heeft volledig gelijk. Ik stel vast, mevrouw Rombouts, dat u vooral steun krijgt vanuit de Vlaams Belangfractie. Dat is ook een vaststelling. Maar het is aan jullie om die afweging te maken. (*Applaus bij Groen*)

Ik hoor hier maar één bekommernis, en ik hoop dat de hele Vlaamse Regering en de hele meerderheid die zal meenemen.

We staan zeer dicht bij het aflopen van MAP 4 en nog altijd wordt voor 26 procent van de MAP-meetpunten de nitraatnorm niet gehaald. Dat is alles wat we tot nog toe in het verleden hebben gedaan. Als er dan bezorgdheid is om die 5 procent-doelstelling te halen tegen 2018, dan vind ik dat meer dan terecht omdat blijkt dat het met de methodes en de technieken die we tot nu toe hebben toegepast, zeer moeilijk is. Dan is het zeer terecht dat men zegt dat we meer zullen moeten doen dan we vandaag proberen te doen vanuit een reflex om zoveel mogelijk landbouw af te schermen. Want dat is natuurlijk wat hier aan de gang is.

De voorzitter: De heer Van Campenhout heeft het woord.

De heer Ludo Van Campenhout (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, het is een grote stap voorwaarts dat er een globale beleidsnota Omgeving is. De zorg voor het leefmilieu is een constante evenwichtsoefening tussen enerzijds het nemen van milieuvriendelijke maatregelen en anderzijds het vrijwaren van economische en sociale belangen. Men kan ook economische instrumenten gebruiken om het milieu duurzamer te maken.

De regering heeft die evenwichtsoefening goed begrepen. Zij zet wat de verbetering van de grondwaterkwaliteit betreft resoluut in op een zuinig gebruik en hergebruik van water. Door het correct maar wel redelijk en billijk doorrekenen van de werkelijke kosten van watergebruik, wil zij streven naar een gedragsverandering en wordt duurzame innovatie gestimuleerd.

Gratis bestaat echter niet. Ook drinkwater heeft een kostprijs. Wij hebben in Antwerpen gemerkt dat bij het overstappen van een forfait naar meters en het aanrekenen van een saneringsbijdrage, mensen veel bewuster en duurzamer met water omgaan, wat een goede zaak is. Zo worden er bijvoorbeeld veel meer regentonnen gekocht in Antwerpen, mijnheer Vanbesien.

Er zijn natuurlijk wel flankerende maatregelen nodig om de toegankelijkheid tot drinkwater voor iedereen te waarborgen. Wat het beleid ten aanzien van grotere vervuilers zoals de industrie en de landbouw betreft, zal er worden ingezet op een handhavingsbeleid gecombineerd met ondersteuning en begeleiding. Ik ga het landbouwdebat niet heropenen, u zult wel begrijpen dat ik daar minder affiniteit mee heb.

De regering is er zich ook van bewust dat, ondanks de goede kwaliteit van het geleverde drinkwater, het distributiesysteem kwetsbaar is voor incidentele verontreiniging. Daarom is er verhoogde aandacht en sensibilisering voor de conformiteit van binneninstallaties in alle gebouwen, het probleem van de loden buizen. Ook aan de gebruikers van putwater geeft de regering aandacht. Het gebruik van putwater kan immers gezondheidsrisico's tot gevolg hebben en kan zelfs een impact hebben op de kwaliteit van de openbare drinkwatervoorziening. Deze bijzondere aandacht voor de kwaliteit en het duurzaam gebruik van ons drinkwater en van het grondwater zal onze fractie blijven steunen.

Minister, ik vraag ook bijzondere aandacht en geef ook de volle steun voor het decretaal kader dat u zult maken voor de lage-emissiezones. Het zal een kader zijn waarbinnen ook de steden, zoals Antwerpen, die pionier zijn wat de lage-emissiezones betreft, de nodige accenten zullen kunnen leggen, rekening houdend met de sociale draagkracht van de toe te passen criteria. Een aantal steden, zoals Antwerpen, gaan zo'n lage-emissiezone invoeren. Dat is belangrijk omdat zo'n zone een wezenlijk onderdeel vormt van de uitvoering van het luchtkwaliteitsplan voor een agglomeratie. Minister, ik kijk uit naar uw antwoord.

De heer Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): Mijnheer Van Campenhout, ik heb een vraag die ik wil richten aan de minister, maar ik ga uw betoog gebruiken als aanleiding. U hebt nogal de nadruk gelegd op de kwaliteit van water, afvalwater, zuivering enzovoort. Er is een verschuiving van dotatie van het Mina-fonds naar studietoelagen. Waar wordt die 10 miljoen euro precies weggehaald? Als je kijkt in de begrotingstabellen, wordt die 10 miljoen euro weggehaald bij 'werking en toelage aan de Vlaamse Milieumaatschappij voor integraal waterbeleid' en meer bepaald bij de post 'ondersteuning van onder meer lokale besturen bij de aanleg van rioleringen, afvalwaterzuivering'. Daar wordt net 10 miljoen euro bespaard.

Minister, waar zal de besparing exact gebeuren? Welke riolering, welke afvalwaterzuivering zal niet kunnen gebeuren door de besparing?

De voorzitter: Mevrouw Joosen heeft het woord.

Mevrouw Sofie Joosen (N-VA): Voorzitter, collega's, Dierenwelzijn is voor het eerst een Vlaamse bevoegdheid. Voor het eerst ligt hier dan ook een Vlaamse beleidsnota en een Vlaamse begroting Dierenwelzijn voor. Net zoals in de commissie wil ik, ondanks mijn beperkte tijd, benadrukken dat dit een unieke kans is. De uitdagingen op het vlak van dierenwelzijn zijn immers groot.

Met zijn beleidsnota wil de minister een actieplan uitwerken op drie pijlers. Het eerste punt is het beleid: de bestaande wetgeving verbeteren en op sommige punten uitbreiden. Het tweede onderdeel is de controle: de wantoestanden moeten worden aangepakt. Het derde punt is sensibilisering.

Een actief beleid brengt de nodige uitgaven mee. Daarom zal de minister een dierenwelzijnsfonds oprichten, een vraag die al langer leeft. Ik ben zeer verheugd dat het ervan komt. Belangrijk hierbij is voor onze fractie dat het gaat om reeds bestaande middelen. We gaan geen nieuwe lasten voor de burger creëren. Dit dierenwelzijnsfonds zal dienen voor de financiering van de drie pijlers. Ik denk aan adviesraden, onderzoek en studies, een opleiding voor asielmedewerkers en de oprichting van een meldpunt voor dierenartsen, het ondersteunen van controles, sensibilisering en communicatie ten aanzien van niet enkel dierenhouders, maar ook kwekers en schepenen voor Dierenwelzijn in de lokale besturen.

Onze fractie is zeer verheugd met de beleidsnota van minister Weyts. Hij grijpt de kansen die voor ons liggen. Hij zet Dierenwelzijn op de kaart als een volwaardige Vlaamse bevoegdheid in het Vlaams Parlement. Hij zet ook Vlaanderen op de kaart als een regio die inzet op zorg voor dieren. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: Mevrouw Joosen, proficiat met uw eerste optreden. (*Applaus*)

Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, collega's, ik heb goed geluisterd. Ik wil de collega's bedanken die hebben gewezen op de grote opportuniteiten die het samenvallen van Ruimtelijke Ordening en Leefmilieu biedt, om een echt omgevingsbeleid te voeren. Voor mij is de vereenvoudiging en versnelling van instrumenten natuurlijk ook een prioriteit. Het uitvoeringsbesluit voor de omgevingsvergunning wordt vrijdag besproken door de regering. Wij doen snel verder.

Het klopt dat we moeten kijken, mijnheer Ceysens, dat ook de lokale besturen en alle actoren die ermee aan de slag moeten gaan, goed voorbereid zijn op die omgevingsvergunning. Daarom ook heeft de Vlaamse Regering het engagement genomen om opleidingen te organiseren. Er is nog wat tijd, als wij het besluit goedkeuren, moet het nog een traject doorlopen. We hebben nog een aantal maanden om ervoor te zorgen dat iedereen voldoende is voorbereid. Ook voor de complexe projecten doen we verder en hebben we intussen een aantal bijkomende beslissingen genomen.

Voor het beleidsplan Ruimte Vlaanderen hebben we inderdaad een nieuw participatietraject opgezet, met de bedoeling om in de helft van 2015 tot concrete resultaten op het terrein te komen. We willen geen complete breuk met het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. We willen zorgen voor continuïteit. Het is inderdaad ook de bedoeling om de ruimtebalans, die is uitgewerkt onder het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, verder te behouden.

De administratieve vereenvoudiging en de digitalisering staan ook heel prominent in de beleidsnota. Dat zullen we uitvoeren. Het is de bedoeling dat de socio-economische vergunning op termijn ook wordt samengevoegd met de omgevingsvergunning. Ik heb in de commissie gezegd dat het niet meteen zal gebeuren. We willen eerst wat tijd geven aan de omgevingsvergunning, om op het terrein uitvoering te krijgen. Dan pas zullen we de socio-economische vergunning toevoegen.

Wij kennen de vraag om de lex silencio verder te onderzoeken. Dat is afgesproken in het regeerakkoord. Dat zullen we doen. Misschien een kleine correctie: het is niet zo dat ik er zelf weigerachtig tegenover sta. U zult zien dat we in de nieuwe omgevingsvergunning heel strikte termijnen hebben waarbinnen moet worden beslist. Wel is er in verband met de lex silencio Europese rechtspraak, die stelt dat het niet evident is om het op die manier door te voeren.

Daarom hebben we in de meerderheid afgesproken om de mogelijkheden goed juridisch te onderzoeken. Dat zullen we op korte termijn doen.

Mevrouw Lieten, u vroeg naar mijn visie en wou weten waar we naartoe gaan. Uiteraard is die transitie belangrijk. We hebben heel sterk ingezet op dat duurzaam materialenbeheer, op het Nieuw Industrieel Beleid (NIB), dat u welbekend is. We zullen daar ook verder op inzetten. Onlangs hadden we nog een belangrijke conferentie met alle bedrijven die in Vlaanderen gespecialiseerd zijn in milieutechnologie. We geloven daar heel sterk in en ondersteunen die ook heel sterk. Ik moet u enigszins corrigeren. U zei dat de luchtkwaliteit in Vlaanderen vooral een zaak van de industrie is. Een recent nieuw rapport van de Vlaamse Milieumaatschappij stelt heel uitdrukkelijk dat de industrie op dit moment niet de grote boosdoener is, maar dat de grote uitdagingen zich eigenlijk nog bevinden bij de mobiliteit en de woningen. Daarom ook hebben we ons luchtkwaliteitsplan, dat we ook samen hebben aangenomen in de vorige Vlaamse Regering. We voeren dat plan ook uit en zullen dat op elk moment ook verder verfijnen.

Mijnheer Van Campenhout, ook over de lage-emissiezones zal er op korte termijn worden beslist. Dat zal vrijdag op de agenda van de Vlaamse Regering staan.

De aandacht voor kleine natuur is terecht. Ook voor ons is dit een punt. Wij zullen het merendeel van de middelen inzetten voor instandhoudingsdoelstellingen, maar daarnaast blijft die toegankelijkheid evengoed belangrijk. Ook is er het investeren in onze stadsrandbossen: we voorzien in heel veel budgetten voor de aankoop en de realisatie op het terrein. Ik verwijs naar een aantal heel mooie verwezenlijkingen die we met heel veel Vlaamse middelen hebben kunnen doen. Een voorbeeld is het parkbos rond Gent. Ter zake zijn er toch al heel grote stappen vooruit gezet.

Mijnheer Sanctorum, u hebt onder andere verwezen naar het klimaatbeleid, naar het Klimaatfonds. U hebt uw kritiek enigszins veranderd. Eerst zei u dat die maatregelen er niet komen, dat die niet worden uitgevoerd. Nu zegt u dat ze allemaal zijn genomen en vraagt u wat ik nu verder zal doen. Vorige week nog heeft de Vlaamse Regering nog een laatste reeks maatregelen goedgekeurd, die heel concreet zijn. Het gaat over ongeveer 20 miljoen euro uit dat Klimaatfonds. Die middelen zijn besteed aan die quickwins, zoals ook werd voorzien in het Klimaatbeleidsplan. Het klopt dat we ook nog bijkomende maatregelen willen nemen. Ik weet dat onder andere mijn collega van Onderwijs nog plannen heeft met betrekking tot scholenbouw, maar ook vanuit Wonen zijn er nog heel wat voorstellen die kunnen worden ingediend in het kader van het Vlaams Klimaatfonds. Dat zijn projecten waarover wij ook samen verder zullen beslissen binnen de Vlaamse Regering. We maken dus wel degelijk werk van concrete maatregelen die de uitstoot van broeikasgassen naar beneden moeten halen.

U hebt dan kritiek op ons beleid die erop neerkomt dat u zegt dat wij een belastingregering zijn. Ik vind het heel eigenaardig dat u daarvoor het voorbeeld aanhaalt van de waterfactuur, de bovengemeentelijke saneringsbijdrage. Het verkiezingsprogramma van uw partij, van Groen staat bol van het principe dat de vervuiler betaalt: als iets moet worden gesaneerd, dan moet degene die de vervuiling heeft veroorzaakt, daar ook voor betalen. U zegt ook volop in te zetten op ecofiscaliteit, op retributies. Dat is nu net wat wij hier doen. Op dit moment betalen we uit het Minafonds per jaar honderden miljoenen euro aan waterzuivering. We hebben beslist dat te verminderen met 48 miljoen euro en dat door te rekenen, vanuit het principe dat de vervuiler betaalt. Dat is een kwestie van wie water verbruikt ervan bewust maken dat daar ook zuiveringskosten aan verbonden zijn, niets meer en niets minder. Het klopt dus niet dat dit iets te maken heeft met een belastingregering zijn. Het is gewoon het toepassen van het principe dat de vervuiler betaalt. Ik vind het dus nogal kras

dat u nu juist kritiek levert op iets dat u zelf voorstelt in uw eigen verkiezingsprogramma.

Dan is er het Minafonds. U haalt het voorbeeld aan van die 10 miljoen euro die we hebben verschoven naar de studietoelagen. Dat klopt. Er was sprake van een heel acuut probleem met het betalen van de studietoelagen die al waren aangevraagd. Ik denk dat uw collega, mevrouw Meuleman, alleen maar kan toejuichen dat we ter zake naar oplossingen zoeken. Er was inderdaad een bereidheid om te zoeken naar oplossingen binnen de Vlaamse Regering. Toen is beslist om tijdelijk, voor een jaar – en ik benadruk dat het iets tijdelijks is – 10 miljoen euro te verschuiven naar de studietoelagen, om ervoor te zorgen dat kinderen en gezinnen niet in de kou blijven staan, dat die toelagen kunnen worden betaald. Ik veronderstel dat u daar ook geen probleem mee hebt. Is die 10 miljoen euro dan weg uit de waterzuivering? Neen, er is een afspraak dat het jaar erop, in 2016, dat bedrag opnieuw naar waterzuivering zal gaan. Geen enkel project op het vlak van waterzuivering in Vlaanderen zal dus niet kunnen worden uitgevoerd omdat we nu tijdelijk die zuurstof geven aan die studietoelagen.

Ik denk dat dit bewijst dat de Vlaamse Regering ook bezorgd is voor onze kinderen en gezinnen, en dat wij mee zoeken naar de oplossingen voor de meest acute noden.

Wat betreft waterzuivering en de hele discussie over het MAP 5: we zullen een heel gebiedsgericht beleid voeren en daartoe een voorstel op tafel leggen. Mijnheer Sanctorum, u had het over 26 procent overschrijdingen. Dat is fout, het gaat om 21 procent. Er is dus een forse daling gerealiseerd vorig jaar. Ik wil u daar toch eventjes op wijzen.

Wij zetten in op haalbare en betaalbare maatregelen. Ik ben heel blij dat u daar heel uitdrukkelijk naar verwijst, dat wij dat op die manier, met het MAP, moeten doen. Wij zullen dat ook voorstellen aan de Europese Commissie. Iedereen is uitgenodigd om daarover mee te discussiëren, ook de organisaties die op een bepaald ogenblik de beslissing hebben genomen om aan de zijlijn te gaan staan. Zij ontvangen alle voorstellen en alle documenten die op tafel liggen. Het is effectief de bedoeling om daar naar heel resultaatgerichte voorstellen te gaan, die haalbaar, betaalbaar en aanvaardbaar zijn, maar die aan de andere kant ook concreet resultaat moeten opleveren op het terrein, om op die manier de waterproblematiek in Vlaanderen verder te kunnen aanpakken.

Voorzitter, ik denk dat ik heb geantwoord op de meeste vragen en opmerkingen.
(Applaus bij CD&V en van de heer Willy Segers)

De heer Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): Minister, bedankt voor uw reactie. U zegt dat u mij enkele antwoorden en correcties zult bezorgen. Ik zal dat meteen ook doen.

U herinnert zich misschien dat tijdens het klimaatdebat mijn eerste van drie oproepen ging over het feit dat de beloofde beslissingen voor de periode 2013-2014 zo snel mogelijk en dus nog deze maand moesten worden beslist. Wel, ik ben blij te kunnen vaststellen dat dit ook gebeurd is. Het is inderdaad gepasseerd op de laatste ministerraad. Alleen had u in uw klimaatbeleidsplan beloofd om dat voor de periode 2013-2014 te realiseren. Dat betekent dat als u eind 2014 met een beslissing afkomt, en geen realisatie die van 2015 tot 2020 blijft doorwerken, u natuurlijk uw belofte niet nakomt. Maar nogmaals, ik ben blij dat u mijn oproep van tijdens het klimaatdebat hebt gevolgd.

Met betrekking tot die 10 miljoen euro probeert u meteen de emoties te bespelen. U hebt het over de studietoelage, en dat er engagementen zijn aangegaan. Ik ben de eerste om te zeggen, minister, dat de Vlaamse Regering inderdaad de

engagementen moet aangaan met betrekking tot de studietoelagen. U moet de mensen inderdaad niet in de kou laten staan, uiteraard niet. Maar moest u die 10 miljoen euro in uw Leefmilieubegroting vinden? U had dat ook ergens anders kunnen vinden. Bijvoorbeeld in de ondersteuning van de regionale luchthavens, ik zeg maar iets en ik kan er zo nog wel opnoemen, minister. Dit gaat over prioriteiten. U geeft duidelijk het signaal dat de Leefmilieubegroting eigenlijk een reservepot is. Zodra er zich een acuut en oprecht probleem stelt, dat zegt u: "Geen probleem, we lossen dat op via de Leefmilieubegroting."

Het klopt dat mijn partij, ook in het begrotingsalternatief, heel wat milieufiscaliteit heeft verwerkt. Dat gaat in de eerste plaats om een verschuiving. Jullie zeggen altijd: "Wij gaan geen belastingen verhogen." Ik stel alleen maar vast dat het wel over een belastingverhoging gaat. En als u zegt dat ik achter het principe 'de vervuiler betaalt' moet staan, dan zeg ik u dat ik daar 100 procent achter sta. Ik stel trouwens vast dat daar in de Leefmilieubegroting vaak van wordt afgeweken. Maar goed, we zullen hier niet in detail gaan. Als het gaat over de waterfactuur, dan gebruikt u de besparing op de drinkwatermaatschappij als een ecologische drogreden omdat u tegelijkertijd de gratis kubieke meter water afschaft, wat nu net een ecologische en sociale impuls was. Dat was een vorm van progressieve tarifiering. U schaft dat af en bovendien kondigt u in uw beleidsnota aan dat wij de variabele tarieven zullen verlaten en dat wij vooral naar vaste tarieven zullen gaan.

Wel, minister, een principe dat nu eenmaal gekoppeld is aan de werking met capaciteitstarieven, vaste tarieven, is dat er geen ecologische impuls is. Dus u bouwt de ecologische impuls in de waterfactuur af. Dat is wat u belooft voor de volgende vijf jaar. Als u zegt dat het principe 'de vervuiler betaalt' geldt, dan is dat een drogreden, daar trappen wij niet in.

Mevrouw Tinne Rombouts (CD&V): Mijnheer Sanctorum, hoe kunt u in godsnaam uitleggen dat een gratis kubieke meter water een positieve ecologische maatregel is? Volgens mij is er bij elke kubieke meter water die niet moet worden betaald, geen enkele drijfveer om het minderverbruik van water te stimuleren.

De heer Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): Ik weet dat dit een beetje contra-intuïtief lijkt. Ik besef dat. Ik nodig u echter uit om de rapporten van de Vlaamse Milieumaatschappij er eens op na te lezen. Deze maatregel is wel ecologisch en sociaal omdat men een basispakket standaardkleinverbruik, waar iedereen recht op heeft, gratis maakt. De grootverbruikers moeten natuurlijk meebetalen voor die gratis kubieke meter water. Zodra men meer verbruikt dan die gratis hoeveelheid, betaalt men ook meer netto. Wie heel veel verbruikt, betaalt veel meer dan wanneer die gratis kubieke meter waterregeling niet zou bestaan. Het is dus een manier om de sociaal zwakkere te beschermen, om hen gratis een standaardpakket water te leveren en om de grootste verbruikers net meer te laten betalen. Dat is het principe van die gratis kubieke meter water, en niet het gratisverhaal van Steve Stevaert waar altijd naar wordt verwezen.

Mevrouw Tinne Rombouts (CD&V): Waarschijnlijk mis ik een kronkel in mijn hersenen die u wel hebt, maar uw uitleg bevredigt mij niet. Ik kan niet begrijpen hoe een gratis kubieke meter water ecologisch te verantwoorden is. U roept uiteindelijk de hulplijn in voor een sociale maatregel. Wanneer het gaat over sociale maatregelen, kunt u minister Schauvliege allesbehalve verwijten dat zij geen stappen voorwaarts heeft gezet. Zij heeft er tijdens de vorige legislatuur voor gezorgd dat mensen niet zomaar meer kunnen worden afgesloten van water. Wanbetalers die wel kunnen maar niet willen betalen, kunnen wel afgesloten worden. Bovendien is in het tarief voorzien in een sociale correctie.

De heer Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): U luistert niet.

VOORSTEL VAN DECREET van de heren Joris Poschet, Koen Daniëls, Jo De Ro, Karl Vanlouwe, mevrouw Kathleen Helsen en de heer Kris Van Dijck houdende wijziging van de Codex Secundair Onderwijs, wat het recht op inschrijving betreft

– 187 (2014-2015) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 50 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Koen Daniëls bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Daniëls heeft het woord.

De heer Koen Daniëls (N-VA): Wij willen graag een voorstel tot spoedbehandeling doen. Het gaat om een voorstel van decreet tot wijziging van een decreet met betrekking tot de inschrijving in het secundair onderwijs. Wij vragen op basis van artikel 50 van het reglement de spoedbehandeling vandaag omdat dit decreet in werking zou moeten treden voor 1 januari 2015. De inschrijvingen in Brussel gaan dan van start, en daar moet nog iets in gewijzigd worden.

De voorzitter: We zullen daar straks over beslissen.

Het incident is gesloten.

ONTWERP VAN DECREET houdende aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2014

– 18 (2014-2015) – Nrs. 1 en 2

ONTWERP VAN DECREET houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2014

– 19 (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 5

ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot begeleiding van de tweede aanpassing van de begroting 2014

– 131 (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 11

ONTWERP VAN DECREET houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2015

– 14 (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 4

ONTWERP VAN DECREET houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2015

– 15 (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 17

ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2015

– 132 (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 18

Algemene bespreking (Voortzetting)

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de voortzetting van de algemene bespreking van het ontwerp van decreet houdende aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2014,

het ontwerp van decreet houdende de tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2014, het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de tweede aanpassing van de begroting 2014, het ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2015, het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2015 en het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2015.

Energie

Dan gaan we nu over naar het onderdeel Energie.

De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne (CD&V): Energiearmoede blijft ondanks het beleid van de voorbije vijf jaar, inclusief een kunstmatige prijsbevoering, een groot probleem. Dat blijkt helaas uit alle cijfers en statistieken. Het aantal gezinnen in energiearmoede blijft op een te hoog niveau steken. Dat is een grote en belangrijke uitdaging deze legislatuur. Voor CD&V is zowel een preventief als een curatief beleid belangrijk in deze. Het accent moet wel meer dan ooit liggen op de preventieve aanpak: energiebesparing en energie-efficiëntie moeten, ook en vooral bij kwetsbare gezinnen, de prioriteit zijn.

Energiearmoede wordt het best bij de bron aangepakt. Nog meer dan de helft van de woningen in Vlaanderen heeft nog geen dakisolatie, dubbele beglazing of een energiezuinige ketel. Dat zijn basisvereisten om de energiefactuur van een gezin onder controle te houden. Zeker als we weten dat twee derde van de energiefactuur van een gemiddeld gezin op verwarmingskosten slaat, ligt daar een groot potentieel maar ook een grote uitdaging.

Om die reden hecht CD&V veel belang aan de rol van de energiesnoeiers. Zij kunnen kwetsbare gezinnen ervan overtuigen in energiebesparende maatregelen te investeren. We zetten het ambitieus premiebeleid voort. De nadruk zal in de toekomst nog meer op de steun voor totale renovaties liggen. Ten gevolge van de zesde staatshervorming hebben we het Fonds ter Reductie van de Globale Energiekost (FRGE) in onze handen. Straks zal dat als de Vlaamse energielening bekend staan. Dit is een belangrijk puzzelstuk om de financiering van deze investeringen waar te maken.

Minister, wat het energiezuiniger maken van ons woonpatrimonium betreft, moeten we een doorbraak realiseren. Ik kijk uit naar de resultaten van het brede overleg dat u bent gestart om tot een renovatiepact te komen. Misschien kunt u hier wat meer duiding bij geven. Wat zijn de concrete doelstellingen van het renovatiepact? Welke middelen wilt u zelf inzetten? Over welke hefboomen beschikt u om het renovatiepact te realiseren?

De voorzitter: De heer Crombez heeft het woord.

De heer John Crombez (sp.a): Mijnheer Bothuyne, eigenlijk is dit een voortzetting van de laatste discussie in verband met het vorig hoofdstuk. Het standpunt van CD&V was daarnet heel duidelijk. CD&V vindt het socialer dat de voorzieningen van mensen niet meer zullen worden afgesloten. Dat de mensen hun rekeningen niet meer kunnen betalen, is minder belangrijk. Mevrouw Rombouts heeft die redenering met betrekking tot de gratis kubieke meters water gebruikt. U herhaalt dat nu. De prijsblokkering was kunstmatig. Ik kan u verzekeren dat dit voor de facturen van de mensen echt was. U mag dat kunstmatig noemen, maar u doet met betrekking tot het gratis kilowattuur net hetzelfde.

Hoe minder mensen verbruiken en hoe beter huizen zijn geïsoleerd, hoe beter. Daar ben ik het mee eens. Heel wat huizen zijn echter nog niet in orde. Die mensen zullen een pak meer betalen.

CD&V was ooit een gezinspartij. Dat is een tijdje geleden. U vindt dat het geen kwaad kan dat de mensen hun factuur niet meer kunnen betalen. De sociale maatregel is dat hun voorzieningen niet zullen worden afgesloten. U herhaalt wat mevrouw Rombouts hierover heeft gezegd. Blijkbaar betreft het een partijstrategie. Ik vind dat onwaarschijnlijk. Prijsbevrozingen zijn voor u kunstmatig, maar prijsstijgingen zijn in orde?

De heer Robrecht Bothuyne (CD&V): Mijnheer Crombez, ik vind het onwaarschijnlijk dat u dit durft te stellen na vijf jaar de minister van Energie te hebben geleverd. De energiearmoede is gedurende vijf jaar gestegen. Steeds meer gezinnen komen in de problemen ondanks of dankzij het beleid dat uw partij heeft uitgetekend.

Ondertussen worden voor honderden miljoenen euro's aan facturen vooruitgeschoven. De netbeheerders lenen hiervoor geld. Hier zijn tientallen miljoen euro's aan financieringskosten aan verbonden. Geld lenen, kost ook geld.

Ik vind het onwaarschijnlijk dat u hier durft te stellen dat wij de energiearmoede in de hand zouden werken. Volgens mij is het tegendeel waar. *(Applaus bij de meerderheid)*

De heer John Crombez (sp.a): Mijnheer Bothuyne, dit is eenvoudigweg een terugkerend verschil van perspectief. Telkens als wij aandacht vragen voor wat bij de gezinnen gebeurt, begint u over het beleid dat u zelf mee hebt gevoerd. *(Opmerkingen van de heer Robrecht Bothuyne)*

Telkens als wij met u een dialoog over de mensen en de gezinnen trachten aan te gaan, begint u over de instellingen. U begint over de distributienetbeheerders en leningen. Ik wil het hebben over wat bij de mensen gebeurt. U verwijst naar wat in het verleden is gebeurd. We hebben dat beleid de voorbije jaren samen gevoerd. Ik heb de indruk dat u dat vergeet. Uw partij is er zelfs bevoegd voor geweest.

Ik wil me niet op het niveau begeven dat we telkens kijken wiens schuld het is. Ik wil gewoon weten waarom jullie het beleid inzake het gratis kilowattuur en de gratis kubieke meter water uitleggen met de stelling dat het niet zo erg is dat de facturen van de gezinnen stijgen. De herverdeling in de richting van de gezinnen betekent dat de prijzen stijgen. De stroom wordt echter niet meer afgesloten. Vindt u het niet erg dat dit de impact is op de gezinnen waar uw partij voor staat?

De heer Robrecht Bothuyne (CD&V): Mijnheer Crombez, de grootste impact op de factuur van de gezinnen komt van de fouten in het beleid dat de ministers van uw partij hebben gevoerd. *(Rumoer)*

We willen dit aanpakken aan de bron. De Vlaamse Regering zal ervoor zorgen dat elk huis in Vlaanderen energiezuinig wordt. Dat is de inzet van dit beleid. Minister Turtelboom zal werk maken van het renovatiepact. Wij zullen haar ondersteunen en ik hoop van u hetzelfde.

Niet enkel de gezinnen krijgen een energiefactuur. Ook bij de bedrijven is er nog heel wat ruimte voor energiebesparing. De nieuwe generatie van energiebeleidsovereenkomsten moet ervoor zorgen dat onze energie-intensieve industrie op het vlak van energie-efficiëntie bij de wereldtop blijft horen.

Daarnaast zijn er nog duizenden kmo's. Daar is nog heel wat werk aan de winkel. Sensibilisering en concrete maatregelen als de derdepartijfinanciering of de voorziene benchmarktool moeten dit potentieel kunnen aanboren.

Dan kijk ik wat verder vooruit naar het probleem van het energiebeleid. Misschien wel het grootste probleem van ons energiebeleid van de voorbije jaren is de visie die nodig is om investeringszekerheid te creëren zodat er meer geïnvesteerd wordt in energieproductie in ons land. Daarom is zowel in het Vlaams als in het federaal regeerakkoord het voorstel van onze partij opgenomen om een energiepact uit te werken met de sector, met de gebruikers van energie, met een heel breed veld. Nederland heeft de weg getoond. Het energieakkoord is daar vorig jaar ondertekend door meer dan veertig organisaties, inclusief milieubewegingen, de energiesector, vakbonden, werkgevers enzovoort. Dat brede veld heeft samen uitgetekend hoe men voor de samenleving in de toekomst op een duurzame en betrouwbare manier in energie zal voorzien. Dat is ook de uitdaging waar we in Vlaanderen en België voor staan.

Daar hoort ook een groter aandeel hernieuwbare energie bij. De fouten van het verleden mogen we niet meer maken. Oversubsidiëring is uit den boze. Een duidelijk steunkader moet nieuwe investeringen uitlokken. Daarbij is het belangrijk dat naast nieuwe investeringen er ook zekerheid wordt geboden aan bestaande installaties.

Voorzitter, tot slot kom ik bij de toekomst, die mee vorm gegeven wordt door onderzoek en ontwikkeling. We vinden het heel belangrijk dat daarop wordt ingezet. Nieuwe technologieën zoals geothermie en getijden- of golfslagenergie verdienen de nodige steun om te rijpen om misschien later een deel van onze energiemix te worden.

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

De heer Rob Beenders (sp-a): Mijnheer Bothuyne, u zei dat als de factuur zal stijgen – dat zullen we vrijdag weten als de tarieven zullen worden bekendgemaakt –, dat zal zijn wegens het slechte beleid uit het verleden en vooral wegens de opgebouwde tekorten.

Ik stel u daarom nu één vraag: hebt u met deze ploeg de beslissing genomen om 48 miljoen euro te schrappen uit de begroting voor energie-efficiënte maatregelen, uit te betalen aan premies voor gezinnen die dat nodig hebben, waarmee de factuur voor de gezinnen sowieso al met 16 euro zal stijgen? Hebt u dat afgeschaft of hebt u dat niet afgeschaft?

De heer Robrecht Bothuyne (CD&V): Mijnheer Beenders, die verschuiving is inderdaad beslist en gebeurd, maar dat zijn peanuts in vergelijking met de bedragen die zijn opgebouwd en de tekorten die straks doorgerekend moeten worden inzake groenestroomcertificaten door de prijsbevrozing van uw dierbare collega en vriend Johan Vande Lanotte. Dat zijn peanuts in vergelijking met wat ons daar nog te wachten staat.

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

De heer Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Collega's, de impact van energie en de energiekost is de afgelopen jaren drastisch gestegen. Er is een impact op de economie, ook op de huishoudens en dus op de welvaart in het algemeen.

Wanneer we zien dat die impact drastisch stijgt, is het natuurlijk de taak van de overheden om ernaar te kijken, alert te zijn en in te grijpen waar nodig. We

moeten die energiekost dus enigszins beheersbaar houden, en er zeker voor zorgen dat wij in ons klein landje niet meer betalen dan in de buurlanden.

Naast het beheersen van de energiekost, is er ook de transitie naar een modern en proper energiesysteem. Ik denk dat we het er allemaal over eens zijn dat dat een tweede belangrijke prioriteit moet zijn van het energiebeleid.

De energiekost beheersen: hoe gaan we dat aanpakken? Wel, deze ploeg heeft er gelukkig niet voor gekozen om prijsblokkeringen te installeren. Lieve collega's van sp.a, een prijsblokkering is een beetje zoals een kurk of een ballon die je onder water houdt. Je kunt dat eventjes volhouden, maar na een tijd wordt de druk te hoog en moet je lossen, en dan schiet de ballon als een raket naar omhoog, vaak met nog eens stijgingen boven het oppervlak als gevolg. Dat hebben we trouwens ook gezien na het loslaten van de laatste prijsbevriezing bij de leveranciers nota bene.

We gaan ook geen grotere mat kopen. De mat waaronder de verborgen kosten en de schulden uit het verleden zijn geveegd, is al groot genoeg. We hebben geen grotere mat nodig. We gaan de mat oprollen en bij het grof vuil zetten of misschien recycleren. Maar in dezen lijkt me dat een kwalijke situatie.

Wat gaan we dan wel doen, wat staat er in deze begroting en in deze beleidsnota's? We gaan inzetten op energiebesparing. Zowel de goedkoopste als de properste kilowattuur is die die niet verbruikt hoeft te worden, die niet verspild wordt. Er zijn een aantal maatregelen die de minister in de commissie heeft toegelicht. Een kleine bloemlezing: het verbeteren en hervormen van het energieprestatiecertificatensysteem, inzetten op energie-efficiëntie, zowel in huishoudens als in de bedrijven. Collega Bothuyne heeft al verwezen naar de energiebeleidsovereenkomsten.

Ook het FRGE komt naar Vlaanderen. Er worden zeer boeiende dingen mee gedaan voor de lokale mandatarissen. Er zijn nogal wat lokale mandatarissen in het Vlaams Parlement. Zij zullen wel weten dat met die leningen op lokale niveaus zeer nuttig en zeer sociaal werk wordt gevoerd. Verder zal er ook werk worden gemaakt van een transparanter tarifiëringssysteem.

We zullen vrijdag zien wat de VREG voorstelt. De VREG is echter niet de enige die hierin een rol speelt. We hebben inderdaad beslist om het gratis kilowattuur af te schaffen. De gratis kilowattuur hebben een vrij grote impact op de distributiekost. Aan de tegenstanders van de afschaffing wil ik zeggen dat we geen sociaal bloedbad willen aanrichten. De vorige spreker heeft onderstreept dat een sociaal beleid niet via de waterfactuur of de elektriciteitsfactuur wordt gevoerd. Dat staat ook in alle documenten. De aanpak van energiearmoede is zeer belangrijk, maar een sociaal beleid moet worden gevoerd met rechtstreekse maatregelen die onmiddellijk impact hebben. Die kunnen ook worden gemonitord en worden niet weggemoffeld zodat niemand weet wat er eigenlijk de sociale impact van is.

Inzetten op de isolatie van sociale woningen is veel relevanter dan gratis kilowatturen uit te delen. Immers, het zijn vaak huurders die in een slecht geïsoleerd huis wonen en de energiekosten moeten betalen. Zij kunnen de investeringen om het huis energiezuiniger te maken niet betalen. We moeten dus inzetten op het verouderd gebouwenpark. Dat staat ook in de beleidsnota. Dat zijn voor mij efficiënte maatregelen die bovendien ecologisch en sociaal zijn.

De heer John Crombez (sp.a): Het is juist dat er bijkomende incentives nodig zijn om het gedrag op het vlak van het verbruik van water en energie te veranderen. Dat zijn elementen die niet op de factuur staan, elementen die mensen niet zien. Dat is wat u zegt. Ik ben het daarmee eens. Waar ik het echter

heel moeilijk mee eens kan zijn, en ik verwijs nog eens naar het Jaarboek Armoede en Sociale Uitsluiting, is de redenering van de bussen die ook voor energie wordt gebruikt. Die redenering gaat als volgt: omdat de gratis kilowattuur of kubieke meter geen gedragsverandering meebrengt, verhogen we de prijs voor de laagste inkomens. Hoe zal er ooit verbetering komen, of hoeveel zal de situatie verslechteren op het vlak van armoede en sociale uitsluiting als de prijzen worden verhoogd? Dat is toch totaal iets anders dan maatregelen nemen om het gedrag te veranderen? Men redeneert als volgt: het helpt niet om het gedrag te veranderen, dus we gaan de prijzen verhogen. Zo verhoogt men het armoederisico. Dat staat in het jaarboek. Het is geschreven door academici en mensen op het terrein die daar dagelijks mee bezig zijn. Heel de redenering die erin bestaat de prijzen te verhogen omdat het verbruik niet vermindert, doet het risico op armoede stijgen. Daarvan is iedereen overtuigd.

De heer Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Dat is maar de helft van de argumentatie. Als je de impact op de koopkracht wil aanpakken, dan zijn er twee opties: ofwel aan de prijs morrelen, ofwel ervoor zorgen dat de koopkracht stijgt. Uw partij kiest, vermoedelijk om ideologische redenen, om zoveel mogelijk de prijs naar beneden te halen en op die manier een sociale herverdeling te doen. Mijn partij kiest ervoor om zoveel mogelijk mensen een betere levensstandaard en meer koopkracht te geven, zodat de verhouding van de energiekost op de totale koopkracht kleiner wordt. Dat is gewoon een keuze. U kunt dat asociaal vinden, wij vinden dat niet. Het is een keuze waar ikzelf en mijn partij achter staan, omdat we erin geloven dat het de meest sociale maatregel is. Door elektriciteit goedkoop te maken mist u bovendien de ecologische drijfveer. Die is er wel als men de mensen laat voelen dat verbruiken geld kost en dat verbruiken ook vervuilen is.

De heer John Crombez (sp-a): Met dat laatste was ik het daarnet al eens. Er is meer nodig voor gedragsverandering dan de prijs. Wat u aan mij echter niet kunt uitleggen, is dat u de koopkracht kunt verbeteren door de prijzen te verhogen. Ik zou u nooit verwijten dat u asociaal bent, want u hebt mee over de prijsblokkering beslist in de vorige regering. Wat u echter aan niemand kunt uitleggen, wat deze regering nochtans al enkele keren heeft geprobeerd, is dat de koopkracht van de mensen verhoogt door de prijzen te doen stijgen. Al die opeenvolgende prijsstijgingen zullen de koopkracht van de mensen in Vlaanderen doen dalen. Mijnheer Somers, in de rapporten van de Europese Commissie, en in de rapporten van de Nationale Bank staat dat de prijsstijgingen de koopkracht naar beneden halen en dat de economie daardoor vertraagt. Dat is iets anders dan het sociale, het gaat om koopkracht.

De heer Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Mijnheer Crombez, u beledigt mijn intelligentie. Als ik zou zeggen: als we de prijzen verhogen, gaat de koopkracht stijgen, dan zou niemand me geloven. Dat u dat in mijn woorden leest, getuigt van een verregaande vooringenomenheid die een eerlijk parlementair debat lamlegt. Ik heb gezegd: een sociale politiek voert men niet in de elektriciteitsfactuur, niet door de kosten van water, trams en bussen of wat dan ook artificieel te verlagen; wel door de inkomsten van de mensen aan te pakken of door hun verbruik aan te pakken, door de sociale woningen te isoleren, door ervoor te zorgen dat eigenaren hun huizen meer renoveren zodat de huurders, vaak de sociaal zwakkeren, minder facturen zullen moeten betalen, omdat ze minder verbruiken.

Zo zien wij het sociaal beleid, mijnheer Crombez. Niet door de prijzen te verhogen omdat we denken dat de mensen dan meer geld overhouden. Zo cynisch en dwaas zijn we niet.

Nog een punt is de transitie naar een modern en proper energiesysteem. Ook daar zijn er zeer interessante maatregelen genomen. We hebben de problemen gehad met het groenecertificatensysteem. We gaan daar niet flauw over doen, dat heeft enorm veel geld gekost, 1,8 miljard euro en nog 1,1 en 1,2 miljard euro recurrent in de komende jaren. Dat moet worden geabsorbeerd. Dat is niet fijn: zelfs in die mate dat het dreigt het draagvlak voor de transitie lam te leggen.

Ik ben zeer verheugd dat mijn minister, mevrouw Turtelboom, veel inventiviteit aan de dag heeft gelegd. Zij is erin geslaagd om zonder bijkomend budget, zonder de kraan verder te laten openstaan, ervoor te zorgen dat er voldoende impulsen blijven. Voor het eerst zal er grondig worden ingezet op de groene warmte of restwarmte. U weet dat 70 procent van de factuur van een huishouden naar warmte gaat. Als we de restwarmte uit de industrie kunnen koppelen, is er een enorme ecologische en economische winst. Uiteraard, door het systeem van steun aan hernieuwbare energie te hervormen, niet af te schaffen, zal het systeem duurzaam zijn en zullen onze kinderen nog nieuwe hernieuwbare technologieën zien groeien.

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

De heer Rob Beenders (sp-a): Dames en heren ministers, minister Turtelboom, u bent bevoegd voor energie. U hebt al meermaals aan de gezinnen en de kmo's laten verstaan dat de energiefactuur zal stijgen. We zullen dat vrijdag vernemen als de tarieven bekend worden gemaakt.

U zegt ook altijd dat u geen andere keuze had. Misschien moeten we het een keer allemaal samen zeggen, dan is het eruit: het is de fout van de vorige Vlaamse Regering. Die heeft ervoor gezorgd dat er tekorten zijn opgebouwd die u nu moet doorrekenen.

Minister, het zal u misschien vreemd in de oren klinken. U bent bevoegd voor energie. U bent degene die het energiebeleid moet maken. U bent degene die de instrumenten kan gebruiken om die energiefactuur wel onder controle te houden. U zult zich afvragen hoe dat kan. Ik wil u graag enkele voorbeelden geven.

Om te beginnen kunt u ervoor zorgen dat die 48 miljoen euro wel terug in de begroting komt, dat er in de Vlaamse begroting middelen zitten die de energie-efficiëntie stimuleren en die er ook voor zorgen dat de Vlaamse Regering haar verantwoordelijkheid neemt om de energiefactuur te doen dalen. Ja, dat was een beslissing van toenmalig minister Van den Bossche, die ervoor gezorgd heeft dat de energiefactuur onder controle zou zijn. Dat is een keuze die u gemaakt hebt. Het is maar 16 euro, zegt u, dat is peanuts. Maar het is toch maar weer 16 euro die erbij komt. Het is effectief een beslissing van u die de energiefactuur doet stijgen. U had ervoor kunnen kiezen om die middelen te reserveren in de begroting.

U kunt er ook voor kiezen om de kosten of tekorten die zijn opgebouwd in het verleden, over langere termijn af te schrijven. Niemand verplicht u om die op een, twee, drie of vier jaar af te schrijven. U gaat naar Europa om te onderhandelen over de grote infrastructuurprojecten die u hier wilt realiseren. U vraagt aan Europa een afschrijvingspad dat de realiteit benadert, maar wanneer u de tekorten uit het verleden wilt wegwerken, moet het ineens op vier jaar. Niemand verplicht u dat. Doe dat in acht jaar of tien jaar. U zult zien dat de energiefactuur dan draaglijker wordt.

De heer Robrecht Bothuyne (CD&V): Mijnheer Beenders, de 1,8 miljard euro die is opgebouwd aan schulden inzake groene stroom, buiten de begroting, die wacht nog op een manier om te worden doorgerekend. U vindt dat dit moet worden uitgesteld, dat daarvoor geleend moet worden. Kunt u zeggen hoeveel de

financieringskosten daarvoor dan bedragen, en hoeveel intresten daarvoor extra moeten worden opgestapeld? Weet u hoeveel intresten de belastingbetaler of energieconsument uiteindelijk zal moeten betalen? Kunt u mij daar wat toelichting bij geven?

De heer Rob Beenders (sp-a): Als u concrete berekeningen wilt, dan zullen we samen moeten zitten om te bekijken over welke termijn we spreken. U kunt onmogelijk verwachten dat ik hier een intrestvoet zal geven. Dat is erover.

De heer Robrecht Bothuyne (CD&V): 80 miljoen euro per jaar aan financieringskosten.

De voorzitter: Dat was een retorische vraag aan de heer Beenders.

De heer Gryffroy heeft het woord.

De heer Andries Gryffroy (N-VA): Ik treed gewoon de heer Bothuyne bij: 80 miljoen euro per jaar. Ik herhaal: 80 miljoen euro.

De heer John Crombez (sp-a): In wat de heer Bothuyne zegt, klopt iets niet. Het is niet de Vlaamse overheid die intrest moet reserveren. We zitten nu aan 1,8 miljard euro, laat ons bij de 1,7 miljard euro blijven. 1,2 miljard euro daarvan zijn certificaten van het verleden bij de distributienetbeheerders. Dat moeten we niet zelf lenen. Wat is de financieringskost van de distributienetbeheerders, mijnheer Bothuyne? Als jullie voor de vuist weg kunnen zeggen dat het 80 miljoen euro is, zitten die dan met zo'n hoge intrestvoet? Dat is nieuws. We zullen dat horen op de persconferentie vrijdag. Die 80 miljoen euro is nonsens.

Het is gewoon weer een keuze. Als jullie 20 of 30 miljoen euro bij de distributienetbeheerder erger vinden dan het allemaal onmiddellijk in de factuur van de gezinnen, zelfstandigen en kmo's te steken, dan moet u dat eens uitleggen. Dat een financierbare en betaalbare lening bij distributienetbeheerders uit den boze is, terwijl het in de factuur van gezinnen, zelfstandigen en kmo's steken wel aanvaardbaar is, dan moet u dat echt eens uitleggen.

De heer Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Je hoeft geen wiskundig genie te zijn. Neem een intrestvoet van 1 of 2 procent op 1,8 miljard euro. Maar los daarvan gaat het over grootteordes tussen 18 en 36 miljoen euro per jaar. Zo simpel is het. Het punt dat u nu aanhaalt, is wel grotesk. De netbeheerders hadden een opgebouwde schuld die ze niet meer konden dragen en dus moesten ze financiering aangaan. Natuurlijk heeft de Vlaamse Regering de financieringslast een beetje gelenigd, dat is de 80 miljoen euro waar de beide collega's naar verwezen.

Mijnheer Crombez, u moet me eens uitleggen hoe u 1,8 miljard euro over de tijd gaat spreiden, zonder dat dat impact zal hebben op de factuur. Ik zal u zeggen, dat gaat niet. Hoe lang u het ook spreidt, de impact daarvan is verwaarloosbaar. Dus ja, het is absoluut weeral geen asociale maatregel door dit in een tarifieringsformule vertaald te willen zien. Uitspreiden en uitstel van executie waardoor je over langere tijd de mensen meer pijn blijft doen.

De heer John Crombez (sp-a): Met dat laatste ben ik het fundamenteel oneens. We zijn het nu al eens dat de leningskost geen 80 miljoen euro is. Dat is al zeer goed. Maar hoe spreid je dat en lost het iets op? Het gaat erover dat ze nu met die reserve zitten omdat de prijs onder de 90 euro zit. Daar zijn we het ook over eens. Met alles wat op ons afkomt, zoals de richtlijnen van Europa, is de kans dat die prijzen terug boven de 90 euro gaan, zeer groot. Dat zeggen alle specialisten.

Als de distributienetbeheerders lenen en dat op de balans houden, dan betekent dat, als ze terug stijgen, ze dat zelf kunnen afbouwen zonder dat je het ooit in de factuur van de gezinnen en de zelfstandigen moet steken. Als je ze nu allemaal in de facturen steekt van de gezinnen, zelfstandigen en kmo's, riskeer je dat je ze er een tweede keer in zult moeten steken omdat ze nieuwe certificaten gaan moeten uitgeven als het boven de 90 euro gaat. Dat zeggen alle experts.

De heer Andries Gryffroy (N-VA): Mijnheer Crombez, uw redenering is totaal verkeerd. Als u denkt dat men in een glazen bol kan kijken naar welk gevolg Europa kan geven aan de waarde van de groenestroomcertificaten, dan moeten er nog andere zaken gebeuren zoals de quota verhogen, en dat betalen we ook allemaal als verbruiker.

Als u nog schulden hebt uit het verleden, gaat u dan eerst nieuwe schulden aangaan om toekomstige projecten te doen? Of gaat u eerst uw verleden opruimen? Het is onze verdomde taak om te zorgen dat de schuld uit het verleden zo snel mogelijk is opgelost. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord. (*Opmerkingen van minister Annemie Turtelboom*)

Minister, ik had u gezegd dat u het woord ging krijgen. Mijn diepe verontschuldigen. De regering mag het woord trouwens nooit worden geweigerd.

Ik had u beter niet zo slim gemaakt, maar u hebt het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Voorzitter, u zult het zich misschien nog beklagen dat u mij zo slim hebt gemaakt. Er is iets wat ik niet goed begrijp. Op het spreekgestoelte wordt gezegd dat men mij kan helpen om de factuur voor de gezinnen niet te verhogen door bijvoorbeeld de 48 miljoen euro nu niet te doen. U moet me eens uitleggen hoe 48 miljoen kan helpen om 1,7 miljard uit het verleden te verlichten? Als ik van 1,7 miljard 48 miljoen aftrek, dan heb ik nog altijd 1.652.000.000 over. Bovendien vergeet u dat het vanaf 2015 recurrent 1,2 miljard euro wordt tot in 2028.

Ik wil creatief nadenken en ik kijk echt uit naar uw berekeningen. U hebt al een alternatieve begroting gemaakt, ik hoop dat u hierover ook een alternatieve berekening maakt. De factuur heeft zich van 2008 tot 2014 opgestapeld tot 1,7 miljard. Nadien wordt het 1,2 miljard jaarlijks. Tussen 2008 en 2019 gaat het over 14 miljard die dan nadien doorloopt tot 2028. Moet ik dit dan spreiden tot 2070 of 2080? Dan zit ik niet meer bij mijn kinderen of kleinkinderen, maar bij mijn achterkleinkinderen. Is dat de oplossing? Ik denk het echt niet! Als u daarvoor kiest, zeg het hier dan.

De heer Rob Beenders (sp.a): Er is ook iets dat ik niet begrijp. In 2010 is hier de eerste discussie gevoerd om de groenestroomcertificaten te verlagen. Toen zei mevrouw Ceysens: "Het kan toch niet de bedoeling zijn de groene economie geheel op droog zaad te zetten." Uw partij vroeg toen om de groenestroomcertificaten niet te verlagen omdat u de kant van de sector koos. U hebt zich toen onthouden in dat verhaal. Had toen al meegewerkt aan de verlaging van de groenestroomcertificaten en we zaten er nu niet over te discussiëren.

De heer Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Dat is cherrypicking, wat u heel goed uitkomt. Uiteraard heeft een fractielid van onze partij gezegd: "Mevrouw Van den Bossche, wat u nu gaat doen, is een aanslag op de sector van de zonnepanelen.". U moet er ook bij vertellen dat de jaren voordien en ook daarna verschillende fractieleden hebben gewaarschuwd voor de onfinancierbaarheid en onhoudbaarheid van het systeem. Eerst heeft men een sector artificieel opgeblazen, nadien heeft men zich vergist en moet de botte bijl erin worden

gezet. Dan zijn er bedenkingen gekomen, meer bij het systeem dan bij het principe van de verlaging. Het was too much, too little and too late.

Minister Annemie Turtelboom: Ik was op zoek naar de letterlijke citaten van de dames De Knop en Van Volcem, maar ik vind ze niet. Meer dan één keer hebben ze gezegd dat u te laat was. Had u in 2010 een maatregel genomen, dan hadden we een eenmalig tekort gehad van 300 miljoen euro. Nu zitten we met 1,2 miljard recurrent tot 2028. Misschien kan ik niet goed rekenen, maar één ding weet ik zeker: u kunt zeker niet goed rekenen!

De voorzitter: De heer Vandenbroucke heeft het woord.

De heer Joris Vandenbroucke (sp.a): Ik hoor de leden van Open Vld zeggen dat er al jaren werd gewaarschuwd, al van voor 2010, voor de enorme toename van de groenestroomcertificaten. Misschien even uw geheugen opfrissen. Tot 2009 zat u zelf in de regering. Tussen 2007 en 2009 is het aantal zonnepaneleninstallaties gestegen van 4000 naar 65.000. In 2009 is er door de toenmalige regering, waar we beiden in zaten, beslist om de subsidies naar beneden te brengen vanaf 2011 eindigend in 2020. In oktober 2010 komt de nieuwe Vlaamse Regering met een amendement op het programmadecreet om de subsidies versneld af te bouwen. Reactie van Open Vld: dat is veel te snel. Reactie van de oppositie: het heeft niets te maken met de begroting en moet uit het Programmadecreet worden gehaald. De regering moest een nieuw decreet maken en ermee naar de Raad van State gaan.

We hebben dat ook gedaan. Dat zorgde voor acht maand uitstel, waardoor een aantal grote installaties door de mazen van het net zijn geglipt. Die zijn verantwoordelijk voor tientallen procent van de opgebouwde historische schuld. Dat is de historische waarheid. (*Applaus bij sp.a*)

De voorzitter: De heer Somers heeft het woord.

De heer Bart Somers (Open Vld): Collega's, er is geen zwakkere verdediging dan een partij die in de meerderheid verantwoordelijkheid draagt en beweert dat haar gedrag door de oppositie is beïnvloed. Ik heb hier de cijfers. In 2009 bedroeg de kostprijs van zonne-energie in Vlaanderen 13 miljoen euro. Toen zaten wij in de regering. In 2012 bedroeg de kostprijs 617 miljoen euro. Toen wij in de regering zaten, deden er zich dus geen problemen voor, maar u hebt de zaak laten ontsporen. De kostprijs is nu hoger dan het totale budget van De Lijn. Het is een schande, want slechts 1 procent van onze energie is zonne-energie. U probeert uw verpletterende verantwoordelijkheid weg te moffelen. (*Applaus bij Open Vld*)

De heer Rob Beenders (sp.a): Ik wil afronden met een aantal positieve punten. (*Opmerkingen bij de meerderheid*)

Ik kan nog wel even doorgaan, hoor.

De voorzitter: Mijnheer Beenders, wilt u afronden?

De heer Rob Beenders (sp.a): In de beleidsnota en de begroting staan ook een aantal goede elementen. Zo wilt u het aantal energieleningen optrekken, tot 3500 uitbetalingen per jaar. We rekenen op een doordacht actieplan, zodat vooral de gezinnen die het nodig hebben als eerste aan de beurt komen. Ook de energiescan en de energiesoeliers blijven, wat nogal wat ongerustheid heeft weggenomen. Hopelijk krijgt de sector snel informatie over hoe dat moet worden aangepakt. Ik veronderstel dat we daarover nog heel wat geanimeerde discussies in de commissie zullen voeren. U kunt alvast op ons rekenen om die energiefactuur maximaal onder controle te krijgen. (*Applaus bij sp.a en Groen*)

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

De heer Johan Danen (Groen): Voorzitter, minister, collega's, sta me toe enkele open deuren in te trappen. De uitdagingen in het beleidsveld energie zijn immens. We hebben het al gehad over de energiefactuur, maar ook energiebesparing en energie-efficiëntie, hernieuwbare energie en energiearmoede en de bevoorradingszekerheid zijn bijzonder grote uitdagingen, waarvoor we allemaal samen oplossingen moeten vinden.

Collega's, ik had een uitgebreide tekst over de energiefactuur uitgeschreven, maar u zult het vast niet erg vinden dat ik die hier wat inkort omdat we het daarover al hebben gehad. Toch dit. Wat me heel erg opvalt wanneer ik de energiebudgetten van de vorige jaren vergelijk met deze, dan zie ik dat een aantal posten zijn geschrapt. Maar ze worden verrekend in de factuur. Het gaat niet enkel over de REG-premies, waarvoor de vorige jaren ten dele geld in de algemene middelen is opzijgezet, maar wat dit jaar niet meer het geval is. Voorts zal de VREG worden gefinancierd dankzij een extra heffing. Hoewel het om een klein bedrag gaat, stel ik me de vraag of dat dit de deur niet opent om in de toekomst alles wat op ons afkomt en geld kost, door te rekenen in de factuur.

De gratis kilowatturen worden afgeschaft. Dat is een vorm van progressieve tarifiering die vooral gezinnen met kinderen treft. Als we alles optellen, inclusief het doorrekenen van de historische certificatenkosten, zou het wel eens kunnen – de VREG zal overmorgen de tarifieringsmethodologie bekendmaken – dat de energiefactuur met 30 tot 40 procent zal stijgen. Dat is geen natuurwet, maar het gevolg van keuzes van deze Vlaamse Regering.

Gisteren heb ik goed geluisterd. Ik hoorde een aantal mensen van de meerderheid zeggen dat er een sociaal beleid wordt gevoerd en dat er sociale correcties worden ingebouwd.

Wel, ik vraag mij af waar ze zijn als het gaat over de energiefactuur.

Nu, ik las in de begrotingsdocumenten dat de minister wil inzetten op energiebesparing, energie-efficiëntie en hernieuwbare energie. Dat stelde me enigszins gerust. Maar toen ik de cijfers zag die daarbij horen, werd ik ongerust. Want, zeggen dat we verder zullen inzetten op energiebesparing, energie-efficiëntie en hernieuwbare energie, is niet voldoende. Er moeten daarvoor bijkomende middelen worden uitgetrokken, wat niet het geval is, integendeel.

Wel, collega's, wij willen samen met jullie de toekomst mee helpen voorbereiden. Met dit beleid tracht de regering het verleden te herstellen. Daarvoor tekenen wij zeker niet.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

De heer Andries Gryffroy (N-VA): Voorzitter, ministers, collega's, kilowatt, kilowattuur en euro's of productie hernieuwbare energie, verbruik en kostprijs. Dat zijn de kernwoorden van een energiebeleid. Maar hebben we vandaag een echt energiebeleid? Neen. Het Vlaams regeerakkoord en het federaal regeerakkoord geven ons nu de kans om via een langetermijnvisie te komen tot een breed gedragen energiepact.

Wat verwacht de N-VA-fractie dat er in deze visie of dat pact wordt vastgelegd? Ten eerste, wat kilowatt betreft: een technologie-neutrale en kostenefficiënte energiemix met onder meer hernieuwbare energie. Die mix moet tevens technisch betrouwbaar zijn en uitgewerkt op basis van de best beschikbare technologie. Enkel vertrouwen op import vanuit de ons omliggende landen is eigenlijk nogal naïef, al is het maar om de eenvoudige reden dat een echte

Europese energietransitie nog niet, en dit op zijn zachtst uitgedrukt, voor morgen is. Met andere woorden: we kunnen ons structureel probleem de eerste drie jaar niet oplossen met het zogenaamde 'verbelgen' van buitenlandse centrales of andere eenvoudige 'kabelmaatregelen'.

Wij, de N-VA, zijn dus niet naïef en rekenen ook nog op een eigen betrouwbare en betaalbare productie. En ja, die productie kan ook intelligent zijn: daarom ook – en dit is een Vlaamse bevoegdheid – zetten we meer in op vraag- en aanbodsturing, en meer op groene warmte en restwarmte.

Ten tweede, wat kilowattuur betreft: energie-efficiëntie is dé prioriteit. De goedkoopste en de groenste kilowattuur is diegene die niet verbruikt is. En hier, geachte collega's, hebben we tot op heden nog te weinig ambitie getoond.

Eerst moeten we vaststellen dat er tot op heden reeds veel gestudeerd is, maar dat we dringend moeten overgaan tot actie, tot de uitvoering van de inventaris. U herinnert zich ongetwijfeld de discussie tijdens de commissies over de energiescans. Indien er reeds in meer dan 170.000 woningen een scan werd uitgevoerd, maar we vaststellen dat te weinig concrete maatregelen uit de scan effectief werden uitgevoerd, dan moet het beleid dringend worden aangepast van studie naar actie. Zo behouden energiesnoeiërs hun job, maar zal hun werk zinvoller zijn en meer direct bijdragen tot een grotere globale energie-efficiëntie.

We moeten niet alleen de energieprestatie voor nieuwbouw verbeteren, maar ook een renovatiepact met alle stakeholders in de sector afsluiten. Zo verbeteren we de energieprestatie van ons Vlaams woningenbestand. We versterken ons sociaal energiebeleid en optimaliseren de energieleningen. Energiearmoede willen wij bestrijden met curatieve maatregelen. Maar ook bij ondernemingen gaan we energie-efficiëntie stimuleren. Hierbij mogen we niet alleen kijken naar de energie-intensieve bedrijven, maar ook naar de vele middelgrote ondernemingen en kmo's. Cluster hen, bijvoorbeeld per sector en ontwikkel een minibenchmarktool via een lerend netwerk energie. Deze ondernemers kunnen zo van elkaar leren en na een korte studiefase ook hier de nodige rendabele investeringen uitvoeren.

Ten derde, wat euro's betreft: energie is duur en zal duur blijven. Het is een basisbehoefte. Toch zullen we een aantal maatregelen nemen. We voeren een energienorm in om de concurrentiepositie van onze bedrijven te vrijwaren. We moeten de schulden uit het verleden, met onder meer de uitgestelde doorrekening van de certificatenkosten, zo snel mogelijk oplossen.

We schaffen de gratis kilowattuur af vanaf 1 januari 2016. We verminderen de complexiteit van de ondersteuning van hernieuwbare energiebronnen en stimuleren een kostenefficiënte integratie ervan, rekening houdend met de ondersteuningsduur en een maximaal ondersteuningsvolume en de eindprijs van elektriciteit of warmte.

Om opnieuw geloofwaardig te worden en om een draagvlak te kunnen creëren voor die langetermijnvisie, is er communicatie nodig. Vertel aan de verbruikers wat ons te wachten staat en wat de uitdagingen zijn, zowel qua prijs als hoe onze energiemix er zal uitzien. Want, eerlijk: het is vijf voor twaalf, en we moeten van de huidige sense of urgency gebruik maken om daadwerkelijk de energietransitie op te starten en tot uitvoering te brengen. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Voorzitter, collega's, los van de discussies die we waarschijnlijk nog een aantal keren zullen hebben over de schulden van het verleden, denk ik dat we het met betrekking tot het energiebeleid over meerderheid en oppositie heen over een heel aantal zaken eens zijn, bijvoorbeeld

dat we voluit moeten inzetten op energie-efficiëntie. We weten dat 300.000 woningen op dit ogenblik onvoldoende geïsoleerd zijn en dat de warmte en energie daar langs ramen en deuren naar buiten gaat. Een betere energie-efficiëntie verhoogt de woonkwaliteit, is goed voor de energiefactuur én voor het klimaat en het milieu. Dat is ook de reden waarom we daar zo sterk op willen inzetten.

Het klopt dat we heel sterk willen doorgaan op de energielening. We willen daarmee zeker kwetsbare groepen bereiken, bij wie de energiefactuur een groot percentage van het totale budget uitmaakt. We geven leningen aan nul procent. Op die manier willen we die bevoegdheid, die we vanaf 1 januari hebben, optimaliseren. Op dit moment worden niet alle leningen opgebruikt. Wij willen daarvoor gaan.

Dat wordt gecombineerd met de energiesnoeiërs. Die moeten meer naar de echte harde maatregelen gaan, want papier is geduldig, maar als de isolatie niet op een bepaald moment geplaatst wordt, dan verlies je ook de rendementen. En uiteraard gaan we ook het systeem van de REG-premies tegen het licht houden, om zo naar een beter pakket te gaan in termen van totaalrenovatie. Want de enige kilowattuur die gratis is, is die die niet verbruikt wordt.

Daarom werken we ook aan een systeem van derdepartijfinanciering voor bedrijven, maar ook voor de overheidsgebouwen. Als je weet dat de energiefactuur van de gebouwen van de Vlaamse overheid 700 miljoen euro bedraagt, is ook daar nog zeer veel werk aan de winkel.

De uitdaging zal natuurlijk zijn, zeker voor de privéwoningen, om de persoon te overtuigen om te investeren, zodat van uitstel geen afstel komt, zodat de mensen effectief overgaan tot actie.

De uitdagingen zijn groot. 2020 komt dichterbij. De lat voor de doelstellingen die we moeten halen, ligt bijzonder hoog. Maar ik denk dat we, met de neuzen in dezelfde richting en door mensen te overtuigen om in energie-efficiëntie te investeren, zeer ver kunnen komen. Daarnaast blijven we natuurlijk ook voluit kiezen voor duurzame en hernieuwbare energie, omdat we op die manier, net zoals andere Europese landen, volledig de transitie kunnen doen van een gecentraliseerd model, dat vooral nucleair en fossiel is, naar een decentraal model, dat veel duurzamer is en waarbij we voluit kiezen voor hernieuwbare energie. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Wenst nog iemand te reageren? *(Neen)*

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vanmiddag.

We komen om 19 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen. Er zijn nog twee belangrijke onderdelen, namelijk Woonbeleid en Mobiliteit en Openbare Werken. Dan volgt het standpunt van de regering. Daarna volgen nog een zevental decreten en nog een aantal andere onderwerpen. Ik verwacht de stemming tussen 22 en 23 uur. En we handelen vandaag alles af, zodat ik morgen niet moet terugkomen. *(Gelach. Applaus)*

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 18.07 uur.*